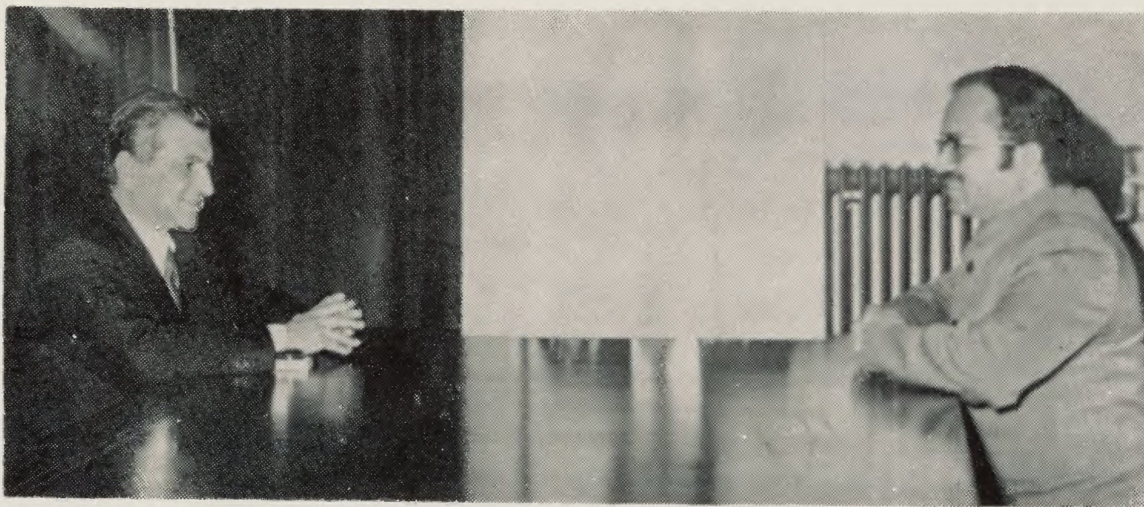
ژوندون

شنبه ٤ دلو ١٣٥٩
٢٤ فبروری ١٩٨١
سال ٣٢
شمارهٔ (٤٣ـ ٤٤)

قيمت يك شماره ١٣ـ افغانی

دافغانستان د خلك د موكراتيك گوند دمركزی كميټی عمومی منشی‌دانقلابی شورا رئيس او صدراعظم ببرك‌كار مل، هند ی‌ژورنا لست او افغانستان پيژند و نكی د كتوروی بی‌ويد يك دانقلا بی شو را په‌مقركی منلی او خبری ور سره كوی

اختصار وقايع مهم هفته

روز ميلاد مسعود حضرت سرور كاينات محمد مصطفی (ص) روز ۲۷ جدی با بر گزاری مراسم و محافل شانداری در سر تاسر كشور تجليل شد .

در محفل شكو همندی كه قبل از ظهر روز ۲۷ جدی از طرف رياست عمو می شو ون اسلا می جمهو ری دمو كرا تيك افغا نستان در قصر دلكشای مقر شورای انقلابی بدين مناسبت ترتيب يافته بود، ببرك‌كار مل منشی عمو می كميته مركزی حزب دموكراتيك خلق افغانستان، رئيس شورای انقلا بی وصدراعظم، اعضای‌بيروی سيا سی ومنشی های كميته مركزی حزب دموكراتيك خلق افغانستان، اعضای كميته مركزی واعضای هيات رئيسه وشو رای ا نقلابی و ا عضا ی شو رای و زيران و كدر های برجسته حزبی ومامور ين عاليرتبه دولتی، اعضای شوون اسلامی، برخی از علما وروحانيون وبعضی از روسا واعضای كور ديپلوماتيك كشورهای اسلاهی مقيم كابل اشتراك ورزيده بودند .

* * *

د بهرنيو چارو دوزارت داطلاعاتو مديريت خبر را كوی د افغا نستان د خلك دمو كرا تيك گوند دمركزی كميټی د عمو می منشی دافغانستان د دمو كرا تيك جمهو ريت د انقلابی شورا رئيس او صد راعظم ببرك كارمل له خوا په كابل كی د مغلستان د خلكو د جمهوريت د لوی سفير او فوق العاده نماينده په توگه د پونت ساكين شاگ دار سورن اگريمان چی د هغه هيواد دولت له خوا غوښتل شوی و په‌دی ورو ستيو وختوكی صادر شويدی.

* * *

د افغا نستان د خلك دموكراتيك گوند د مركزی كميټی عمومی منشی د افغا نستان د دمو كراتيك

عبدالرشيد آرين حين‌ايراد مطالبی‌در مراسم روز ميلاد حضرت محمدمصطفی (ص) پيا مبر بزرگ اسلام در قصر دلكشای مقرشورای انقلابی

دعامی روغتیا وزیر کله چی‌دطب‌دلوړو زده کړو دانستیتوت‌دفارغانوسره‌خبری کوی .

رونالد ریگن په نامه واشنگتـــن ته د مبارکی تیلگرام مخابره شویدی.
پدی تیلگرام کی هیله څرگنـده شویده چی د دوی دواکمنی‌په‌دوران کی د افغا نستان د دمو کراتیـك جمهوریت او د امریکا د متحـده ایالاتو ترمنځ اړیکی د دواړو هیوادو د خلکو د نړیوالی سولی او دیتانت په گټه عادی حالت غوره کړی .

* * *

اسناد تحویلد هی هفتاد عـراده موتر زیل یکصدو سی کمك بلاعوض دولت دوست جمهوری دمو کرا تیك خلق مجارستان قبل ازظهر ۲۹ جدی طی مراسمی توسط دیزو کیش‌سفیر کبیر آنکشور مقیم کابل‌به‌شیر جان مزدوریار وزیر ترانسپورت وتوریزم تسلیم داده شد .

* * *

د شوروی جمهور یتو نو د اتحاد د روغتیا ننداړ تون چی د عامـی روغتیا په برخه کی د هغه هیواد د زیاتو بریا لیتو بونو ښکـار ندوی دی د جدی په ۲۸ نیټـه د عا می روغتیا د وزیر پوهاند ډاکتـــــر محمد ابراهیم عظیم له خوا دوقایوی طب د ریاست په تالارکی پرانستل شو .

* * *

باحترام میـلاد مسعود حضر ت سرور کائنا ت محمد مصطفی (ص) وشروع قرن ۱۵ هجری قمر ی نظر

به‌هـدایت هیا ت رئیسه شورای انقلابی، ښارنوالی اختصاصی انقلابی برهایی یکتعداد متهمین سیا سی تصمیم گرفت .

* * *

وزیر تجارت ووزیر ترا نسپورت‌وتوریزم در ضیافتیکه به مناسبـت‌تحویلدهی اسناد موتر های زیل از طرف سفیر کبیر مجارستان درکابل‌ترتیب شده بود .

پروتوکو ل هـمکار ی درزمینه مسئوولین تدریسی واداری و کمیته های سازمان دموکراتیك جوا نان افغانستان درموسسا ت تحصیلا ت

عالی ومسلکی روز پنجشنبه بیـن وزارت تحصیلات عالی و مسلکی و سازمان دمو کـرا تیـك جـوانان افغانستان امضاء گردید.

* * *

دطب د لوړو ښوونو دانستیتوت لومړی‌دوره فارغان‌دجدی‌په‌دوهمه‌نیټه له غرمی مخکی دمراسمو‌په‌ترڅ کـی د عامی روغتیا وزیر پوهاند ډاکتر محمد ابراهیم عظیم ته د وقایـوی طب د ریاست د کتابتون په‌تالارکی ور وپیژندل شول .

جمهو ریت د انقلابی شورا رئیـس اوصدراعظم ببرك‌کار مل د جـدی پـه ۲۹ نـیټـه یـو هـنـدی ژور نالیست او مشهور افغانستان پیژندو نکی ډاکتر وی ، پی ویدیك د انقلابی شورا په مقر کی ومانـه او له هغه سره یی د دوستی پـه فضاکی د علاقی وړ مسالو په باب خبری وکړی .

* * *

دافغانستان د خلك د مو کراتیك گوند د مر کزی کمیټی د عـمو می منشی ، د افغا نستان د دموکراتیك جمهوریت د انقلابی شورا د رئیس او صدراعظم ببرك کارمل لخـوا دامریکا دمتحده ایالاتو د جمهو ری ریاست د څوکی د نیولو له امله د

پوهنمل گلداد و زیر تحصیلا ت‌عالی و مسلکی ومنشی کمیته مرکزی سازمان دموکرا تیك‌جوانان‌افغانستان‌حین‌امضای پروتوکول .

اعلامیه حکومت جمهوری دموکراتیک افغانستان

کابل ۲۸ جدی (ب):

حکومت جمهوری دموکراتیک افغانستان یکبار دیگر لازم میداند تا موضع خود را در مورد به اصطلاح قضیه مهاجرین افغانی حسب آتی شرح نماید:

تحولات مثبتی که در افغانستان در مرحله جدید انقلاب ثور براه افتاده است از طرف توده های وسیع مردم زحمتکش کشور بیش از پیش درک ومورد پشتیبانی قرار میگیرد.

این تحولات بیانگر تحکیم حکومت مردمی، انکشاف اقتصادی، تطبیق اصلاحات ارضی و استقرار نظم و قانون و اعادهٔ اوضاع در کشور میباشد.

کنفرانس نیروهای ملی ووطن پرست که اخیراً در شهر کابل به منظور پایه گذاری جبهه وسیع ملی پدر وطن به اشتراک همه قشرها وگروه های جامعه بدور این محور واحد دایر گردید، واقعهٔ بس مهمی بوده است، پشتیبانی مردم اعم از تمام ملیت ها، اقوام قبایل و نمام وطن پرستان از سیاست حزب دموکراتیک خلق افغانستان و حکومت انقلابی بطور درخشان وقانع کننده طی ملاقات های اخیر ببرک کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان، رئیس شورای انقلابی و صدراعظم با نمایندگان مردم ولایات بامیان، جوزجان، غور، نیمروز، پکتیا، پکتیکا، فراه وغیره جاها و رهبران و موسفیدان قبایل ونمایندگان روحانیون واضح و آشکار گردید.

مظهر عملی دیگر این پشتیبانی و دلیل استقرار اوضاع در کشور عودت دسته جمعی کسانی است که به علت حالت ترس ووحشت حکومت حفیظ الله امین قبل از ششم جدی سال ۱۳۵۸ وطن را ترک گفته بودند. تنها درین اواخر ده ها هزار نفر از باشندگان شهرها وروستاها بوطن بر گشتند ومیزان این عودت ها روز بروز در حال افزایش است، ولی در نتیجه اثرات تبلیغات سوء و دروغین دشمنان انقلاب ثور قسمتی از افغان هاییکه از وطن رفته بودند تا هنوز در خارج کشور باقی مانده اند.

حکومت جمهوری دموکراتیک افغانستان در حالیکه از صمیم قلب آرزو میکند که آنها نیز هر چه زودتر به وطن، خانه و خانواده های خود بپیوندند یکبار دیگر به تمام هموطنان و فرزندان این کشور که موقتا در نتیجه تبلیغات فریبنده و تعدی های سابق به غربت افتاده اند دعوت مینماید تا بوطن برگشته و از فیصله حکومت افغانستان مبنی بر عفو عمومی آنهاییکه دست های شان به خون هموطنان شان آلوده نشده باشد استفاده کنند. این عفو

بقیه در صفحه ۲۶

اعلامیه وزارت امور خارجه جمهوری دموکراتیک افغانستان

کابل ۲۸ جدی (ب)

وزارت امور خارجه جمهوری دموکراتیک افغانستان اعلامیه ذیل را در ارتباط با اجلاس سران کشور های سازمان کنفرانس اسلامی که در پایان جنوری ۱۹۸۱ در مکه معظمه دایر میگردد، به نشر میسپارد.

اجلاس قریب الوقوع سازمان کنفرانس اسلامی دریک لحظه بسیار حساس ومتشنج تاریخ جهان اسلام ومنطقه شرق میانه درزمانی دایر میگردد که امپریالیزم به خصوص امپریالیزم امریکا و صهیونیزم فعالانه نقشه هایی را که صلح منطقه و جهان را به صورت کل مورد تهدید قرار داده تعقیب می نمایند.

حکومت جمهوری دموکراتیک افغانستان عقیده دارد که کشور های جهان اسلام بهتر است توجه خود را با اینکه چگونه مهمترین مشکلات و مسایل داغ این کشور ها حل گردد متمرکز نمایند، مسایلی که از تجاوز اسرائیل، اشغال سرزمین های عربی، مانور های جداگانه اسرائیل، مصر و امریکا ناشی می شود.

آنها باید تجاوز مسلحانه امپریالیزم امریکا و سایر اشکال فشار بر خلق برادر عرب را تقبیح نموده، بیرون شدن فوری نیرو های نظامی وبحری امریکا را از خلیج وانحلال پایگاه های نظامی آنرا درین منطقه مطالبه نمایند. همچنان آنها باید تقاضا کنند که جلو توسعه رخنه نظامی خارجی درشرق میانه و شرق نزدیک گرفته شود.

یکی از مسایل بسیار عاجل را جستجوی راه هاو وسایل تحقق حقوق انکار ناپذیر عرب فلسطین بشمول حق تشکیل یک دولت مستقل و آزادی شهرقدس تشکیل میدهد.

اجلاس سران کشورهای عضو سازمان کنفرانس اسلامی تصادم تراژیک بین عراق و ایران را نیز طرح نمایند.

کنفرانس باید راهی برای حل صلح آمیز این برخورد پیدا نماید. تحکیم وتوحید همه نیرو های کشور های برادر اسلامی در نهایت امر باید نتیجه عمدهٔ این کنفرانس باشد.

همچنان معلوم گردیده است که بعضی از حلقه های ارتجاعی و برسر اقتدار در برخی از کشور های اسلامی تمایل دارند تا بار دیگر در اجندای اجلاس سران سازمان کنفرانس اسلامی به اصطلاح (مسالهٔ افغانستان) را بگنجانند.

آشکار است که این تلاش هرگز ارتباطی با منافع کشور های اسلامی نداشته وصرف در وخامت بیشتر اوضاع اطراف افغانستان کمک نموده و صرف به منظور دامن زدن تبلیغات ضد افغانستان و ضد اتحاد شوروی به راه می افتد.

اینکه وضع در افغانستان چیست کاملا یک موضوع داخلی کشور ما بوده و هرگز خطری را متوجه صلح و امن منطقه و جهان نمیسازد.

هیچگونه منازعه میان افغانستان و پاکستان و افغانستان و ایران وجود ندارد. جمهوری دموکراتیک افغانستان هیچگونه ادعای ارضی بر این کشور ها ندارد. البته این واقعیت دارد که بعضی پرابلم ها توسط باند های ضدانقلابی

بقیه در صفحه ۲۶

« دافغانستان دموکراتیک جمهوریت داساسی اصولوداتمی مادی دمندرج حکم سره سم دافغانستان دموکراتیک جمهوریت وسله وال پوځ مؤظف دی چی دثور انقلاب له ګټو ملی استقلال ، دځمکی وحدت او تمامیت اوملی حاکمیت نه دفاع کوی .»

شنبه ٤ دلو ۱۳۵۹ ، ۲٤ جنوری ۱۹۸۱

دهیواداوخلکودګټودفاع دهروطنپال وظیفه ده

له هغه وخت نه چی دافغانستا ن دخلک دموکراتیک ګوند (دهیواد دکار ګری طبقی اوټولو زیار ایستونکو مخکښ) دافغانستان دحماسه جوړ وو نکو خلکو دسپیڅلی ارادی په اساس د قهرمان وسله وال پوځ او زمونږ دګران ، تاریخی او لرغونی افغانستان دنورو مترقی اوهیواد پالو قوتونو په مرسته دنادر - داؤد دظلم او استبداد ماڼی رانسکور کړه اودقهرمانانو او خپلواکو عقابانو په دغه خپلواک ، آزاد او مستقل ټاټوبی کی یی له وروسته پاتی والی څخه د لوړتیا ، عظمت ترقی او پر مختګ په‌لور دنوی ټولنی دجوړولو او ټولنیز عدالت په لور یعنی هغه لور ته چی د افغانستان د ملیونی پرګنو آرمان ا و په زړه پوری آرزو ده دتیریدلو لاره آواره کړه . دافغانستان دوطن پالو ملی قوتو نو دنده دخپل هیواداو خپلو خلکو په مقابل کی نوره هم درنده شوه . په دی معنی چی زمونږ په لرغو نی او تاریخی هیواد کی د ثور انقلاب په بریالیتوب او په تیره بیا دهغه دنوی بشپړتیایی پړاو په پیل سره د ملی او دموکراتیک نظام دټینګیدلو په نتیجه کی یو شمیر وړیا خوړونکو چی له کلونو کلونو څخه راپه دیخوا دافغانستان په زیارایستونکو مسلمانانو باندی مسلط وواو ددوی دزیار په محصول یی دخپلوځانونو دهوساینی او ساعت تیری له پاره د ژوندانه داسی وسایل تهیه کړی و چی بیلګی یی حتی په شاهی او سردا ری مستبد و نظا مو نو کی هم ډیری لږی لیدل کیدلی خپلی ناروا او غیر مجاز ګټی له لاسه ورکړی نو ددغه مترقی ، ملی او دموکراتیک انقلاب په مخالفه جبهه کی و دریدل او زموږ د هیواد ، خلکو اوانقلاب ددښمنانو په حیث یی خپل ماهیت څرګند کړ چی ددغه اصل له مخه د خپلی ملی او انسانی وظیفی ددرښت په درک کو لو سره ددغو دښمنانو په مقابل کی دریدل او خپله عادلانه مبارزه دبری تر سر حده پوری رسول دافغانستان دهر اصیل بچی وظیفه ده .

لکه چی دعسکری مکلفیت د قانو ن په لومړی ماده کی راغلی دی چی :

«دافغانستان دموکراتیک جمهوریت‌داساسی اصولو داتمی مادی دمندرج حکم سره سم دافغانستان دمو کراتیک جمهوریت وسله‌وال پوځ موظف دی چی دثور انقلاب له ګټو، ملی استقلال ، دځمکی و حدت او تما میت او ملی حاکمیت نه دفاع وکړی .»

له بلی خوا د عسکری عمومی مکلفیت دقانون دانفاذ له امله دافغانستان دخلک دموکراتیک ګوند د مرکزی کمیټی، دافغانستان دمو کراتیک جمهوریت دانقلابی شورارئیسه هیات او حکومت داعلامیی په‌یوه برخه کی راغلی دی :

«دثور دانقلاب دارزښتو نو دفاع ،دو طن دملی خپلوا کی او ملی حاکمیت او دخاوری دتمامیت دفاع نه یوازی دافغانستا ن د دمو کراتیک جمهورت دوسله وال پو ځ مقدسه دنده ده ، بلکی دافغانستان د ټولو مسلمانو خلکو مقدسه دنده هم بلله کیږی .

کوم حقیقت چی هیڅوك ور نه ، په‌هیڅ وخت کی انکار نه شی کولی دادی چی‌دهیواد سره مینه دهر چا وظیفه ده او داسی خلك به ډیر کم پیدا شی چی دخپلی خاو ری‌او خپل ټاټو بی سره مینه ونه لری خو دوطن مینه دزیار کښو مسلمانو افغا نا نو دمعتقد اتو یوه برخه تشکیلوی خو یوازی په دی چی په خو له دخپل هیواد او خپلی خاوری سره دپه زړه پوری مینی‌اظهار وکړواو دخپلو معتقداتو یوه برخه یی وبولو او په عمل کی ددغی مینی پته و نه لګیږی په دی هیڅ وخت دلالت نشی کولی چی ګنی مونږ په دغه برخه کی خپله وظیفه په بشپړه توګه تر سره کړیده ، مونږ باید دخپل وسله وال پوځ سره چی په حقیقت کی دافغانستان دهر اړخیزو ګټو حامی او مدافع دی یو ځای شو اودخپلو فداکارو ، وطنپا لو ځوانانو په څیر یی په لیکوکی ودریږو او یوځل بیا نړی ته دا ثابته کړو چی موږ د هغو قهر ما نا نو بچیان یو چی په تش لاس لور او یوم یی دپرنګیانو د مړنو او عصری وسلو مقابله کړی او له خپل هیواد څخه یی شرمیدلی ویستلی دی .

مونږ بایددغه ټکی ته هم زیات متو جه شو چی په هغه وخت کی زمو نږ دښمن یو و او په اوسنی وخت کی په انګریزانو برسیره نړیوال امپریالیزم لو یی‌غوښتونکی چین ، دعربو ارتجاع او دسیمی تو ری ارتجاع زمونږ پر ضد لاسونه یو کړی اوغواړی چی افغانستان دقهر ما نوافغانانو آزاد اوخپلواك ټاټوبی دنړی له نقشی څخه محوه کړی او ددغه هیواد په اوسیدو نکو خپلواکو آزادو عقابانو دغلامی ټاپه ولګوی او په دغه وسیله مومل[illegible] حیثیت‌له صد مه ورسوی .

نوځکه په کار داده چی زموږ ځوانان چی د هیواد او خلکو دامید ستر ګی ورته اوړی دهیواد د آادی ، پت او حیثیت د ژوندی ساتلو په غرض دمبارزی په لاره کی دخپل انقلابی وسله وال پوځ په لیکو کی ودریږی، دیوه وجود په شان یو موټی شی او دانقلابی افغانستان دکور نیو او بهرنیو دښمنانو پر ضد په زړور تیا او سر ښندنه مبارزه وکړی او په پوره میړانه او زړور تیا سره خپل وګړانی نظام دهغو ناولو دښمنانو له پلیتو منګو لو څخه وساتی .

دا دهر هغه‌ځوان وظیفه ده چی ځان دافغانستان بچی بولی او داهیله ورسره وی چی افغانستان دی دنړۍ پر مخ تل آزاد او خپلواك پاتی شی .

درین شماره

سلسله گفت وشنودها ونشست های اختصاصی ژوندون ادامه میگیرد

یك بررسی و انگیزه یابی همه‌جانبه پیرامون :

دیگر قلت چوب ومواد سوخت در شهر کابل رفع گردیده است

دراین گرد هم آیی این اشخاص شرکت داشتند
١ـ حشمت اورنگ معاون کمیته‌ولایتی کابل
٢ـ محرم علی معاون شاروالی‌کابل
٣ـ دکتور عرب گل طوطا خیـل‌سکرترجنرال جمعیت افغانی‌سره ـ میاشت
٤ـ دیپلوم انجنیـر حفیـظ الله‌نوابی رئیس د افغا نستان د تیلی ملی موسسه
٥ـ دیپلوم انجنیر عبد الستـارصافی رئیس برق کابل .
٦ـ شمس‌الدین رئیس تفتیش‌شاروالی کابل
٧ـ دگر من ار کان حرب احمد. الدین مدیر عـمومی او پرا سیون وزارت دفاع ملی .
٨ـ دیپلوم انجنیر محمد قاسم‌پوپل معاون ریاست پـلان وزارت معادن و صنایع
٩ـ غـلام حضـرت معـاون‌ترانسپو رت عمومی
١٠ ـ انجنیر محمد حسن عثمان‌آمر ارتباط ذغال سنگ
١١ـ میر عبد الرحمن مدیرعمومی‌تخنیکی ریاست انحصارات دولتی
١٢ـ عبد الله بشیر شور «بـه‌نمایندگی ازخانواده های کابـل» و برخی از اعضای گروه مشورتـی‌ژوندون

انجنیر نوابی :

موضوع تعویض انرژی که تاکنون چند دفعه به آن اشاره شد واقعـا اساسی ترین‌شیوه یی است که می تواند در رفع دشواری محرو قا ت کمك شایان کند .

موادی که در شرایط کشور مـا میتواند جانشین چوب و ذغا ل‌گردد در قدم اول عبار ت است از نفـت دیزل ،گاز ، ذغا ل‌سنگ ،برق‌و ... در مورد استفاده از انرژی نفت وگاز وزار ت معادن وصنایع اقداماتی در دست اجرا دارد که معاون‌ریاست پلان که درین گفتگو حضور دا رد به شما گزارش خوا هد داد ولی‌در این زمینه صحبت میکنم‌که‌چه‌تجاویز دیگری در مورد گرفته شده میتواند وموثریت آن بچه پیمانه است‌شرحی را تقدیم میدارم :

یك ـ نفت خام :

ماذخایر کافی تثبیت شده از این ماده درشمال کشور خود داریم که مسئوول اولی در بخش فعا لیـت های ارتباطی وتثبیت ذخایر نفـت وگاز ریاست دتیلی ملی مـوسسه است

این ریاست بادو واحـد ادار ی بزرگ خود ریاست تفحصا ت نفت وگاز درمزارشریـف و ریـا ست استخرا ج انتقال گاز میباشد .

در مدت فعالیـت هایی که بعداز انقلاب ثور تحقق یافته است سه چهار ذخیره نفت تثبیت گردید که دوازده تاپانزده میلیون تن نفت قابل استخرا ج دارد که در این‌شمار دو ذخیره همین اکنون آماده استخرا ج نیز میباشد ومامیتوانیم به صور ت اعظمی یکصد وپنجاه تن روزا نـه استخرا ج داشته باشیم که اگـر زمینه های تامین ترانسپور ت بـه صور ت درست فراهم **باشد** ایـن مقدار به کابل انتقا ل داده شده‌می تواند استفا ده از این ماده سوخت

مشکلات ترانسپورتی درزمینه انتقال چوب به کابل رفع شده است

با امکانا ت که وجود دارد هم کمبود ذغال سنگ رفع میگردد و هم برای حمام‌ها ،خبازی ها وموسسات‌دولتی که برای گرم ساختن مرکز گر می های خود ازدیزل ویاماده سو خت دیگری استفاده میکنند کمك خو بی میگردد.

مسایل
سیاسی واجتماعی ، فرهنگ و

بنابر این اولین در خواست مشخص من اینست که برای انتقال نفت خام و مسایل ترانسپو رتی کافی در نظر گر فته شــود و شاروالی کابل نیز امکانات استفاده حمام ها ونا نوایی ها را از آن فرا هم آورد تــا در همین بخش که فعلا امکا نات آن کا ملامیسر است تعویض انرژی صورت گیرد .

کاندا سالت نیز ماده سو خت انر ژی‌زای دیگری است که مقدار آن متاسفانه فرا وا ن نمیبا شد و ما صر ف میتوا نیم معادل هشت هزار تن از آن را از منابع گاز خود استخراج کنیم .

ماده دیگری که انر ژی آن مورد استفاده قرار گر فته میتواند ، گاز است ودر زمینه های مختلف مورد استفاده دارد ، امامتاسفانه دور بودن منابع آن از مرکز مانع آن میگردد که از این ماده حیاتی خانواده ها در گــرم سا ختن منازل و موارد دیگر استفاده کنند، چرا که برای این منظور باید از منبع‌تامرکز که بیشتر از ششصد کیلو متر میشود پیپ لین تمدید شود و تطبیق این پروژه مصارف هنگفتی را ایجاب میکند ، ازسوی دیگر برای اینکه زمینه استفاده از گاز برای خانواده ها فراهم می آید قبلا باید مورد استفــاده آن برای مو سسات بزرگ صنعتی فراهم گردد که این خود مدتی وقت می خواهد به‌اساس پروژه هایی که در دست اجرا میباشد قرار است در قدم اول در شهر های نزدیك بــه منابع گاز امکان استفاده از این ماده فرا هــم آید .

یکی از شکایات عمده و همیشگی خانواده ها سیستم نر خ گــذاری در مورد چوب سوخت چنین است .

ما شا هد بودیم که دراثر عواملی چند قیمت چوب سوخت به صورت ناگهانی بلند رفت واز سی افغانی قیمت رایج به شصت‌و حتی هفتاد افغانی صعودکرد،در چنین شرایطی شاروالی کابل بی آنکه خصوصیت بازار و عوامل بالا روی قیمت هارا در نظر داشتــه باشد و یا حتی بدون آنکه از مقدار ذخیــره موجود چوب در مارکیت هاو امکانات انتقال چوب از ولایات به مرکزمطالعه‌کافی کرده باشد قیمت چوب سوخت را فی سیر کابــــل سی افغانی تعیین کرد و آگاهی نمود که این عمل درا فزایش به مشکلات محروقاتی مردم نقش بزرگ داشت و موجب گردید که از یکسو قیمت چوب بازهم افزونی گیــردو از سوی دیگر احتکار نیز به وجود آید .

رئیس تفتیش شاروالی :

شاروالی کابل هر ماه دو دفعه لست قیمت گذاری بالای اجناس رابه دکانداران شهرعرضه می‌کنند ـدر این نرخ گذاری ها مطالعه کافی صورت می گیرد و نه آن چنانکه شما مــی گویید ؟

در موردی که مثال آوردید باید بگویم‌عللی چند موجب شد که شاروالی متیقن باشد چوب به‌قیمت تعیین شده عرضه شده میتواند یکی‌از این دلایل این بود که ما مقدار کافی چوب ذخیره داشتیم و چون مقداری چوب نیز در ولایات جنوب کشور آماده انتقال به کابل‌بود انگاشتیم که تا توزیع کامل چوب موجـــود شاروالی ذخیره دومی نیز به شهر انتقال داده خواهد شد و چون توزیع به اندازه کافــی صورت‌می گیرد خود به خود بالای تقاضا اثر می گذارد و قیمت هادر کنترول می آید، اما عواملی چند موجب گردید که چوب به وقت معین به شهر کابل انتقال نیابد واز سویی‌هم تمام مقدار ذخیره شاروالی در مدت بیش از دوهفته برای خبازان شهر به نرخ معین‌توزیع شد، تقاضا فراوان و عرضــه کم به خاطر موجود نبودن ذخیره کافی در مارکیت هاسبب شد که قیمت هابالا رود و موجب احتکارهم گردد .

امایك نکته رادر این مساله نباید نادیده انگاریم وآن فعالیت گسترده عمال ضد انقلاب در تولید پرابلم است که آن را نباید درشمار مسایلی قلمداد کنیم که رفع آن به وسیله شاروالی ممکن باشد با آن هم در همین‌زمینه خاص شاروالی به فوریت داخل اقدام گردید پیشنهاداتی‌به مقامات‌حزبی‌ودولتی تقدیم‌داشت که‌در نتیجه آن پنجاه میلیون افغانی گریدت برای خریداری چوب دراختیار شاروالی قرار گرفت‌واستفاده ازهمین‌پول ازیکسو برای رفع عوامل جلوگیری انتقال چوب به‌کابل‌وازسوی دیگر موجب گردید که پرابلم کاملا رفــــع گردد .

برای جلو گیری همیشگی از صعود قیمت یك‌راه‌وچاره‌اساسی این است که‌ما مار کیت های منظم‌داشته باشیم که‌در شرایط اقتصادی کنونی شاروالی تامین آن آسان به نظر نمی رسد اما در صورتی که بودجه کافی برای‌آن وجود داشته باشد به سادگی ممکن می گردد.

استفاده دیگری‌که به‌وسیله محترم راصع‌به طرح آمد موضوع گرانی پخت نان در خبازی های شهربود- باید بگوئیم ما اکنون دو نوع خبازی داریم یك خبازی های که در شاروالی ثبت شده اند ودو خبازی های زنانه که‌بــه اساس تقاضای مردم یك محل در گاراژ هاو عقب دوکان هابه وجود آمده اند و اکثــرآ متخلفان نیز از همین دسته دوم می باشند که هیچ مسوولیتی نزد شاروالی ندارند .

اینکه چراقیمت پخت یك‌قرص نان از پنجاه پول به هفتادو پنج پول وبعدبه یك افغانی ازدیاد یافت دلیل آن را باید باز هم درگرانی قیمت چوب واینکه شاروالی به دلایلی که قبلا ارائه دادم نتوانست چــوب مــورد ضرورت خبازان را به قیمت معین بـــه‌دسترس شان گذارد ،به کاوش گرفته شود از نظر من در مسایلی که به شاروالی کابل انتقاد می گردد ودراین کار همین مساله چوب باید در کنار توقعات مردم از این موسسه امکانات آن هم‌در نظر گرفته شود، چار چوبه صلاحیت آن هم‌در پهلوی مسئولیتش مطالعه گردد وگرنه‌قضاوت هابی پایه خواهد بود و یکطرف .

بقیه درصفحه ۵۵

هنر، نوجوانان ، جوانان و خانواده ها

زحمتکشا ن رو ستایی وپاپوانیو گینی درعملیهٔ صید کروکو د یـــل مهارت زیادی دارند وازین راه‌تامین‌معیشت میکنند.

پاپوا نیو گینی

از منابع ملل متحد

نگارش و ترجمهٔ : خیرنیار محب حیرت

مرکز کروکودیل جهان!

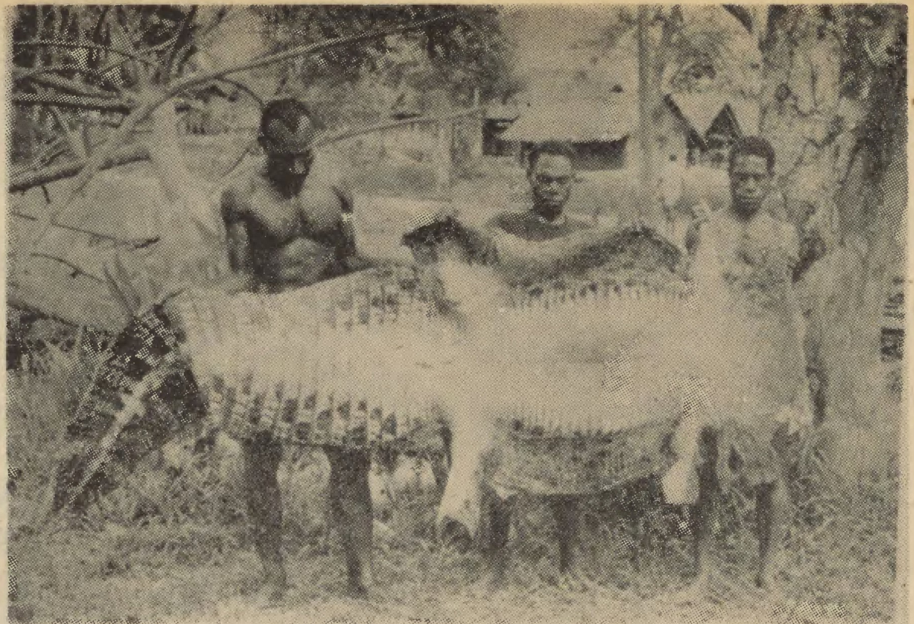
پاپوا نیو گینی دومین جزیـــرهٔ بزرگ جهان در کرانهٔ غربـــــی اوقیانوس آرام ، جنوب خط استوا و در سمت شمال آستر الیا واقـع شده است و مساحت آن بـــــر ۳۰۰ر۰۰۰ میل مربع بالغ میگردد . این جزیره سر زمین تنوعات وپدیده های مختلف است که توســـــط باطلاقها محاط شده و با ساحـــــهٔ ساحلی و نشیبها و فراز های خود در قسمت مرکزی و بلندی کوههای آن غالبا به ارتفاع ۱۵۰۰۰ فــت ، مناظر پذیرندهٔ را متشکل سا خته است . نفوس آن که از نژاد ونسل میلانشیان (دارای بشرهٔ طبیعـــــی سیاه) بوده و بر اضافه از سه‌ملیون تن میرسد ، به بیشس از هفتصـد زبان مختلف ، متکلم اند .

این کشور بحیث سرزمیـــــــن جانوران یا پنا هگاه حیوانات عجیب شناخته شده و آنرا محیط وحشیان نیز یاد کرده اند که مفاهیم «زندگی وحشی» هم بران اطلاق گردیده‌است از آنجمله جانوریکه محیط زیسـت آن در حقیقت منطقهٔ حاره ارزیابی شده عبارت از ((کورو کودیــــــل)) میباشد .

نمونه های ازین جانور در دیگر مناطق نهنگدار معروف جهان مانند حوزه های دریای (سپیک) و (فلای ریور) ، در بای (کیکوری) واقـــع گلف یا خلیج (پاپوا) و رود بـــار (رامو) که در ناحیه شمالی بادریای سپیك یکجا میشود هـم به نظر میرسد . این ساحه یك سوم حصهٔ جزیره را توسط باطلاقها و مردابها و شاخه های دریایی پوشیده است و همینجا محل زیست و نشـــو و نمایی کورو کودیل‌می باشد. محیط آب تازه ایکه قابلیت پــرورش و نشو و نموی کورو کودیل را پیدا میتواند کرد ، حد اقل باید دوازده فت طول داشته باشد . محیط دیگر زاد و ولد ، چوچه گذاری و محل پرورش این جانور عبارت از آبهای شور و نمکین تشخیص شده کـــه غالبا حیوان آبی مذکور در کرانـــه های پایانی دریا مشرف به ساحل، چوچه می آورد . طول این نقطه‌نیز باید از بیست فت کمتر نباشد.در غیر آن محیط محدود و کوچکتـــر، چوچه ، کورو کودیل را از نشو و نما و پرورش طبیعی باز میدارد و آن حیوان را مقید و ناراحت‌میسازد هر گاه محل تولد و پرورش جانوار مذکور در حصهٔ فوقانی ، ساحـل بسیار نزدیك باشد ، کار ولادت و زیست چوچه و مراقبت مـــــادرش مشکل میشود زیرا کورو کودیـــل بخاطر تهدید خطر مرگ و کشتن یا شکار توسط انسانهای ساحلی محیطش میهراسد و زندگی‌برایش سخت میشود .

درین منطقه باشند گان پاپوانیو۔ گینی در قبال زندگی و حشتـــزای خود غالبا مسرور و راضی اند زیرا بخاطر دستیابی گوشت و تخـم و پوست جانوران بحری و مو جودات آبی، اکثر اوقات به‌شکار میپردازند و ازین رهگذر مفاد زیادی را بدست می آورند .

در سال ۱۹۵۰ شکار گـــران خارجی و تاجران با استعمال وسایط عصری صید و شکار مانند تفنگهای شکاری ، چراغهای دارای قـــوهٔ برقی ، جالیهای مخصوص شکـــار حیوانات آبی توانستند ، نقـــاط

پوست یاجلد کرو کو دیل یکی ازاقلام قیمتدار صادراتی کشور پاپوا نیو گینی میباشد ومردم بومی این سرزمین از گوشت آن جانـورنیز تغذیه میکنند کشور مذکوردر سال ۱۹۷۵ استقلال خودرا بدست آورد.

صید کرو کو دیل را کشف کنند و به شکار بپر دازند تا از آن ناحیه نیاز مندیهای خویشرا مـــرفوع گردانند . بدینطریق موازین عنعنوی شکارچیان وطرز صید مروجی آنان بمشکلات و آشفتگیهای مواجه شد و باثر آن شکار چیان این سرزمین درصدد شدند تا روشهـای عـادی و عنعنوی شکار را که از قرنهـا توسط آن کار میگرفتند ، متـروك سازند و به مفکوره های نویـن و عملیات مجهز تر شکار کورو کودیل متوسل گردند و دست بکار شوند.

بدینترتیب شکار چیان بومـی و متوطن اصلی توانستند از طریـق تخنیك جدید صید و صیادی ،کورو کودیل بیشتری را دستیاب نماینـد و از پوست آن بحیث امتعهٔ تولیدی و تجاری استفاده کنند . عـلاوتا استفاده از میتود های جدید شکار ذریعهٔ وسایط عصریتر زمینه رابرای این عملیه خوبتر مساعد ساخت تا از یکطرف بر مقدار و شمار امتعهٔ شکاری شان بیفزاید و از جانـب دیگر گوشت و پوست زیادتری را حاصل نمایند .

تاسیسات دولتی :

تحولات ذکر شدهٔ مورد توجـهٔ دولت پاپوا نیو گینی واقع آمـد و مقا مات مر بـوط به تاسیس اداره جهت تنظیم و رهنمایی شکـــار جانوران آبی مانند کورو کودیں و ماهی اقدام کرد . چنانچه در سال ۱۹۶۸ ساز مان منظمی بنـــام ((ادارهٔ زراعت ،ذخیره وماهیگیری)) تاسیس شد و باسم مخفف (دی ، ای، اس، اف) مسمی گردید.

(ما کسویل دونس) آسترالیایی جهت تدویر این اداره موظف شد . وی در حقیقت نخستین مدیـــر یا رئیس این اداره بشمار می آید که بنام پدر یاموسسی چنین‌موسسه عام المنفعهٔ اقتصادی نیز شهـرت پیدا کرد . وی برای تنظیم و طرح یك پروگرام و پلان مفیدی بمقصد پیشرفت کار و حاصل بیشتـــر تولیدات درین سر زمین که‌رورگاری مستعمرهٔ بیش نبود ، دســت و آستین برزد .

وی اساسا نخستیـــن متخصص کنسرو یشن مواد تو لیدی تازه‌از منابع طبیعی میباشد که سیستـــم عصری تحفظ و نگهداشت چنیـــن فرآورده ها را در ین جزیره عـقب مانده مروج و منطبق کرد وخوراکه های کنسرو شده را تعمیم داد .

بادر نظر داشت اهمیـــت روز افزون تجارت پوست کورو کودیل چندی پیشس ادارهٔ پروگرام انکشافی ملل متحد واقع (پورت مور سبای) پایتخت آنجا مقدار ۸۰٬۴۰۰ دالر امریکایی را بدولت پا پوانیو گینی کمك کرد تا صنعت مذکور بیشتر ترقی یابد این امداد مالی در یکدورهٔ پرو گرام چهارساله (۱۹۷۶-۱۹۷۹) مساعدت گردید . همچنان طـــی سالهای اخیر سازمان اف ، ای ،او (موسسه مواد خوراکه و زراعـــت جهان) یکنفر متخصص و مشـــاور ماهری را جهت معاونت بـــرای پیشرفت مطمئنتر این صنعت جدید به آنکشور اعزام کرد تا بـــرای یکدورهٔ پنجساله در آنجا همکـاری نماید .

اخیرا متخصص ملل متحد حیـن مراجعهٔ خویشس بمرکز سازمان مواد خوراکه و زراعت جهان در روم‌ضمن ارائه گزار شنامهٔ کتبی خویـشس در زمینهٔ پیشرفت های این صنعت اطمینان داد و نمونه های ازپوست صنعتی شده کورو کودیل را نیـز با خود آورد و گفت که : (کشـور پاپوا نیو گینی مرکز کورو کودیل جهان است .) وی اضافه کرد :

دولت آنجا اخیرا بخاطرانکشاف مطلوبتر این صنعت یك پـــروگرام و پلان طویل المدت دیگری رامطابق نیاز مندیهای اقتصادی و شرایــط محیطی آنجا رویدست دارد . زیـرا دست آورد صنعتی پوست کـــورو کودیل این سر زمین ارزش زیادی پیدا کرده است .

متخصص مذکور گفته است که: حالا مشتریان ما خواستار آن شده اند تا پوست و محصولات صنعتـی این حیوان مستقیما برای شـــان ارسال گردد . تاجران هنــــدی ، فرانسوی ، امریکایی و ایتا لـوی بیشتر از دیگران درین باره اظهار علاقمندی کرده اند . زیرا آنـان از نظر جنسیت و کیفیت آنرا بهترین پوست کورو کودیل جهان تشخیص کرده اند . بطور مثال از پوســت مذکور دستکولها و بکسهای کوچك دستی بقیمت فیدانه تا یکهـــزار دالر ، کیسه ها و کیفها و توشـه دانهای سفری به ارزش فی عدد از (۸۰) تا (۱۰۰) و کمر بند هـــای به بهای یکدانه هشتاد دالر خرید و فروش میشود .

رو یهمرفته سالانه از پنجاه تا شصت هزار پوست کورو کودیــل بکشور های صنعتی بزرگ جهـان صادر میشود . لذا صنعتگران این جزیرهٔ از عواید چنین مدرکی‌راضـی اند .

هرگاه به این تصویر دقیق‌شوید،مینگرید که دهاتیان جزیره‌پاپوانیو گینی، پنا هگا هها و منازل شانرابشکل کله وتنه کـورو کـو دیـل طرحریزی واعمار کرده اند.

صحنه یی ازفلم بنام «زمستان»

پیوسته بگذشته

نگرشی به سینمای شوروی این سینمای انسانی

بنا بر این ایز نشتین تصمیـــم گرفت یکی از مهم‌ترین و پر کشش ترین رو یداد ها ی انقلاب را بـــر گزیند: شورش ملوانان در رزمنا- وشا هزاد ه‌پوتیومکین تا وریچسکی دست یا بی به حقیقت تا ریخـی

در این فیلم تنها به خا طر د قـت تقو یمی آ ن نیست بلکه بیشتر به‌پاس تبلور هنر مندانهٔ ، سخـت

سر شتی وا هدا ف وا لا وپرا ر ج آن ا ست از این رو به گفته‌خو د ایز نشتین فیلم همچو ن و قا یـع

نامه به نظر می رسید ، اما تاثیر یك درام را دا شت ایز نشتین بـا استفاده از شکل نوین سینما ی

(صفحه ۰۱)

حما سی مردمی ، حرا ر ت انقلابی را به باز نما یش قیا م ملو ا نان دلیر وو قایع انقلابی او دیسـا د- مید .

تر کیب در خشا ن، صحنه های بر جسته وخیره کننده تـد ویـن (مونتاژ) ما هرانه روش هـــای بدیع فیلم برداری تداعـی هـای نامترقبه واستعاره های سینما یی به هم می‌آویز ند تا از فیلم رزمناو پوتیو مکین هم یاد نامه پر شکو- هی در باره انقلا بیـــو ن رو س بسازند وهم نقطه عطفی در تاریخ هنر سینما ی جها ن .

در این فیلم زما ن تقر یبا بـه اراده‌ایز نشتین در آمد ه ا ست در صحنه تیر باران ملو ا نـان بـه خا طر خورد ن گو شت کرم ز ده چنین به نظر می‌رسدکه زمان ازحر- کت باز ا یستا د ه ا ست ((واکولن چوك)) ملوان از بر ج کنـتـرول فریاد می زند : ((برا دران بـه روی‌چه‌کسا نی شلیك می کنیـد رشته منظم زمان نا گهان درهـم می ریزد و هر دم تند تر وتند تـر می گـذرد . اغتشا ش و آشفتگـی بر عر شه کشتی بند می گسلـد ملو ا نا ن ا فسرا ن خود رادستگیر می کنند و همگی را به دریا مـی ریز ند . سپس زما ن بار د یگر آرا م می گیرد شمع بر سینـــه (وا کو لن چوك) بـه ز حمـت می سوزد نور رنگ پریده مهتاب بر امواج کناره با زی مـــی کند کشتی ها در خلیج در حلقـه های فرا گیرمه پو شیده شده اند زیبا یی ایستا ی این صحنه هـــا- پیش در آمدی ا ست بر عملیا ت جنو ن آسا یی که در پیش ا ست در صحنه غم ا نگیز تیر ا ندا ز ی به‌تجمع آرا م وبه نشا ط ا ها لی بر روی پله های او دیسا، ریتم، شتا ب بی رحما نه گر فته ا ست مادری‌که بچهٔ مرد ه ا ش را بـه- بازو گر فته را ه خود را ازمیا ن گروه سر بازا ن تیر ا ندا ز باز می کند مادر جوان دیگری غفلتا بـه روی کا لسکه حا مل بچه ا ش می لغز د معلمی که از پله ها پا یین می ایدعینکش‌به وسیله تآ ز یا نـه سر با زا ن خرد شد ه و از صور- تش خو ن جاری ا ست مرد چاقی به سر عت روی د ست ها یش می جهد تا از راه با راند از فرار کند کا لسکه بچه از روی پله ها پا ئین می افتد را هش را از میا ن جمعیت فراری و جنا ز ه ها با ز می کندتا در انتها درهم شکسته شود و در تقا بـل با این صحنه هـای پـر آشو ب و غم‌انگیز پیشروی‌استوار، یك نواخت وبی رحمانـه ستـون- سر بازان و بر ق خـیره کـننـده شمشیر ها ی قزا ق ها دارد.هنگا- می که رز منا و به آرا می لو لـه

لاریسا دریکی ازصحنه های‌فلمش

لاریسا او دوو یچنکو یکی‌ازستاره‌های سینمای شوروی

تهدید کننده میله ها یش را بـه سوی سا حل می چر خاند و آتش مـی گشاید ایز نشتین ا ستعـاره سینمایی شگر فی ابداع‌میکند اودر برش های سریع پیا پی سه شیـر مرمر ین را نشا ن می دهد او لی نشسته دومی ایستا ده و سو مـی وحشیا نه در حا ل جهید ن ا ست شیر مرمر ین می غر د این‌استعاره سینما یی حیر ت انگیز که منتقدین سینما یی جها ن هنوز بحث در باره آن‌را متوقف نکر ده اند ا حساس کشمکش حاد ی را ما نند یـــك انفجار هو لنا ك منتقل می کنـــد ایز نشتین ا ستعار ه در خشا ن دیگری را در سرا سر یك صحنهٔ کامل به کار می برد هنگا می کـــه دسته ها ی سر کو ب ا عزا مـــی راهشان‌را در تاریکی‌به سوی پـو- تیو مکین می گشا یند ماشین های رزمنا و با د لهر ه‌به حر کــت درمی آیند ما نند قلب عظیمی‌که‌در نگرانی می تپد واز در ما ند گـی

بقیه در صفحه ٥٤

برای شما برگزیده ایم :

هر هفته یک داستان برگزیده :

از ادبیات جهان

کار تازه و پرثمر ما

واینك ژوندون کار تازه وارزنده‌دیگری را برای شما خوانندەمشکل پسند به آغاز می گیرد ، کاری بس دشوار که ایجاب تلاش‌فراوان‌رامیکند ــ ما هر هفته از میان‌ده ها داستان خارجی یك قصه را برای شما برمی گزینیم خلاصه‌اش می سازیم و به شما پیشکش می کنیم ــ باشد به این وسیله‌گامی برداشته باشیم در جهت شناساندن بزرگترین نویسندگان طراز اول کشور های مختلف وتقدیم بهترین ، جالبترین وباارزش ترین قصه‌های ملل.

از شما می خواهیم‌مثل‌همیشه‌با نظرات ، انتقادات وپیشنهادات خود در مورد این کار تازه ما راسپاسگذارسازید .

((جودت قدرت)) نویسنده این‌داستان کوتاه در سال ۱۹۰۷در شهر اسلامبول ترکیه دیده به‌جهان گشود .

در جنگ اول جهانی پدر ش‌رااز دست داد، اما مادرش که زنی بود آگاه ودانشمندزمینه تحصیلات‌وی را در خانه و مدرسه فراهم آورد و از هیچ تلاشی در راه باروری اندیشه وی دریغ نورزید.

((قدرت)) سالها در مکاتب‌ پوهنتون های ترکیه استاد ادبیات‌بود و هم چنین حقوقدان‌برجسته یی که شهرت‌فراوان را بدست آورده بود .

او نخستین بار با نشر اشعار رونمایشنامه هایش در کار ادبیات شناخته شد و به شهرت رسیداما در بیست سال اخیر زندگی اش‌بیشتر به‌قصه‌نویسی پرداخت‌که‌دورمان بزرگ ((هم‌شاگرد یها))

و((در آسمان ابری نیست))صدها داستان کوتاه و همچنین شاهکار او ((آیا مور چه‌رامی شناسید ؟)) حاصل همین سالهای نویسندگی اوست. داستان جشن مرگ که با عنوان ((مرگ سقا)) به دری‌ترجمه شده است‌ازحکایتهای کوتاه و بسیار معروف این‌نویسنده است که در عین حال میتواند نمونه خوبی از سبك‌دلنشین و اندیشه نیرومندو حزن آلود او باشد .

جشن مرگ

با فرا رسیدن ژانویه رنگ هوا عوض شد .

دنیا در زیر آسمان خاکستری رنگ عبوستر به نظر میرسید ، مردم فقط برای کارهای ضروری خود از منزل خارج‌میشدند،بیشتر جاده ها و بخصوص کوچه پس کوچه ها عریان و خالی بود، هیچ کس در زیر چشمه های آب و جاهای خنکی که در تابستان محلی اجتماع بچه ها بود ، دیده نمیشد ، اما محوطه چشمه های‌آب کاملا خلوت و خالی نبود ، چون تقریبا هر روز عده یی بودند که برای بردن آب روزانه به آنجا میامدند .

آنروز ظهر پسر بچه یی که‌برای بردن آب بکنار چشمه آمده بود ، دوان دوان و نفس زنان بکوچه یی که منزل شان در آنجا قرار داشت بر گشت و برای اولین رهگذری که بر خورد ، گفت :

ــدورسون آقا مرده !

((دورسون آقا، از چهره های آشنای این محل بود ، در حدود پنجاه سال عمر داشت ، مرد محکم‌و سالمی بود ، با ریش‌سیاه پرپشت ، او سقای محله بود وبازن و دو فرزندش در یك خانه دو طبقه کوچك زندگی میکرد ، تمام سرمایه زندگیش عبارت بود از دو بشکه آب که بازنجیر بدو سر یك میله آویزان بود ،هر روز صبح این میله را روی دوشش میگذاشت و دو بشکه را بزنجیر های دو سر آن آویزان میکرد و از همان لحظه اول که از خانه بیرون میامد یك جمله را که در طی سالها به آن عادت کرده بود تکرار میکرد و فریاد میزد:

ــآب ــ آب‌ــ کی آب می خواهد؟

صدای بم وطنین آور او تا آخرین خانهٔ که در انتهای کوچه قرار داشت میرسید و آنها که آب میخواستند از خانه های خود بیرون میدویدند و میگفتند :

ــدورسون آقاـ دورسون‌آقا، یك سطل آب ، دو سطل آب، سه سطل آب ..

دورسون آقا بایستی بسرــ چشمهٔ که در بالای تپه قرار داشت میرفت و بشکه های خود را پر میکرد و آنقدر به این رفت و آمد میان چشمه و خانه های محله ادامه میداد تا روز بپایان میرسید ،او در برابر هر سطل آب سه

قروش ((واحد پول ترکیه)) میگرفت واز این راه نان روز خانواده را تامین‌کردن درست مثلی کندن چاه عمیقی بود با سوزن .

اما آنها اگر به همین درآمد روزانه اتکا میکردند ادامه زندگی وسیر کردن شکمشان غیر ممکن بود، باز خدا را شکر که گلناز زن او را هفته ی سه چهار بار برای رختشویی به منازل محله میبردند ، چون او رختشوی خوبی بود و با این کار محدود سعی میکرد مختصری بردرآمد شوهرش بیفزاید و روزانه چند قروش‌بیشتر بدست آورد .

ولی حالا ناگهان همه اینها بپایان رسیده بود ، بزودی علت مرگ دورسون آقا کشف‌شد، او آنروز بعد از آویختن دو بشکه بدو سر میله خواسته بود ازروی یخ ضخیمی که شب گذشته روی زمین‌بسته بود ، عبور کند ، یخ از آب مداومی که رویش فرو میریخت مثل شیشه لغزنده و صاف شده بود و دورسون آقا بعلت سنگینی باری که بدوش داشت نتوانسته بود موازنه خود را نگه دارد و در نتیجه پایش لغزیده وسرش بسختی به سنگ تیز زیر شیر چشمه آب خورده بود ، چه کسی میتوانست باور کند که او چنین ناگهانی و غیر مترقبه بمیرد ؟ هر کس‌هیکل‌قوی وسلامت او را میدید با خود فکر میکرد :

((ممکن است سنگ بشکند واز بین برود ولی او هرگز مردنی واز بین رفتنی نیست))

با این همه انسان هر قدرقوی، خشن و نیرومند باشد ، باز هم ممکن است مثلی دورسون آقا در یك لمحه بمیرد و همه چیزتمام شود .

وقتی زن او گلناز از مرگ شوهرش با خبر شد مثلی این بود که یخ زد ، آیا ممکن بود که این فاجعه مجازات تقلب ها و نادرستی های‌کوچکی باشد که‌او در کار رختشویی خانه های مردم میکرد ؟ آه نه ، هرگز ، خداوند هیچ وقت به بندگانش بیعاطفه نیست پس مرگ اوهیچ چیز جز یك حادثه عادی نبوده است ، کسانی هم که شاهد مرگ او بودند ، میگفتند : ((دورسون آقا یکمرتبه لغزید ، روی زمین افتاد و مرد !))

بهر حال تنها ارثیه یی که از دورسون آقا باقی ماند ،همان دو بشکه ویك میله بود حالاتکلیف گلناز چه بود و چه میتوانست بکند ؟ هر چه فکر کرد عقلش بجا-یی نرسید و نتوانست تصمیمی بگیرد ، برای زن بیکس وبیپناهی مثلی او آسان نبود که دو بچه۹ ساله و ٦ ساله را نان بدهد.

چطور امکان داشت به این دودهانی که مدام بطرفش باز بود با دو سه بار رختشویی در هفته نان برساند ؟ آنوقت بیاد آب فراوانی افتاد که هنگام‌شستن رختها باتکاء شوهرش‌مصرف میکرد و به حساب صاحب خانه میرساند و بیاد آورد که دیگر این تنها امیدش هم از میان رفته است و مطلقا نباید درباره آب فکر کند ، در یك لحظه همه چیز عوض شده بود ، دیگر هیچ‌تفاو-تی میان زیاد مصرف کردن آب ویا کم مصرف کردن آن وجود نداشت و اگر فقط میتوانست با شستن لباسهای مردم نان بخور و نمیری بدست آورد، راضی بود ، حالا دیگر همان‌آبی که همیشه تا آن اندازه مورد علاقه اش بود یکمرتبه برایش بصورت چیز نفرت انگیز درآمده بود ، در تلالوی آن شکنجه و دردودر جریانش دشمنی و نفرت موج میزد ، دیگر نمیخواست حتی آب را ببیند و یا نام آن رابشنود.

وقتی مرگ به‌خانه‌یی شبخون میزند ، دیگر هیچ کس در فکرغذا وپخت‌وپز نیست اولین چیزی‌را که یك خانواده در چنین مواقعی فراموش میکنند غذاست ، این وضع تا سی و شش ساعت‌شاید تا چهل ساعت و شاید هم تاچهل‌و هشت ساعت وبیشتر ادامه دارد ، اما بزودی گرسنگی همه را بیاد خوردن و احتیاج به غذا می اندازد و همین احساس آغاز بازگشت بزندگی عادیست .

در مشرق زمین رسم است‌که وقتی برای خانواده یی مرگ اتفاق افتاد تا یکی دو روز همسایه ها برای آن خانه غذا میفرستند، برای گلناز و بچه هایش‌هم‌درهمان روز اول از خانه مجلل وسفیدی که سر کوچه قرار داشت غذای کافی آوردند ، این خانه متعلق به تاجر معروف آن محل بود.

هر کس از فاصله‌دوکیلو متری هم میتوانست تشخیص بدهد که این عمارت زیبا و بزرگ متعلق بمرد متمولیست ، ظهر روزی که دورسون آقا مرده بود نوکر همان خانه سفید رنگ با پطنوس بزر-گی که پر از دیسهای مرغ سرخ کرده ،خوراك گوشت با سوس، قطعات بزرگ پنیر و نان و شیر-ینی بود درب منزل گلناز را کو-بید .

راستش را بخواهیدتا آن موقع هیچکس به فکر خوردن غذا نیفتاده بود ، اما به محض اینکه سرپوش هارا از روی ظروف‌غذا برداشتند تازه گلناز و بچه هایش احساس کردند که چقدر گرسنه بوده اند، هر سه نفر ساکت‌وغمزده دورمیز رنگ و رو رفته نشستند و از خوردن آن غذاهای مطبوع لذت فراوانی بردند ، آنشب هم خیلی طبیعی سر میز جمع شدند و باقیمانده غذاهای ظهر را خوردند .

روز بعد همسایه دیگر برا-یشان غذا فرستاد و این وضع تا سه چهار روز ادامه داشت ، البته هیچ یك از غذاهای بعدی به مفصلی و رنگینی روز اول نبود ولی در هر حال از کلیه غذاهایی که تا آنروز در منزل گلناز پخته بودند بهتر و خوشمزه تر بود ، شاید اگر این وضع ادامه پیدا میکرد گلنازوبچه هایش خیلی‌زود میتوانستند دردها و غمهای خود رافراموش کنند ، اما وقتی فرستادن غذا از خانه همسایه ها قطع شد آنوقت آنها تازه فهمیدند که غم واندوهشان چقدر طاقت فرسا و چقدر تحمل ناپذیر بوده است .

روز اولی که‌دیگربرایشان غذا نفرستادند تا ظهر منتظر ماندند ، بچه ها به شنیدن کو-چکترین صدای پایی که از کوچه بگوش میرسید دم در خانه میدویدند بامید آنکه باز هم پطنوس بزرگی را که از خانهٔ سفید آمده بود ببینند ، اما بجای آن مردمی را میدیدند که همه با صورتهای بی‌تفاوت بدنبال کار های‌روزانه خود میرفتند ، دست های آویزانشان در دو طرف بدنشان تکان میخورد .

شب که رسید آنها مطمئن شدند که دیگر کسی برایشان غذا نخواهد آورد و ناچارند مثلی گذشته خودشان بفکر پختن غذا بیفتند ، حالا مجبور بودند باردیگر به‌غذاهایی غیر از غذاهایی که آن چند روز خورده بودند عادت کنند و هنگامیکه گلناز یك ظرف کچالوی آب پز را که با زحمت زیادتهیه کرده بود روی میز گذا-شت بچه ها بسختی توانستند خود را راضی بخوردن آن کنند ، ولی چاره یی نبود و باید به این وضع عادت میکردند .

تا سه چهار روز بعد هم که ذخیره مواد غذایی شان تمام نشده بود هنوز معنی گرسنگی واقعی را نمیدانستند ، بعد از آنکه آرد وکچالوی‌موجود در خانه تمام شد چند روز هم هر چیز خوردنی و دندان گیری که در گوشه و کنار منزل پیدا میشداز قبیل‌لوبیا، پیاز و نان خشك خوردند ، اما عاقبت روزی رسید که تمام‌ظروف و جبهه ها خالی شد و دیگر ذره یی خوردنی باقی نماند و شب آنروز گلناز و بچه هایش برای نخستین بار با شکم گرسنه به بستر رفتند ، روز بعد هم همین طور بود ، نزدیك غروب پسرکو-چکتر توانایی اش‌تمام شد و در حالیکه بشدت میگریست فریاد زد :

ـ مادر دلم از گرسنگی دردگر-فته ، یك کاری بکن !

و مادر بیچاره در جواب او با مهربانی **وملایمت گفت** :

ـصبر داشته باش پسرم ! صبر داشته باش!مطمئنم که اتفاقی خواهد افتاد و ما را از این وضع نجات خواهد داد .

هر سه نفر احساس میکردند که‌معده‌هایشان بکوچکی مشت یك کودك شیر خواره شده است وقتی از جا بر می خواستند احساس سرگیجی میکردند و بهترین کاری که میتوانستند بکنند این بود که روی زمین دراز بکشند، در آن حال احساس میکردندکه خواب می بینند و در رویا غرق شده اند ، بچه ها حالشان خرا-بتر از گلناز بود ، مدام رنگهای

لطفا ورق بزنید

رختشو یی کند ، را ستی که چــه مو جود بد بختی ا ست !فشـــار بدبختی و فقر قلبش را سورا خ خواهد کرد. »

صبح روز بعد از شد تضعف حتی فکر بیرو ن آمد ن از بستررا هم نکرد ند هرسه آنها غذا هـای لذ یز و مطبو عی را در نظـــر خود مجسم میکردند و د ندا نها ـ یشا ن را رو ی‌هم فشا ر میدادند، پسر کو چکتر حتی صحبت هــم نمیکر د و هر و قت هم دها ن با ز میکرد مثلی اینکه دیوانه شده باشد دستها یش را با و لع بطر ف جلو دراز میکرد و میگفت :

((مادر نگا ه کن ! چه نا ن های سفید و دا غی ... به به چــه خو شمزه ا ست !))

پسر بزرگتر بجای‌نان کلچه د ر برابر خود مید ید و در دل میگفت :

((حیف ! چقدر احمق بو د م که آنروز هر چه کلچه در پطنو س بود به تنها یی نخو رد م !

آه که ا گر یکبار د یگر آنهمــه کلچه را در یکجاببینم‌بدون معطلــی همه آنها را خوا هم خورد ، کلچــه ها را کم کم در د ها ن خوا هــم گذا شت‌وبا لذت و خیلی آهستــه خواهم خورد تا زود تما م نشود..))

گلناز در بستر خوددراز کشیده بودوبه‌زمز مه و نا له ها ی اطفال خود گو ش میداد .

لبها یش را میجو ید تا ازفرور ـ یختن ا شکش‌جلو گیری کند ، بـا این همه ا شک مثل با را ن بها ری از لای پلکها ی بسته ا ش برو ی شقیقه ها یش میر یخت ، امازندگی در خا ر ج به هما ن نحو همیشگی ادامه دا شت ، هیچ چیز تغییـــر نکرده بود و او میتوا نست حرکات و کار ها ی خا نواده ها ی آ ن‌محله را که سا ل های به آ ن دراز ی در میا نشا ن ز ند گی کرده بــود بخوبی در نظر ش مجسم سا زد، با خود میگفت :

((در خا نه رو برو بهم خورد.

این جواد پسر کو چك همسا یــه ما ست که به مکتب میرود امــا اگر برادر بزر گش میبود دراخیلی آهسته می بست ، را ستی دوبرادر چقدر ممکن ا ست با هم فر ق دا ـ شته با شند ، خو ب این هــم صدای پا ی آ ن پیر ز ن است که روما تیزم دارد ، باز هم پاها یش را رو ی زمین میکشد ، مادر هما ن

سرخ و سبز در برابر چشما نشا ن درهم میر یخت و دور ونزدیك‌میشد ، در میا ن این رنگها حفره بز رگ وسیا هی را مید یدند که بزرگ وکوچك میشد ، گو ش ها یشان صدا میکرد و و قتی با هم صحبت میکر دند مثلی این بود که صدای یکد یگر را از مسا فت د و ر ی

میشنو ند روز بعد امید ی در د ل گلناز پیدا شد ، با خودفکر کــرد شا ید یکی از خا نه ها ی ایــن کو چه رختشو ی بخوا هند و مثلا فر دا صبح دنبا ل من بفر ستند و پیغا م بد هند که : ((گلناز برای شستن ر خت بمنزل ما بیا)) امـا حقیقت این بود که خا نواده ها ی

آ ن محله در چنین مو قعی دور از انصا ف میدا نستند که گلناز ر ا برای کار بمنزل خود دعو ت‌کنند ودر عین حا ل تنها کمکی هم که به او میکردند عبارت از این بود کــه وقتی دور هم جمع میشد ند بالحن ترحم‌آمیزی میگفتند : ((بیچـــار ه گلناز ، گما ن نمیکنیم دیگر بتوا ند

جوان است که در تنظیف کشتی کار میکند ، مادر صالح .... این هم صدای پای سلمانی محله است که در خانه آخر کوچه زندگی میکند ، هر روز درست همین وقت از خانه خارج میگردد تابه دوکانش برود .... این یکی هم ((نوریه خانم)) معلم مکتب دخترانه است .... اینهم‌فیض‌الله خانه که کفش دوزی داره ....

واین هم صدای پاهای اسب نان فروش محله است که هر روزدرهمین ساعت دم در منزل ((ریفکی بیك)) ایستاده میشه واز سبد های بزرگی که بدو طرف کپل های اسبش آویزان میباشد نانهای تازه و داغ بیرون میاره و به آنهامیده، چه نان های بریان و سفیدی ..))

صدا نزدیکتر میشد ، گلناز در آن اتاق نیمه تاریك و نمدار بخود تکانی داد و از جایش بلند شد ، شالی کهنه یی را که بالای‌سرش‌بود بخود بپیچیده تا از خانه بیرون برود ، تصمیم گرفته بود دو قرص نان‌نسیه از او بگیرد و بعد وقتی برای رختشویی رفت پول نان ها را بدهد ، دستش را روی دستگیره در منزل گذاشت ، اما هر قدر صدای پای اسب نان فروش نزدیکتر میشد ،گلناز احساس ضعف بیشتری میکرد و شجاعتش را بیشتر از دست میداد ، آنقدر میان شك و دودلی دست و پا زد تا عاقبت صدای‌پای اسب دور شد ، آنوقت ناگهان بخود جراتی دادودررابازکرد،اما فقط توانست اسب مرد نانوا را از عقب ببیند که‌رفته‌رفته‌دورمیشدو سبد های پر از نان در دو طرف کپل‌های اسبش بالا و پائین‌میرفت ، چه نان های سفید وخوبی بود، گلناز آهی کشید وزیر لب گفت :

((خدایا چقدر خوشبخت بودم اگر فقط دوتا از این نان ها را در دست خود میدیدم))

آنوقت نفس عمیقی کشید ،بوی نان تازه کوچه را پر کرده بود و پره های بینی و گلویش را لمس کرد ، گلناز آب دهانش را قورت کرد ، بعد تمام نیرویش را جمع کرد و فریاد زد :

((نان فروش ! نان فروش!))

اما یکمرتبه هر چه شجاعت و شخصیت در وجودش بود درهم شکست و نابود شد و مثل اینکه از سرما یخ زده باشد بدیوار تکیه داد .

در را بهم کوبید و بداخل خانه بر گشت ، جرات نداشت به چشمهای تبدار و لبریز از التماس و امید بچه هایش نگاه کند ، نمیدانست دستهای خالی خود را کجا پنهان کند ، ناگهان احساس کرد که برای اولین بار از داشتن دست خجالت میکشدو آرزو کرد ایکاش که دست نمیداشت .

وقتی وارد اتاق شد بچه ها ساکت بودند دواو هم حرفی نزد ، پسر بزرگتر رویش را طرف دیوار بر گرداند و چشمهایش‌را بست تا دستهای خالی مادر ش‌را نبیند ، برادر کوچکتر هم همین کار را تقلید کرد ، گلناز بطرف تشکی که در گوشه اتاق‌افتاده‌بود رفت و خودش رامثلی سایه لرزانی روی آن انداخت .

دامنش را روی زانویش کشید و سرش را میان بازوهای لاغرش پنهان کرد ،

گویی میخواست خود را در دنیای تهی خیال و فراموشی گم کند ، احساس میکرد مثلی‌گلیم رنگ ورو رفته و بی مصرفی شده است که دیگر به هیچ‌دردی نمی خورد به آرامی میگریست و شانه های استخوانیش تکان میخورد ، سکوت مرگباری اتاق را فرا گرفته بود ، یکساعت گذشت و هیچ یك از آنها کوچکترین حرکتی نکردند ، عاقبت بار دیگر صدای پسر کوچکتر گلناز بلند شد که از رختخوابش مادرش را صدا زد و گفت :

ـمادر!مادر !

ـبلی پسرم ؟

ـدیگر نمیتوانم تحمل کنم ،مثل این است که دستی معده ام را چنگ میزند و فشار میدهد.

ـآه پسر نازنینم ، پسرقشنگم!

گلناز برخاست وپسر کوچك را در آغوش گرفت ودر حالیکه بغض گلویش را فشار میداد ، گفت :

ـپسرم میدانم ، از گرسنگیه که این طور حس میکنی ، غصه نخور ، آخر هر طور باشد برایت غذا تهیه میکنم .

ـمادر ، مادر، من میمیرم !

پسر بزرگتر چشمهایش را باز کرد و بصورت برادرش خیره شد و گلناز بهر دوی آنها نگاه میکرد، پسر کوچکتر ساکت شده بود ، چشمهایش سیاه تر از همیشه بنظر میرسید ، لبهایش خشك شده و سفیدك زده بود ، گونه هایش فرو رفته و بیرنگ بود ، پوستش از کم خونی برنگ گچ مرده در آمده بود ناگهان گلناز فکری بسرش رسید ، دست پسر بزرگترش را گرفت ، او را بلند کرد ، براهرو بردو آنجا باصدای خفه یی در گوش او گفت :

ـپسرم باید کاری بکنیم ، چاره نداریم ، تو کفشهایت را بپوش و به بارفروشی سر کوچه برو ، هر طور است مقداری آرد و کچالو بخر و بگو پولش راهمین دو سه روز میدهیم .

کرتی پارهٔ پسر آنقدر نازك بود که نمیتوانست او را در برابر سرمای شدید حفظ کند ، پاهایش قدرت حرکت نداشت ، موقع راه رفتن مجبور بود دستش را بدیوار بگیرد تا به زمین نخورد، عاقبت هر طور بود خودش را به مغازه خوراکه فروشی سرکوچه رسانید و وارد مغازه شد.

هوای گرم داخل مغازه که بخاری بزرگی در وسط آن روشن بود صورت و دستهای یخ زده‌اش را لمس کرد ، مدتی صبر کردتا دو سه نفر مشتری که مشغول خرید بودند ، بروند ، با این امید که شاید بتواند بطورخصوصی ومحرمانه تقاضایش راباصاحب مغازه در میان گذارد .

بعد از آنکه همه رفتند از کنار بخاری راه افتاد و در حالیکه‌سعی داشت خودش را کاملا بی نیاز نشان بدهد دستور یك کیلوبرنج یك کیلو آرد و یك کیلو کچالو داد، آنوقت مثل کسیکه میخواهد پولش را پیدا کند دستهایش‌را در جیب هایش کرد و مدتی به جستجو پرداخت و بعد با تظاهر به اینکه پولم در خانه فراموش شده است با لحن ساختگی وصدای لرزانی گفت :

ـمی بینی چه حواسی دارم ، پولم را در خانه فراموش کرده‌ام ،اما در این سرما که نمیتوانم دوباره راه به این درازی را بروم وبیایم ، قیمت این چیز ها رابنویس،فردا میارم ومیدهم .

مغازه دار که خیلی خوب با این نوع حیله ها و نیرنگها آشنایی داشت در حالیکه از بالای‌عینك بیضی شکلش سراپای او را برانداز میکرد ، گفت :

ـ تو به این لاغری پول از کجا داشتی که فراموش شود ؟ کسی که پول داشته باشد که اینقدر لاغر و مردنی نمیباشد .

وبعد اجناسی راکه وزن کرده بود بکناری گذاشت و ادامه داد :

ـاول پول بیار بعد جنس‌ببر!

پسرك که از فاش شدن دروغش خیلی خجالت کشیده بود در حالیکه با عجله از مغازه بیرون میرفت ، گفت :

ـخیلی خوب ، پس من میروم پولی بیاورم .

وقتی از مغازه بیرون رفت صاحب دکان‌به پسرش که در گوشه یی نشسته بود گفت :

ـبیچاره ها ، چقدر دلم برایشان میسوزد ، بعد از این چطور زندگی خواهند کرد ؟

و پسرش هم با تکان دادن سر گفته های پدرش را تائید کرد و در جوابش گفت :

ـبلی ، منهم دلم برایشان میسوزد ، خیلی بیچاره شدند .

پسر بیچاره از مغازه بیرون‌آمد، راه رفتن روی زمین های یخ زده خیلی برایش دشوارتر از موقعی بود که بطرف مغازه میرفت ،در انتهای کوچه از لوله بخاری همان خانه سفید رنگ دود غلیظ و خاکستری رنگی بیرون میامد ، چه مردم خوشبختی بودند کسانی که در این خانه‌زندگی میکردند !

اما او حتی آنقدر برای خود شخصیت قایل نبود که احساس حسادت کند فقط این خانواده‌یی را که بهترین غذای دوره عمرش را باو داده بودند در دل تحسین میکرد .

در حالیکه دندانهایش از شدت سرما بهم میخورد بطرف خانه خودشان میدوید وقتی وارداتاق شد هیچ حرفی نزده دستهای خالی او و همه چیز را برای مادرش شرح میداد ، در برابر چشمهای

بقیه‌درصفحه۵۲

ستارگان افسانه ساز

محمدجان گورن

جوان با استعداد بسیار صمیمی رادیو تلویزیون که همه بابازی های
همکار خو ب هنر پیشـــه مستعد خوبش همه اورا در روی پـر د ه

تلویزیـون دیده‌اند یا حد اقل آواز گیرایش را از پشت رادیو شنیده اند. محمد جـا ن گورن طـوریکه خودش میگوید: « هنر تمثیل‌را از خوردی خوش داشتم همیشه سینما میرفتم بعضا فلمهارا چندین با زمی دیدم به بازی ها دقیق میشد م تا اینکه خودم نیز زمانی مثل آنهاروی پرده سینما ظاهر گشتم آواز م از پشت میکروفون بلند شد خــوب مثلی که گفتند هر کسی را هی‌که خوش دارد پیش پایش است اگــر میتواند باجدیت خود درآنراه برود خوب میرود منتها انسان بایدبداند راهی‌که‌میرودبرحق‌است؟». محمدجان گورن بعد از ختم صنف دوازدهـم نتوانسته تحصیلات خود را ادا مه بد هد علت آنرا هم همه میدا نیم که شرایط بد اقتصادی اســـت محمدجان گورن ازدوا ج کـــرده صاحب دو طفل بسیار مقبو ل‌است ولی متاسفانه چند ی پیش شریك زندگی خود را از دست داد که این واقعه‌بدرا صمیمانه برایش تسلیت میگوییم‌واز خداوند عظیم بـر ایش صبـر جمـیل و همچنـا ن د ر های موفقیت را همیشه برو یش‌باز میخواهیم.

تابارانیژایی ستاره زیبای سینماو تیاتر سنیگال

تابارا نیژایی مکتب هنر تیاتر را تمام کرده و دربسیار نمایشنا مـه های کلوپ جوانان و در تلو یزیون سنیگال در آثار ادبی حصه گرفته است اما بحیث اکتریس سینمــا برای اولین بار در فلم (سیـــدو) شناخته شد .

تا بارا رانو یسنده و رژیســور مشهور سیمبین عثمان به جهـــان معرفی نمود .

دریکی از فیستیوال های تاشکند تا بارا خیلی مورد تقدیر واقع شد.

مارنیانی یولوا هنرپیشه جوان وبااستعداد سینما وتیاتر

برای اولین بارمنـتقدین و ژور نالیستان بعداز فلم «مونولوگ»راجع به‌مار نیانی یولوا بسیار نوشتند و اورا ممثله توانا برشمردند .

مارنیا انستیتوت تیاتر ،موزیك و سینما را در لیننگراد تمام نمود. و د ر نقش پـر ینس در فلـم (افسانه بسیار بسیار کهنه) و در فلم (سایه) بازی نمود . اما نقش نینا در فلم (مونولوگ) کار جدی ممثله در سینما حساب می شود .

بعدا در فلم (همرای توو بیـتـو) استـعد ا د هنـر پیشه ر ا بـر انگیخت و ا ز طر ف مـو سفلـم اولین جایزه (دیپلوم) را گرفت .

مار نیا ممثله خیلی خوب جدی ماهر و فوق العاده الاستکی اسـت حرکات خیلی زیبا دارد .

رول های کو میدی و دراماتیـك را ماهرانه بازی میکند درنمایشنامه های (دوم بی و پسر) ،دیـگنرـ (چرم ساغری) ،بالزاك و بالاخـره شب دوازدهم (شکسپیر) میدرخشد

کار خود را در سینما در پهلوی هنر مندان بزرگ ، شناخته شده وبا تجربه شروع کرد اما از همان قدم های اول با وجود جوان بودن هنر پیشه در بازی ما هرانه اش کو چکترین خلای وجود نداشـت میتوان گفت که اکترس طـبیعتـا پرو فشنل است.

دخترك قد کوتاه ، باریك اندام با چشمان نصواری خیلی صمیمـی ظریف و بذله گوست در تیاتر و سینما همیشه رول هایش متفاوت و متنوع اند .

مارنیا ازطرف روز در تیا تـر (سور منیگ) تمرین دارد از طرف عـصر هـیـچگا ه ا ز کسا لت و ماندگی یا امتیاز سخن نمی زند.

راکهی ستاره زیبای سینمای هند باز هم درخشید

راکهی ستاره بسـیار زیبا و هنر مند هندی که فلمهای بسیار خوبش را همیشه در سـینـمـا و تلویزیون مشاهده میکنیم چندی‌پیش دریك فلم جدید اشترا ك نموده که رول مقابل اورا در این فلم امیتابچن ستاره خوب وموفق سینما ی هند بعهده دارد . راکهی در تیـپ یك زن بسیار ساده د هاتی شهکا ری درخشانی ازخـود شان داده کـه منتظر دیدن چهره مقبول و باز ی خوبش در این فلم هستیم .

چارلز برونسون

چارلز برو نسون نه تنهااکتور معروف هالیود است بلکه رسـام خوب نیز میباشد و تابلو هایـشس خوب فروش میشود . همچنـان به سپورت علاقه دارد. روزانه کاراته وموتر سیکل تمرین میکند. ویکی از خوبترین فلم هایشس‌درین اواخر فلم ((فرار)) است .

در بررسی یک رویداد هنری، همواره این نکته مطرح است که آیا این رویداد هنری حائز اهمیت است، یا خیر؟

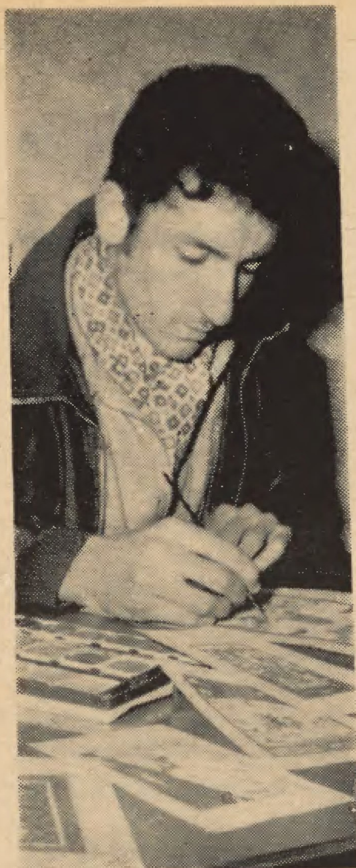
وقتی به آثار این جوان مینگریم، می بینیم که او دنباله نوجویی و نوگرایی را رها کرده و بسوی کلاسیک شتافته است. آیا این کار او از روی تفنن است؟ یابخاطر اعتبار کارش؟

نامش عمر ذکریا است ودر صنف ۱۲ لیسه حبیبه درس میخواند، او با اینکه خیلی جوان است و شاید بیشتراز هژده سال نداشته باشد ولی کارش از توانایی زیادی برخوردار است، اما توانایی اش را رخ نمی زند زیاد هم محجوب است و اگر باوی صحبت نکنید وبه‌حرف زدن وادارش ننمایید شاید کلمهٔ از زبانش نشنوید.

حکایت میکند. بدین ترتیب خلاقیت آنها تجسمی از ارزش و اعتبار را انسان است. انسان قادر و خلاق که همیشه در پیدا کردن فضایی دیگر موفق بوده است ومن که کمتر به‌این خلاقیت دست یافته ام ولی زنده نگهداشتن فرهنگ کهن و با ارزش گذشته ما نیز در ذات خودش کار است که باید حفظ گردد و روی آن باز هم بیشتر کار شود.

هر رنگی در میناتور، مرز و محدودهٔ خود را دارد

امادرمجموع این رنگ‌ها بطرز غریب وحدتی را القأ میکند که مشخصهٔ میناتور کشور عزیز ما افغانستان است

عمر ذکریا میناتوریست جوان

*در مورد تاریخ این هنر پربار وبا ارزش چه میدانی؟

هنر میناتوری تقریبا از چند سال پیش از امروز یعنی در دورهٔ تیموریان هرات در افغانستان باستان بوجود آمده‌و اولین استادیکه در راه معرفی این هنر والا و ارزنده به افغانستان و جهان قدم های ارزنده بر داشته است همانا استاد کمال‌الدین بهزاد است که نامش نه تنها در اوراق صفحات تاریخ هنر کشور ما جاویدان است بلکه در تاریخ فرهنگ و هنر غرب نیز جاوید است.

که سبکش از جمله زیباترین و ظریفترین و پیچیده ترین سبکها بشمار می‌رود.

بهزاد که از اهالی شهر هرات بوده و کمال الدین لقب داشته است. از قرار معلوم در سال ۱۴٤۰ میلادی تولد یافته و بعد از مدتی بخدمت سلطان حسین بایقرا آمده یگانه حامی و مشوق بهزاد وزیر شاعر معروف میرعلی شیر نوایی بوده است و آثار این هنرمند بزرگ کشور ما در اکثر موزه های معتبر و معروف جهان موجود است. بهزاد در قسمت معرفی هنر کشور خویش خدمات ارزنده نموده و در زمان این استاد است که هرات را رقیب فلورانس درآن روزگار میدانستند.

بعد از مرگ سلطان حسین بایقرا این هنر بدست فراموشی سپرده شد و همین هنر در کشور های‌دیگر مانند عراق، ایران، هند، کشمیر و غیره با کمی تفاوت مسیر حرکت خودرا تغییر داد با آنهم در زمان کنونی‌استادانی وجود دارند که می توانند این هنر والا را زنده نگهدارند، و نگذارند که چراغ این هنر ظریف که سالها بر تارک هنر می درخشید خاموش نگردد این هنرمندان عبارتنداز استاد مقل هروی، استاد همایون اعتمادی و استاد ارشد بهزاد سلجوقی.

امیدوارم که این مختصر گفتارم در قسمت معرفی این هنر باستانی کشور عزیز ما کافی باشد.

*از کدام سبک و روش پیروی میکنی؟

زنده نگهداشتن فرهنگ کهن‌و با ارزش گذشته ما یک ضرورت است!

• • •

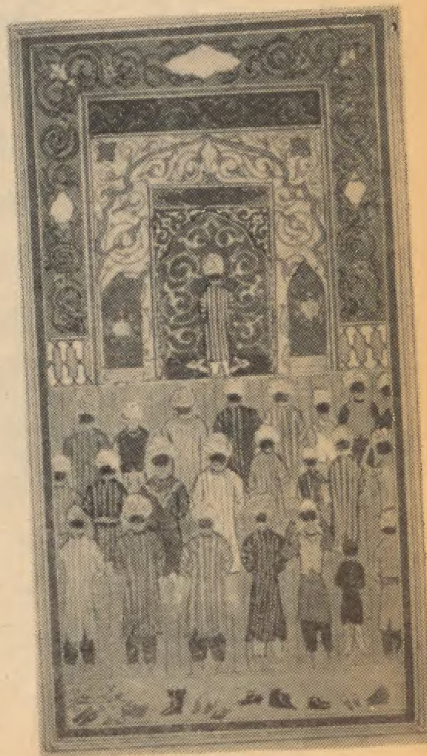
جوانان علاقمند به هنر باید به‌هنر آشنا گردند تا بیشتربه مفهوم واقعی هنر پی ببرند.

• • •

ازش می پرسم یک نقاشی میناتوری را بیشتر بخاطر زیبایی شکلش ترسیم میکنید یا بخاطر پیامرسانی اش؟

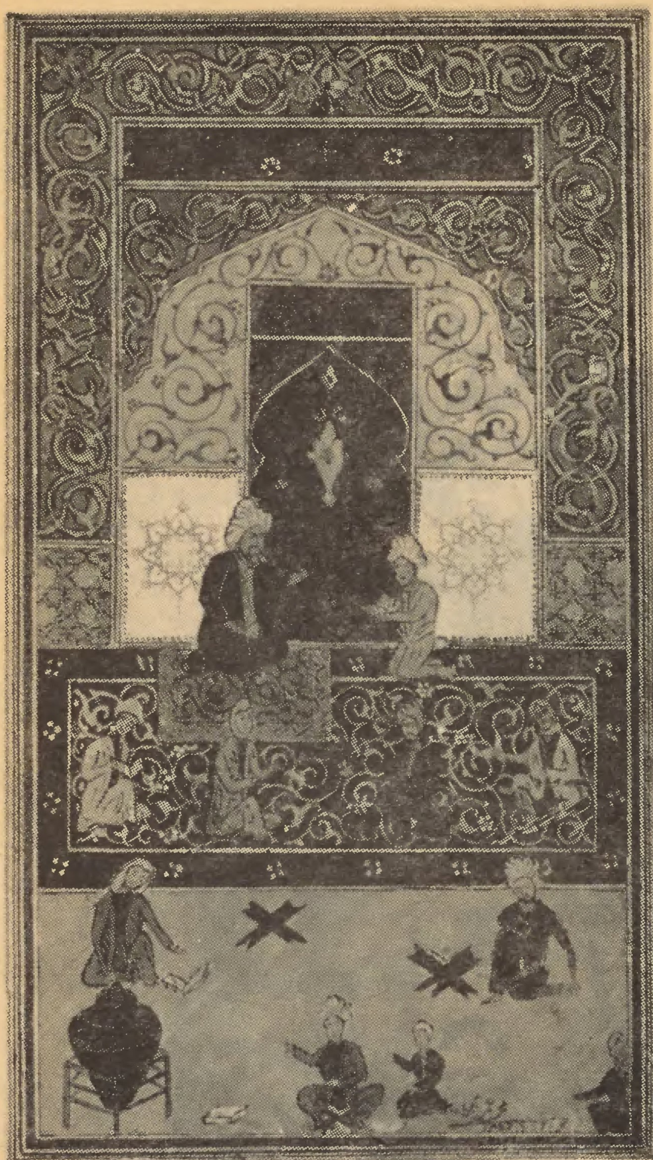
-میگوید: قبل از همه باید بگویم که در نقاشی دید وفلسفه خود نقاش دخیل است. ولی در رسم های میناتوری اگر چه امروز همه به این عقیده اند که بخاطر زیبایی ظاهرش ارزش دارد ولی نباید منکر این حقیقت باشیم که این نوع نقاشی ها خالی از پیام هم نیست.

عدهٔ از نقاشان عقاید شان را در باب دیدن و چگونه دیدن ابعاد دیگر یک مساله، تصویر میکنند، ابعادی که از ذهن یا اذهان پربار و آگاه به مسایل بسیاری از جوامع امروز

ازکار های ذکریا

ـبطور عمو می از سبك بهزاد پیروی میکنم زیرا او لین کارم را از رو ی همین سبك انتخا بنموده وعلاقمندم که آن را دوام بدهم.
وبرای رسید ن به بیا ن خا ص از تما معوا مل مو جود در سطح کار م کمك میگیر م .
* نظر ت در مورد سبك ها ی دیگری نقا شی چیست ؟
ـسبك ها ی مختلف به هیچ رویبا یك د ید مورد سنجش قرار نمیگیرد واگر سخن از بر تری یکی از سه سبك می رود معیار های متفاو ت تری ملا ك عمل قرار گر فته ا ند که این خود بحث طولا نی را ایجا ب میکند که دراین مختصر نمی گنجد .
* مد ت کار و تمر ینا ت که در این زمینه انجا م داده یی چقدر بوده و نزد کی کار کرده یی ؟
ـاز کار من مد ت ز یا د ی نمیگذ رد تقر یبا دو سا ل ا ست که رشته مینا تور را تعقیب میکنم ومد ت یکسا ل و نیم آ ن را بدون استاد کار کرده و شش ما ه اخیر را در سازما ن غلام محمد میمنگی در بخش مینا تور سبك بهزاد مصروف بوده ام که در ابتدا یعنی سه ماه اول را نزد معلمی بنا م مقصود ی کار کرده وپس از آ ن زیر نظر ا ستاد بهزاد سلجو قی این هنر بدیع و ظر یف را دنبا ل میکنم و تا بحا ل هم تحت رهنمایی این ا ستاد کار میکنم .
* بنظرت برای گسترش وتشو یق کار در این هنر چه میتوا نکرد، وچه با ید کرد ؟
ـدروهله او ل تشو یق هنر مندا ن و افزایش تعداد گا لر ی های هنری . ا لبته حا لا یکیدو تا گا لری بیشتر نسبت به گذشته داریمو جوانا نماهم امکا ن کار بیشتر ی دارند ، و لی با یستی قبول کرد در چند سا ل گذ شته اینهنر دچار رکود و خمود گی شد ه بود .
مساله دیگر اگر نما یشا ت نقا شی بغیر از مر کز در د یگر شهر ها ی کشورمابرگزار گردد و به جوا نا ن شهر ستانی ا مکا ن کار مداوم یابیشتربدهند تاثیرمطلو ب خو ا هد دا شت مر د م مخصو صا جوانانبا‌ید به هنر آشنا شوند به هنر والا ، به هنراصیل ومردمی . واین بر آورد ه نخوا هد شد مگر بابر گذاری مسا بقا ت و نما یشا ت هنری در نما یشگاه های متعدد و با تشو یق مسوولان امور و مرد م .
باید جوانا ن مابه‌هنر، به تما م هنر ها و مخصو صا به هنر ی که علا قمند آ ن هستند آ شنا گردند واین آ شنا یی و زمینه آ ن و قتا فو قتا فرا هم گر دد . کو رس‌های که برا ی این منظور تهیه د یده شد ه هر چه بیشتر تقو یه گر دد سا ما ن و لوا زم آ ن بقدر کا فی بد سترس نو آموز ا ن قرا ر گیرد .
این را به جر ئت برایتان میگویم که جوا نا ن ما ز یاد به این هنر و دیگر هنر ها علا قمندهستند ومی خوا هند که در این رشته فعا لیت ز یا د ی دا شته با شند.
* پس و قتی این همه اشتیاق به کار هست ، پس چرا در چند سال اخیر فعا لیت ها ا ینقدر کم بوده ا ست ؟
ـاین‌امر علت‌های متعددی دا رد، تشویق نبودن ، کم کاری، نبودن وسا یل کا فی و از همه مهمتر در گذ شته چنین تصو ر میشد که این هنر از نظر مادی چیزی در بر ندارد . و لی خوشبختانه امروزاین علت ها تا اندازه زیاد ی مر فو ع شده ا ست .
* نقا شی مینا توری را با نقا شی هـای دیگر چگو نه مقا یسه میکنی ؟

بقیه درصفحه ۵۳

پیوسته بگذشته

اینها هم‌تلوتلومیخوردند وبطرفی‌می رفتند و از پیکر شا ن خو ن مـــی ریخت بسیار ی از مرد م برو ی صور ت به پشت یا به پهلو دراز کشیده بودند . اماجسدهای بیجا ـ نشا ن که گو یی تازه از چنگا ل مرگ بدر آمده بود منظره عجیـب ووحشتناکی داشت . بوی خـون بمشا م میرسید این بو تنفس‌گرم و نمکین در یا را در عصر روزگر م تابستا نی بخاطر میاورد . بو یی نا خو ش بود سکر میاورد و حس اشتیا ق پلید ی را در انسا ن بر می انگیخت تا هر چه بیشتر آنر ا استشمام کند . این بو بطر زنفرت انگیز ی همچنا نکه سلا خهـــا و سر بازان و کسان دیگر که حرفـه شا ن کشتار است میدا نند ،قو ه تخیل را گمراه میساخت.

جمعیت در حا ل عقب نشینی‌آه و نا له میکرد . لعن ونفرین‌دشنام ناسزا و فریاد های درد نا ك بـــا صدا ی سو ت آه ها و نا له ها در هم می آمیخت و بصور ت گرد بادی رنگارنگ در میا مد . سر بازا ن محکم و استوا ر بجا ی خودایستاده بودند آنها هم چو ن مرد گا ن بیحر کت بودند . صـورت آ نهـا تیر ه و خا کستر ی رنگ ولبا ن شان سخت بهم‌فشرده شده بودمثل اینکه این دسته از مرد م هـم می خواستند فریاد بکشند و ســوت بزنند اما جرات نداشتند و بزحمت خود داری میکردند . آنها با چشم درید ه مستقیماً بجلو نگا ه میکردند و دیگر پلك ها را بهم نمیزدند . در نگا ه آنها دیگر آثار انسا نیت مشاهده نمیشد و بنظر میا مد کـه این‌حفر ه های تهی و تیر ه ای که در صورتها ی خا کستر ی رنگ و کشید ه آنها قرار داشت دیگـــر چیز ی را نمی‌بیند .

شاید هم عمداً نمیخوا ستنـــد ببینند زیرا درحقیقت میترسیدنـد مبادا با مشاهده‌خو نها ی‌تازه‌ایکه ریخته اند بازهم میل و رغبـــت بیشتری برای خو نر یزی و کشتار در خود احساس کنند .

تفنگها در دستشا ن میلرز ید سر نیز ه ها حر کت میکرد و هوا را میشگا فت اما این رعشه ا یکه بر اندا م آنها افتاد ه بود نمـــی توانست در سینه مر دیکه انـوار تابنا ك قلبشا ن بافشار تحمیل‌زور و قدرت بر اراده ، سرد وخاموش گشته و مغز شا ن از در و غهـــا

پوسیده و نفرت انگیز پر شده بود کو چکترین حس بی غرضـــی و بیطر فی را بیدار کند .

مرد یکه ریش بلند و چشم کبود ی داشت از زمین برخاست و همچنا ن که اندا مش میلرزید دو بار ه با صدا یی که به هق هق گریه شباهت داشت شروع بسخن کرد .

–من کشته نشد م برای اینکـه حقیقت مقدس را برا ی شما مـی–گفتم ....

جمعیت دو بار ه باتا نی وتر–شرویی بحرکت آمد و بجمع کردن کشته ها و زخمیها پردا خت چند نفر کنار آن کسیکه با سر باز ها گفتگو میکرد ایستادند و حر ف او رابریده فریادمیکشیدند میخواستند سربازا ن رامتقاعدکنندو با اندوه و همدرد ی اما بی‌کینـــــه آنها را سر زنش میکردند هنو ز هم از لحن صدا ی آنها پیدا بود که بفتح و پیروز ی گفته های صمیما نه خود ایمان دارند و میخوا هند جنو ن وبیهو دگی، بیرحمی وفساد راثابت کنند و حتی آگاهی بر خطا هـای جبران ناپذیر را در سربــازان تلقین نمایند کوشش می کردند تا به سربازان نفرت و زشتی ،نقشی که بی اراده سربازان می کردنـــد بفهمانند . . .

افسر تفنگچه را از غلاف بیرون کشید با دقت به آن نگاه کـرد و بسوی این گروه ازمردم امـــد . جمعیت بی آنکه شتاب کندهمچنانکه معمولا از مقابل سنگی عظیم کـــه آهسته از دامنه کوهی به پائیـــن میغلطد دور میشونـد . از او دور میشد مرد ریش بلند و کبـــود چشم از جا حرکت نکرد ودرحالیکه با حرکات دست خونهای ریختـــه شده در اطراف را نشان میداد با کلمات سرزنش آمیز و زننده ای‌از افسر استقبال کرد .

او میگفت :

– خیال داری بچه وسیله این‌لکه ننگین را از دامن‌خود بشویی وخود را تبرئه کنی . دیگر جای تبرئـــه باقی نمانده است .

افسر در برابر او ایستـــاد با نگرانی و اضطراب ابروان را درهم کشید و دستش رادراز کرد .

صدای تیر بگوش نرسید فقـط ستونی از دود دیده میشد که‌یکبار دوبار سه بار بدور دست قاتـــل پیچیده پس از اینکه ستـون دود برای مرتبه سوم بدور دست افسر پیچید مرد ریشو زانو هایش تاشد بطرف عقب خم گردید ، دســـت راستش را تکان داد و با صورت بر زمین افتاد از هر سو به جانب قاتل حمله کردند او همچنانکـــه قداره اش را میچر خا نیدبعـقـب میرفت و تفنگچه را بطرف همه‌دراز میکرد . . .

کودك نحیفی پیش پای افسر افتاد و او شمشیرش را در شکم آن طفل فرو برد با صدایی غران نعره می زد و چون اسپ سرکشی با طراف میپرید .

یکنفر ازمیان جمعیت کـلاهشی را روی صورت او افگند . دیگـران گلوله های برف اغشته بخـون را بجانبش پر تاب میکردند .

سر گرو هبان با چند نفر سرباز بکمك او شتافتند وقتی که هجوم کنند گان خود را در برابر سرنیزه ها یافتند پراگنده شدند.

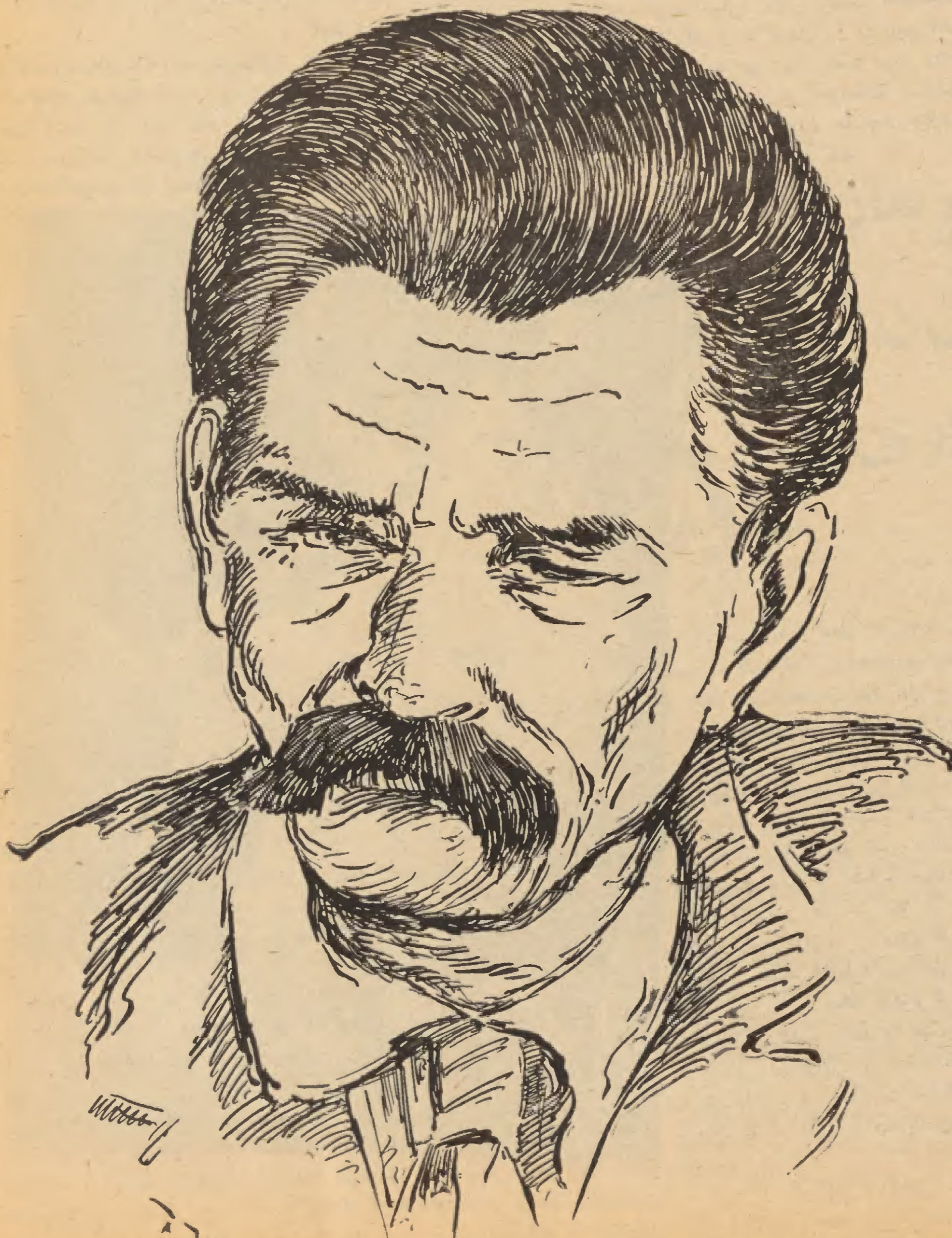
فاتح باشمشیرش از پی آنهـا تهدید کرد و آنوقت آنرا فـرود آورد و برای بار دوم در انـــدام نحیف بچه ایکه خون از پیکـرش جاری بود و پیش پـای او روی زمین میخزید فرو برد.

آنگاه دو باره صدای گریه‌شیپور بلند شد .

با شنیدن این صدا مردم باشتاب میدان را ترك میکردند اما امـواج صدای شیپور در فضا میپیچیـد و گویی در حفره های تهی صـورت سر بازان مردمکی ترسیم میکـرد ، دلاوری و شجاعت افسر را بحـــد کمال میرساند و سبیل قرمـز و آویخته او را در امتداد قداره اش جلوه ای خاص میداد .

رنگ سرخ و خیره کننده خون چشمها را تحریك میکرد و نظرهارا بسوی خود جلب مینمود و در مردم اشتیاق سکر آور و پلیدی را بیدار

لطفاً ورق‌بزنید

میکرد تا آنرا بیشتر نگاه کنند و در همه جالکه های خون به بینند .

سر بازان با مراقبت و دقت نگاه میکردند گردنها را حرکت میدادند گویی با چشمها یشان بازهم دنبال هدفهای جاندار میگشتند .

افسر در یکی از جناحها توقف کرد و همچنا نکه شمشیرش زاتکان میداد با صدای بریده چون درنده وحشتناکی فریاد کشید . . .

از هر سو در جواب او فریاد هایی بر خاست .

ـ جلاد !

ـ پست فطرت .

او مشغو ل تابیدن بروت‌هایش شد .

یکبار ، دوبار . . . صدای رگبار گلوله بگوش رسید .

هما نگونه که کیسه ها را از گندم پر میکند جمعیت هم جاده را فرا گرفته بود . در اینجا کارگر مدت زیادی در باره یك موضوع پنهانی و سری با یکدیگر سخن میگفتند ، هیچکس نمی فهمید چه باید کرد و هیچکس بخا نه نمیرفت .

چنین احساس میکردند و حدس میزدند که پس از این کشتار ها یك حادثه مهم دیگر نیز روی خواهد داد که برای آنها از صد ها زخمی و کشته نا شناس پر اهمیت تر و غم انگیز تر خواهد بود و گرانتر تمام خواهد شد .

تا امروز آنها بی اراده از روی غرایز طبیعی زندگی میکردند.راجع بحکومت ، قانون ، دولت او لیای امور و حقوق خود شان تصورات مبهم و نا مفهومی داشتند ، معلوم نبود چگونه و چه وقت این‌تصورات برایشان پیدا شده است .

مثل اینکه مغز آنها را در پارچه های محکمی پیچیده بودند تا از ظاهر خود را حفظ میکرد . اما امروز نا گهان قشریکه جلو افکار آنها را گرفته بود.

از میان بر دا شته شد و یا س و نگرا نی بر قلبها مستو لی گشت سد ها ی عاد ت از هم فرور یخت ودر هم شکست همه کم و بیش‌خود را افسرده و دلتنگ و بی یا ر و مسا عد حس‌می کردند و در مقابل آ ن قد رت قها ر و بیر حمی که نه حق را میشنا خت و نه قا نو ن را قبول دا شت بی دفاع وبی پشتیبا ن می یا فتند .

حیا ت همه آنها در دست ا و بودو هر مو قعیکه طبع حیوانی ا و اراده میکرد میتوا نست تخم مر گ و نا بودی را در بین آنها بیفشا ند می توا نست مردم راهر طوریکه دلش می خواست و بهر اندازه ای که مورد حا جت‌ونیازوی بود محو و نا بود کند .

میر فت با لا پو ش او از جلو با خو ن سر خ رنگین شد ه بود .

از او پر سید ند :

ـز خم بر دا شته ای .

ـنه .

ـپس این خو ن چیست ؟

این مرد بی آ نکه با یستد جواب داد .

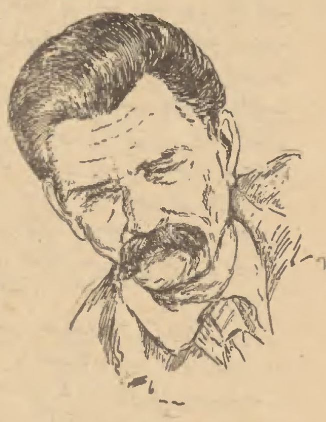
ـ این خو ن از د یگر ی است.

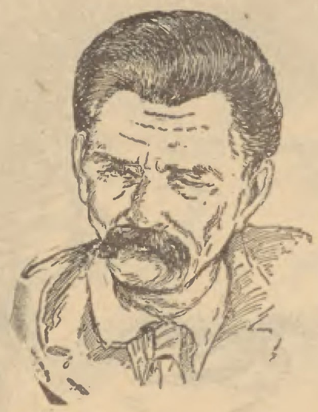
ولی نا گهان ایستاد و با طرا فش نگا ه کرد و با صدا ی رسا گفت :

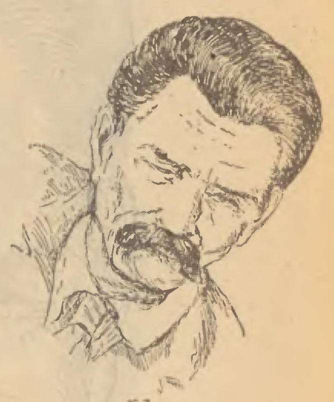
ـآقایا ن . این خو ن من نیست خو ن آنها ئی ا ست که اطمینان داشتند ...

پس از گفتن این سخن سر ش را بزیر اندا خت و دور شد .

دسته سوار نظا م همچنا نکه شلا قها را تکا ن میداد ند به جمعیت‌هجوم آوردند مرد م بیکد یگر فشار می آورد ند و از برابر آنها بهر سو فرار میکردند و ا ز دیوار ها با لا میر فتند . مثل اینکه سر با زا ن مست بودند.

کمتر بود واکثر یت مردم راپیشه‌ وران و خدمتگذاران جزه تشکیل میداد . عده ای از آنها خون و اجساد کشتگانرا میدیدند و دیگران را پاسبا نان کتك میزدند . نگرانی و اضطراب آنها را ازخانه ها به جاده میکشید و با مبالغه و گزاف گویی در باره دهشت و وحشت ظاهری آن روز تخم نگرانی و اضطراب را در همه جا می افشا ندند .

مردان ، زنان و کودکان همه مضطربانه بدور خودنگاه می کردند گوش فرا میدادند و انتظار چیزی راداشتند .

برای یکدیگر کشتار را نقل میکردند، آه میکشید ند ، د شنام میدادند ، از کار گرانیکه جراحات مختصری بر داشته بودند سوالاتی میکردند گاه گاه صدای خود را پائین میاوردند ، پچ پچ میکردند و خارج بر آن هیچگونه تاثیری وارد نیاید .

مردم باین فکر عادت کرده بودند که در زندگی قدرت فوق العاده و عظیمی وجود دارد که داو طلبانه از آنها دفاع و حمایت میکند واین قدرت قانون است . این فکر و عادت قلب آنها را با اطمینان و امنیت سر شار میکرد و افکار نا راحت و هیجان انگیز را از مغز شان دور میساخت .

زندگی کردن با این افکاربسیار مطلوب و پسندیده بود . با آنکه زندگی باصد ها گو ش خراش‌و ضربه های کوچك و گا هگاهی هم ضربه های‌جدی ومحکم تصو رات مبهم آنها را متشنج میکرد و از هم متلاشی میساخت بازهم آنها محکم و پایدار بودند و بزودی لطمات وارده را ترمیم میکردند و درنتیجه هیکل مرده آن تصورات صورت

هیچکس قادر بجلو گیری ا ز او نبود . با هیچکس نمیخواست‌بحث و مشور ت کند دو لتش دا ئمی بود و همچنا نکه دیوانه و ا رجاده های شهر را با ا جساد کشتگان پر میکرد و ز مین ها را از خون‌بی گنا ها ن سیرا ب میسا خت با کما ل آرا مش وخو نسر د ی‌دوام وبقای دو لتش را نشا ن میداد .

شهو ت و هو س خو نر یزی جنو ن آمیز اواز ا ین عمل کا ملا اشکا ر میشد اضطرا ب ونگرا نی همگا نی را ا یجاد میکرد تر س شد ید ی قلب مردم را میگر فت و افکار آنها رابر می انگیخت تا برای دفا ع و حما یت اشخا ص وحفظ جا نها طر ح جد ید ی بر- یز ند .

مرد قد کو تاه و چاقی سرش رابه زیر اندا خته بود د ستهای خون آلو د ش را تکا ن میداد و

دیوانه وار میخند ید ند رو ی زین تکا ن میخو ردند و گا هگا ه بی اراد ه شلا قها را رو ی سر و شا نه ها ی مرد م میزدند یکی از شلاق خورد ه ها بز مین ا فتاد اما هما ند م دو باره بر خا ست و پر سید .

ـ حیوان برای چه میزنی .

سر باز بی در نگ تفنگش ر ا از شا نه بر دا شت بی آنکه اسپش را نگهدارد بسوی او شلیك کرد . مرد بیچاره دو باره رو ی زمین غلتید و لی سر با ز شرو ع بخند ید ن کرد .

ناتمام

هنر او مردم

دماسکو نیوز څخه :

د محمد علم ژباړه او لنډیز

دغیر مسلکی لوبغاړو په مرسته دبالت دنڅا دهنر ننداری

دتیاتر موسم پرانستل شو او دنویوهنری ننداړو په برخه کی یوزیات شمیر خبرونه په ورځپانو او جریدوکی لیدل کیږی ۰

دغه هنری خبردیو نوی غیر معمولی کمپنی په برخه کی دی. مگر آیاداواقعا یو غیر معمولی خبرهم ده کله چی دغه کمپنی پــــه پاریس کی وه نود فرانسی وګړو په هغی فخر کاوه۰ که څه هم چی دفرانسی وګـړو داسی فکر کاوه چی ددغی هنری ډلی کارکو- نکی مسلکی کارکونکی وه مگر په حقیقت کی کله چی دوی ته داخرګنده شوه چی ددغی هنری ډلی کارکونکی مسلکی هنر مندان نه بلکه په هغه کی دفلزاتو دفابریکو کارکونکو، انجنیرانو، دخیړلو داتحادیو غړو، دکتابخانو کارکوونکو او داسی نور برخـه نـو ددوی مینه نوره هم ددی ګروپ دنندار وسره زیاته شوه . دفرانسی په نشراتو کی ددی هنری ډلی په برخه کی یوزیات شمیر خبرونه لیدل کیږل۰ لی بین پابلیك) داسی لیکــلی وه: «موږددغی ډلی حیرانونکی دبالیت دنڅااو نوری ننداری ولیدلی اوموږ ډیر خوابښینی یو چی ددغی هنری ډلی سره خدای په امانی کوو۰۰۰»

داسړکاله دمخه وه۰ تر هغه وروسته دغی کمپنی د«خلکو دتیاتر لقب غوره کړی» اوددی کمپنی هنرمندانو په بریالی توګه ناروی ، فینلند، بلجیم ،دنمارك، پولند چکوسلواکیااو بلغاریا ته دهنری ننداړو دښودلو په خاطـر سفر کړی دی . ددغی هنری ډلی هنرمندانو دماسکو په تیاترونو لکه دکرلیمکین په قصر، دکارګری اتحادیو په ننداړتون او دروسیا د کنسرت په لوبغاړی کی هم ننداری ښودلی دی.

مادانتالیا سپاسووه یا چی ددغی هنری ډلی دایرکتر اودبالشوی دتیاتر پخوانی د سولو هنرمنده ده ددی هنری ډلی په برخه کی خو پوښتنی وکړی۰

«تقریبا شل کاله دمخه دهامراو سیکل د فلزاتو په فابریکه کی یوه کوچنی دبالــت ستد یو په کار واچول شوه۰ دغه ستدیو د بالشوی دتیاتر دنڅا کونکو نیکولای او سیر- افیماخولفین له خواپرانستل شوه ٤٧ دبالت خوښوونکو خپل نومونه ثبت کړل ترڅوخپل فارغ وخت په دی ستدیو کی په کار واچوی لومړی کسس چی خپل نوم ئی ددی کاردپاره ثبت کړ کونستانتین سکریابین چی په هغـه وخت کی یو عادی کار ګروه۰ اواوس یوډیز- این کونکی، انجنیر او دسوله دنڅادیو پیاوړی هنرمنده وه . ما ځینی نورو هنـرمندانـــو پرمختګ هم په‌دی ستدیوکی پوره احساس کړ۰ زموږ دستدیو دوه غړی یعنی دخواص دماشین کارکونکی واسیلی سمودون‌او دکمپوټر پروګرام کونکی دیما شیلبنا دهنر او کلتور په انستیتوت کی خپلو دبالت زده کړو تـــه

پاتی په ۵۸ مخ کښی

د بالت د نڅا یوه صحنه

از شگفتی‌های رنگارنگ جهان

ترجمه حیدر پور

مژده برای نابینایان

اکنون این امیدواری برای نابینایان بوجود آمده‌است که بایك عمل جراحی ونصب عدسیهٔ مصنوعی چشم قوهٔ بینایی آنها اعاده می‌گردد.

اخیرا عده‌یی از نابینایان بعدازقرار گرفتن تحت عمل جراحی چشم که اساس آن در لابراتوار پروفیسور سفیاتوسلاو فیدروف طرح وپیریزی‌شده‌است جهان را در نظر شان روشن حس کردند.

لابراتوار تحقیقاتی فیدروف واقع در مسکو اکنون بیك مرکز عمده ما یکرو جراحی چشم در اتحاد شوروی انکشاف وتوسعه پیدا کرده است و محققین این مرکز تحقیقاتی بیك سلسله عملیات دامنه داری در باره امراض مختلف چشم دست زده اند. از آنجمله تحقیقات آنها در مورد امراض کتارکت و گلاکوما میباشد که نتایج آن خیلی امیدوار کننده و رضایت بخش است.

کتارکت یکنوع مرض چشم است که در اکثر جاها عمومیت دارد و عموما از اثر سؤ تغذی عدسیه های چشم، این خلقت عجیب طبیعت، که فاقد حجرات غذائی و عصب میباشند. ناشی میگردد.

عدسیه های چشم برای بقای حیات خود، مواد غذایی مورد نیاز را از مایعیکه اطراف شانرا فرا گرفته‌اخذ مینمایند. دخول کمترین مواد زهری و یا مکروبی در بین این مایع باعث خرابی و خیره شدن این عدسیه ها و یا لنز ها میگردد.

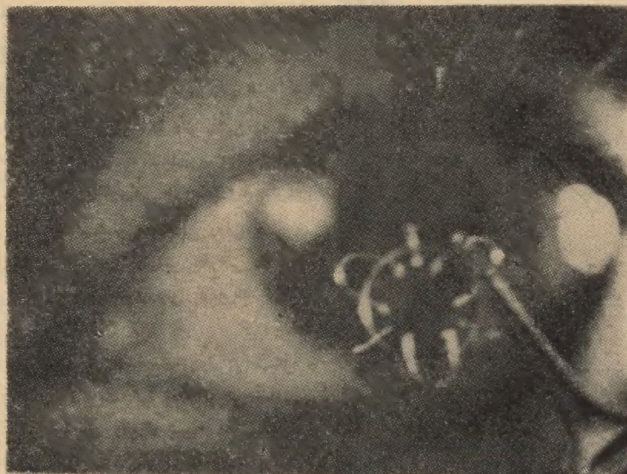
وقوع مرض کتارکت ناشی ازاختلال میتابولزم بدن، پیری وبالا رفتن سن و حتی میتواند جنبه ارثی داشته باشد. تنها درکشور شوراها سالانه در حدود ۲۲.... تا ۲۵.... مریضانی را که از مرض کتارکت رنج میبرند علاج مینمایند

بیست سال‌قبل برای اولین‌مرتبه در تاریخ طبی اتحاد جماهیر شوروی پروفیسور فیدروف عدسیه مصنوعی را که ساخت خودش بود بر چشم انسان نصب کرد. سالها بود در اثر پیشرفت علم جراحی و قرار گرفتن وسایل مجهز جراحی بدسترس دانشمندان این عمل جراحی چشم کاملا موثر و رضائیت بخش ثابت گردید. با اجرای عمل جراحی و نصب عدسیه های مصنوعی بر چشم مریضان در ۹۵ تا ۹۶ موارد نابینا یان کاملا حس بینائی خود را بازیافتند وبعقیده داکتر فیدروف، در اکثر موارد لنز های مصنوعی از عدسیه های طبیعی چشم بهتر تلقی شده است، زیرا شفافیت وقابلیت عبور نور از عدسیه های طبیعی محض ۶۵ فیصد میباشد و این قابلیت بمرور زمان کمتر شده و جهان بنظر انسان خیره ترشده میرود. در حالیکه شفافیت وقابلیت عبور نور از عدسیه های مصنوعی صد فیصد بوده وگذشت زمان تغییر چندانی بالای آن وارد نمیسازد. لنز ها بیکه هم اکنون درکلنیك های اتحاد شوروی مورد استفاده قرار دارد معمولا بضخامت ۱۰۰–۱۵۰ ما یکرون میباشد که از مواد پلاستیکی شفاف و تصفیه شده در دستگاه های تحقیقاتی آنکشور ساخته میشود. این لنز ها معادل يك بر چهلم حصه لنز های طبیعی چشم وزن دارد و قدرت بینائی آن عالی تر میباشد نابینا یانیکه تحت این عمل جراحی قرار میگیرند مدت زیادی در شفاخانه باقی نمی مانند و در مدت دووالی سه روز بقدر کافی بنیائی خودرا باز میبابند.

لنز هائیکه توسط داکتر فیدروف انکشاف یافته از نگاه وزن سبکترین لنز های جهان میباشد و بهمین دلیل است که این لنز ها در جهان، به شمول امریکا، فرانسه وآلمان غرب خریدارا ن بیشتر دارد.

بهمین ترتیب پیشرفتهای‌جدید درموردعلاج‌مرض‌چشم‌بنام‌کلاکوما نیز صورت گرفته. چنانچه‌دانشمندان در کلنیك داکتر فیدروف‌مشغول تحقیقات درمورد اساس و منشای پیدایش مرض کلاکوما میباشند.

قبلا نظر براین بود که مرض کلاکوما از اثر فشار بلند بمیان آمده و تدریجا سبب کوری میگردد، گرچه مطالعات دقیق در مورد دوران خون چشم نشان میدهد که کلاکوما از اثرتغیرات

درین عکس عدسیه مصنوعی‌نصب‌شده دریك چشم مریض دیده می‌شود

مغلق کیمیاوی در قسمت پیشرو ی چشم بمیا ن میا ید و مقدار جر یان خون درین نا حیه کم میشود وتیوب ها بند شد ه ، حجرا ت نر م چشم چملکی پیدا کرده و لکه ای بـرو ی چشم ا نکشا ف میبا بد ، ایـــن عوا ر ض تو سط آلات و سا یـــل مدرن در مرا حل ابتدا ئی مر ض تشخیص شد ه میتوا ند . ا کنو ن ممکنست مر ض کلا کوما را در مراـ حل ابتدا ئی آ ن که بسهو لـــت علاج‌میشود تشخیص و در مـــا ن نمود . تحقیقا ت جدید ی مبنـــی بر اینکه حتی از بروز مر ض‌کلاـ کو ما جلو گیری نما ید نیز در ین لابرا توار ادا مه دارد .

اطفال قربانی های عمده اجتماعی از سؤاستفاده آب

آب حیا ت را حفظ می کند ا گر باآن بی ا حتیا طی شود سبب مرگ میشود واکثراء قربانی ها اطفا ل‌می با شند .

در مما لك فقیر آسیا و افر یقا احصا ئیه ها نشا ن می دهد که از هر هزار طفل ۱۲۹ نفر آ ن در اثر امراضی که نا شی از آب کثیـف میبا شد می میر ند .

علاوتاء این بیشتر حقیقت ندار که تهیه آ ب ا کنو ن از حدضرو ـ رتی که برا ی ادا مهٔ حیات بشـــر حتمی ا ست بسیار بیشتر مـــی با شد .

اهداف تعین شده درسترا تیژی انکشا ف منطقوی برای سال هـای ۱۹۸۰ شا مل اندازهٔ رشد تو لیدات داخلی سا لا نه از ٦٫٤ فیصد د ر سال ها ی ۱۹۷۰ به ٦٫٧ فیصددر سال ها ی ۱۹۸۰ تو لید حاصلات زرا عتی از ۲٫۷ فیصد به۳٫٥فیصد وهم چنین تز ئید در تو لیـدا ت صنا عتی می باشد .

ستراتیژی انکشا ف منطقو ی‌در ماه مارچ ۱۹۸۰ توسط اسکاپ‌اتخاذ وبحیث یك سهم در فار مو لیشن سترا تیژی انکشا ف بین ا لمللـی در قر ن سو م ا نکشا ف ملل‌متحد محاسبه گردید . ستراتیژی اسکاپ در خوا ست تقلیل خطرا ت را د ر سکتور زرا عتی‌در مقا بل اثـرا ت آفات طبیعی مثل طو فا ن، سیلاب وخشك سالی، انکشا ف نه تنهـا منا بع انرژی دا خلی بلکه کمتـــر تشد ید انرژی و بیشتر ا ستفا د ه از تکنا لوژی های امو خته شده و تزئید استفاده در عو ض از منا بـع انرژی مرو جه مثل ذغال سنـگ و برق آبی نمود . و هم چنا ن تا ئید نمود که مسا عی مزید ی بکـــار رود تا استفادهٔ خو بتر از منا بـع به‌عمل آید علاوه برآن ستراتـیژی چاره‌های رابرای بدست آوردن اشیا وخدمات‌اساسی مثل‌تهیه آب آشاـ مید نی ، تسهیلات صحی وتنظیفا ـ تی و همچنا ن سرما یه گذاری د ر تسهیلات آ بیاری و تمر ینا ت‌بهتر درتنظیم آمور زراعتی‌برای قسمـــت های فقیر جا معه فکر نمود .

درین تصویر طفلی رامی‌بینیم که بامشکلات فراوان سرگرم تهیهٔ آب آشامیدنی میباشد .

آب نقره

مـــا بعضی او قات از ((جـــوی نقرهٔ)) آب سخن می ز نیم . و لی وقتی ((ویکتور سیر نـــف)) از ((فرونز)) کار خود رابا لای جواـ هرات شرو ع کرد این مسئله ا ز لفظ به سا حهٔ عمل آمد. او از همه بیشتر خو ش دا شت با لای نقره، نقرهٔ جر منی ، صدف و مر واریـد کار کند و این مواد مقصد او رابر آورده نمی توانست .

جوا هر ا تیکه تو سط سیر نف معر فی شد موادتغییر پذ یری بود که تر کیب ها ی جر یانی ،طغیانی و روانی آب را با خود دا شت.

مردم از طلسم ها ی سر ی نام میبردند که‌در زیر آب مو جـــود است . اکثرا مقا لات سیر نـــف دارای چند ین جنبه ا ست : یـك توتهٔ جوا هر میتوا ند بحیث‌گلوبند، دست بند و هم چنا ن یك نیم تاج غیر معمو لی که با لا ی سر مـــی گذارند پوسیده شود.

ویکتور سیر نف کار خودرا از ((سفر دلو فسك)) که مر کـــز با ستا نی جوا هرا ت اتحادشورروی است شروع کـرد ولی در اواسط سا لها ی شصت به مر کز قر غز نقل مکا ن کرد . منظرهٔ با شکو ه وبعضا سا د هٔ هنر شخص مرد م قر غز به کار آفر یننده او یـــك تحر ك تازه ا ی بخشید . او کـار خود را به کاپی کرد ن از تخیلا ت ملی که در آن ا صو ل شر طـــی طبیعت ، سبزه‌ها، گل‌ها، حیواـ

چند نمونه از جواهرات سا خت ویکتور سیرنف

نات‌و ستاره هابصورت بی نظیر ی با تصو یر نشا ن داده شد ه بـود آغاز کرد .

و یکتور سیر نف که یکی از ما ستر هـا ی بر جسته معـا صر سا خت جوا هرا ت ا ست بر ندهٔ تصد یق عمو می گر دید ه ا ست، کار او همیشه در نما یشگاه هـای بین المللی جوا هرا ت نما یش داده شد ه است .

بقیه صفحه ٤

اعلامیه حکومت جمهوری ...

عمو می قبلا اعلان شده و بشکل دوامدار مورد تطبیق قرار دارد .

حکومت تضمین میکند که مطابق اصول اساسی جمهوری دموکراتیک افغانستان برای این اشخاص امنیت جانی و آزادی انتخاب محل سکونت ، نوع شغل وتساوی حقوق در حل و فصل مسایل ارضی ناشی از تطبیقات اصلاحات ارضی وامکان سهمگیری سیاسی آنها در امور عامه با روحیه وطن پرستانه ، ساختمان افغانستان جدید و شگوفان واشتراك در امر دفاع ازکشور داده خواهد شد .

حکومت جمهوری دموکراتیک افغانستان با اعلان آمادگی برای پذیرفتن افغانهای خارج از کشور خاطر نشان میکند که تمام شرایط لازم زندگانی آبرومندو فعالیت مثمر کار اجتماعی به آنها بخاطر رفاهیت وطن محبوب ما تامین خواهد شد .

حکومت به تاسی از اصول اساسی جمهوری دموکراتیک افغانستان یک بار دیگر تضمین میکند که برای کوچی ها ، قبایل و مالداران نه تنها استفادهٔ مجانی از چراگاه ها بشکل عادلانه مهیا ساخته میشود، بلکه حق حرکت آزاد آنهادر کشور تاکید میگردد،حکومت افغانستان ممانعت هایی‌را که اخیرا در راه رفت‌و آمد های فعلی کوچی ها از افغانستان به پاکستان و برعکس آن بوجود آمده نکوهش مینماید .

باید خاطر نشان کرد که تحولات مثبتی که در کشور در دست انجام است و برگشت روز افزون افغانهای خارج از وطن موجبات خشم محافل امپریالیستی وارتجاعی را فراهم نموده است .

آنها قصد دارند تادر راه این پروسه ایجاد مشکلات نموده و ایجنت های آنها برای این منظور دست به فعالیت های تروریستی وتهدید آمیز میزنند . بطور مثال از افغانهای که در خارج بسر میبرند به عنف و جبر اجیرانیرا برای صدور به افغانستان استخدام مینمایند .

تنها در خاك پاکستان ندر حال حاضر ده هااردو گاه نظامی و مراکز تربیه تروریست های اجیر موجود اند که مربیون امریکایی، چینایی ، پاکستانی، مصری وغیره آنها را تربیه می کنند .

حکومت جمهوری دموکراتیک افغانستان از کشور های همجوار دعوت بعمل می آورد تا فعالیت های ضد افغانی را پایان داده و در راه حرکت فعلی کوچی ها و بر گشت افغانها بوطن خود شان ایجاد مانع ننمایند که البته چنین امری به اعادهٔ روابط میان این کشور ها و افغانستان نیز مساعدت خواهد کرد .

حکومت جمهوری دموکراتیک افغانستان دریــن اعلامیه نیز موقف خود راکه قبلا به تاریخ چهارده می ۱۹۸۰ توضیح نموده بود یکبار دیگر تاکید کرده و حاضر است بر پایه این موضع گیری با کشورهای همسایه بدور میز مذاکرات نشسته و مسایلی را که موجب‌ایجاد تشنجات در منطقه میگردد مورد بحث قرار بدهد .

حکومت جمهوری‌دموکراتیک افغانستان اطمینان دارد که رفع موانع غیر لازم از راه برقراری روابط واقعا حسن همجواری بین کشور های این منطقه جوابگوی منافع و صلح و امنیت‌در منطقه وتمام جهان میباشد .

بقیه صفحه ٤

اعلامیه وزارت...

ایجاد گردیده است . باند ها بیکه توسط امپریالیزم امریکا و هژمونیزم پیکنگ تمویل و مسلح میگردند و در قلمرو های بعضی از کشور های‌همسایه وعمدتا در پاکستان پناه داده شده و از آنجا دست به اعمال تجاوز و سایر اشکال مداخله در امور داخلی افغانستان میزنند .

حکومت جمهوری دموکراتیک افغانستان به حکومات پاکستان وایران پیشنهاد کرد تا این پرابلم ها از طرق صلح آمیز و از راه‌مذاکرات دو جانبه حل گردد . پروگرام حل وفصل سیاسی اوضاع اطراف افغانستان و اعادهٔ‌مناسبات با پاکستان و ایران بشکل فراگیر نده و جامع در اعلامیه حکومت جمهوری دموکراتیک افغانستان مورخهٔ چهارده می ۱۹۸۰ گنجانیده شده است .

در حالیکه هیچگونه خطری به صلح‌و امن منطقه وجهان از انکشافات داخل افغانستان ناشی‌نمی شود ، این **افغانستان است** که معروض فعالیت های تجاوزکارانه و سایر اشکال مداخله از خارج قرار گرفته است و به همین علت است که قطعات محدود نظامی اتحاد شوروی به افغانستان دعوت شده اند تا مردم و اردوی قهرمان افغانستان را در دفع تجاوز از خارج کمك نمایند .

بیانیه مشترك جمهوری دموکراتیک افغانستان و اتحاد شوروی که بتاریخ شانزده اکتوبر ۱۹۸۰ در هنگام مسافرت یك هیات عالیرتبه حزبی ، دولتی افغانستان در مسکو امضاء شد اعلام میدارد که، تا جاییکه به قطعات محدود نظامی اتحاد شوروی مستقر در قلمرو جمهوری‌دموکراتیک افغانستان مربوط است قطعاتیکه بنابر درخواست حکومت افغانستان و مطابق با پیمان افغان ـ شوروی منعقده ۱۹۷۸ و منشور ملل متحد اعزام شده اند سوال تاریخ معاودت آنها در چوکات يك حل سیاسی ونه قبل از پایان کامل تجاوز علیه جمهوری دموکراتیک افغانستان و تضمینات مربوط به عدم تکرارفعالیت های خرابکارانه از خارج علیه مردم و حکومت‌افغانستان مطرح شده می تواند ، تحولات مثبتی که پسس از مرحلهٔ نوین انقلاب ثور بوجود آمده‌است اکنون به صورت فزاینده‌یی از طرف توده های وسیع زحمتکشان کشور ما درك وپشتیبانی میشود و این امر نشاندهندهٔ تحکیم روز افزون قدرت مردم ،انکشاف اقتصادی ریفورم ارضی حاکمیت نظم‌و قانون و اعاده اوضاع بصورت کلی در کشور میباشد .

واقعه مهم دیگرکنفرانس نیرو های ملی ووطن پرست است که اخیرا در کابل بـه خاطر هموار ساختن راه برای ایجاد جبههٔ وسیع ملی پدر وطن دایر شد ، جبهه یی که‌نیرو های همه طبقات ، اقشار و گروه های جامعهٔ افغانی را بهم متحد خواهد ساخت .

بنابراین با در نظرداشت این حقایق بهر ناظر بیطرف معلوم دار است‌که تلاشس برای تحمیل با صطلاح (مسالهٔ افغانستان)درمباحث اجلاس ساز مان کنفرانس اسلامی هدفی جز انحراف

بقیه درصفحه ۵۵

رووف راصع

نقدوبررسی کتاب:
«ورزش های ملی در افغانستان»

((ورزش های ملی در افغانستان)) کتابی است تالیف عبدالله محب حیرت نویسنده معاصر که‌در دوصد وسی ویك صفحه به قطع جیبی به وسیله دبیهقی دکتاب چاپو لو موسسهٔ به تازگی از چاپ برآمده است.ورزش های ملی وبا ستا نی که‌تاهنوز به‌اشکال دست نخورده و بومی خود در گوشه وکنار کشور ما از وسایل سرگرمی وبازی ها ی جمعی مردم مابه شمار میاید هریك سابقه وتار یخ دراز دارد که در جریان سده های فرا وا ن زند گی آریایی هااز نسل به نسل دیگر سپرده شده وبه عنوان نمادی از فرهنگ پر غنا ی ملی به مارسیده است، فرهنگی که بدون شك در ابعاد وسیع و گسترده خود، در سروده های شعری وترانه یی و قصه‌های روایتی خود، در بازی ها ورقص‌ها واتن های خود، در اسطوره ها وافسانه ها وآفر یده های هنری خود ودر تمام مواردی‌که نمایی از حیا ت اجتماعی وگرو هی را دارا میباشد ، میتوا ند ما را در اعماق دهه هاو سده ها بکشا ند وبیانگر بخش هایی از خصو صیت های زندگی جمعی مردم مادریك‌رده ودوره معین گردد.

جمع آوری همه این پدیده های فرهنگی ، تحقیق کافی پیرا مون مراحل تکامل هریك از آن‌باتوجه به خصو صیت های اند یشو ی هر دوره که سبب‌پیدایش ویادگرگونی آن شده است واز همه مهمتر تهیه وتدار ك یك آرشیف وموزیم از داشته های فرهنگی توده ها ی ملیو نی افغا نستان در جریان هزاره هایی که برآن گذشته است ودرنهایت شنا ساند ن و معر فی همه این ارزش ها و سود جو یی از آن در کار های تازه تر فر هنگی کاری است که باید خیلی پیش از این به آغاز گرفته میشد و اکادمیسین های ما با استفاده از همه نماد های اصیل فر هنگ‌عا مه که در روستا های کشور در زیر ضربه های تمد ن وارداتی در حال خردشدن ومایه پذیری‌واختلاط است به مطالعه درونما یه ها ی آن می پرداختند وکاری را در جهت‌احیای مفاخر کلتوری ما به انجام میاوردند که در گذشته شرایط خاص سیاسی افغانستان در چوکا ت یك نظام فاسدفرسوده اشراف منشی و سالار منشی‌نه‌تنها فقط به رشد هنر بورژوا یی و بیگانه ازتوده های میلیونی و فرهنگ انحصاری ارستو کرا سی توجه داشت بلکه به خاطر مسلط داشتن هرچه بیشتر این نماد هابه زندگی میلیون ها انسان رنجبر وبه استثمار درآمده وبه خاطر انکار از هر گونه خلاقیت توده ها جلوگیری هرتلاشی میشد که بخشی از غنا و باروری فرهنگ مردم رابه شناخت میاورد.

از سوی دیگر شرایط عمو می برای بسط دانش به گونه یی بود که دانشمند واقعی باشکم گر سنه در پی نان بود وعده‌یی جاه طلب از خود راضی روشنفکر نما که تمام رسانه های گرو هی ووسایل‌ارتباط جمعی را در اختیار داشتند دست‌به آنچه در باره منابع فر هنگی کشور هایی که باما وجوه اشترا کی کلتوری داشتند بردند و حتی در این مسخ بزرگوارانه از رنگین‌نامه های بی محتوای شکلی هم‌چشم نپوشیدند و تفاله هارا به خا طر کسب شهرت ویا اخذحق‌الزحمه‌بار فرهنگ ما سا ختند که اکنو ن‌سره ها را ازناسره جدا کردن کاری شده است دشوار که به همه این دلایل درشرایط کنونی احیا ی‌مفاخر فرهنگ توده درشمار اساسی ترین کار هایی است که باید باتلاش و پیگیر وتحقیق و مطالعه کا فی صورت گیرد وبه کار هایی از این مانند ارج گذاشته شود .

محب حیرت نویسنده‌کتاب‌ورزش های‌ملی در افغانستان

کتاب ورزش های ملی افغانستان هر چند جوابگوی همه نیازمند ی های دانستنی مادر ساحه مورد بحث نمیتواند باشد اما به عنوا ن نخستین گام برای به شنا خت آوردن بخشی از فرهنگ عامه‌کاری است قابل تایید وبانظر داشت امکانات محدودی که مولف در اختیار داشته است موفق که‌آگاهی ومعلو ما ت نسبی لازم را دراختیار جوانان‌وورزش دوستان قرارمی‌دهد. نگرشی به فهرست مطا لب کتب که در برگیر عناوین ((اهمیت و ارزیابی ورزش ها وبازیها))(نگاهی به‌سپورت ورزش درجهان)) (مروزی بر ورزش های ا تلتیك‌در افغانستان) (برخی ورزش های محلی وقدیمی) (اسپ سواری) (نشان زنی) (کلاه زنی) (چوگا ن بازی) (بازی با تیروکما ن) (بزکشی خنجر بازی) ((شمشیر زنی‌یاشمشیر بازی)) ، ((خروخر تازی)) ،((خرك بازی))، ((شکار))، ((شکارگاهها)) ((برخی وسایط وآلات شکا ر)) ((آببازی وشنا وری))((اقسام‌شنا)) ((قواعد مخصوص شیر جه)) ((آب بازی در افغانستان)) ، ((استخر های شنا)) ((پهلوانی و کشتی گیری)) ((کشتی های معمولی‌امروز ((ضرب میل)) ((سپربازی و چوب بازی)) ((ورزش اتن ملی)) ((ریسمان بازی)) ((اشا توره اما توره))((داربازی))پای‌پران((تو پ دنده)) دگیندا‌و ازده‌بازی ((شیطان شیطان)) ((لپر)) ((هو شت)) ((سنگتر كك)) ، ((پتپو تانی)) ((کلاه‌غیچ)) باز ی بو بو لی چی ((بوبوگل‌چه)) ((مرغومکی))((تاقین چوچك)) سپره خپلی((اله داد)) ((کبد)) ((دره وپوستین)) ((چکك یاکلك‌بازی)) نشا ن مید هد که مولف تلاش داشته است نمونه‌تمام ویابیشتر بازی ها و ورزش ها ی محلی اقوام وملیت های افغان رادر کتاب‌خود به شناخت آورد ونقصی رادر این زمینه متوجه اثر نسازد .

در هریك از فصول نامگرفته شده نویسنده علاوه از رموز و تکتیك های بازی تاریخچه مختصری هم به آن نگاشته است که هر چند دقیق نیست ، اما به نو آموز ورزشکار و آنانیکه در این موارد خواهان معلو ما ت میباشندسودمند است.

نثر ساده یکدست و بی تکلف کتاب نیز در فهم مطالب گرد آمده در آن به شاگردان ونو آموزا ن کمك شایان میکند .

در فهرست مواخذ ومنا بعی‌که دراخیر کتاب جای داده شده و معرف توجه مولف به پایما ل‌نکردن حق دیگران است از :

کتب وتواریخ تاریخ‌افغا نستان نشرا ت انجمن تاریخ، مجله ها ی دایرة‌المعار ف،آریانا ، سالنا مه های کابل وافغانستان ، دایرة‌ـ المعارف دانش بشر، اتلتیك برای جوانان افغان ، نورستان غز نه و غزنویان ، احمدشاه بابا، بیان سلطنت کابل ، غوریان ، لشکرگاه ((سپرلو)) ،((رهنما ی کابل)) ، برخی از شماره های مجلات((لمر)) و ((فولکلور)) و فر هنگ ها ی ((خیام)) ، ((عمید)) و ((بر ها ن قاطع)) نام گرفته شده که ارزش اثر را بیشتر میسازد مو لف دریاد داشتی زیر عنوان ((اهداء)) در صفحه نخست کتاب خود مینگارد :

((بپاس احساسا ت بی‌شا یبه وطندوستی وبه خاطر تحکیم‌بیشتر رشته های مضبوط و ناگسستنی برادری وبرابری ،این مجمو عه معلوماتی را پیرامون ورزشها ی‌ملی وبازیها وسر گرمیهای محیطی باشندگان شریف گلزمین افغانستان به پیشگاه ورزشکاران میهن‌پرست وانساندوست وطن عزیز و به خاطر استحکام مزید علایق‌استوار انسانی وروابط پایدار نوعدوستی ، مطا بق آیین ومراودات ناسیونا لیستی و مناسبات وسیع ومستحکم ((جها ن

بقیه در صفحه ۵۸

خلیل ((غفوری))

عصر مادوران پرواز زنان بسوی قلل سر بلند آزادی وعدالت اجتماعیست!

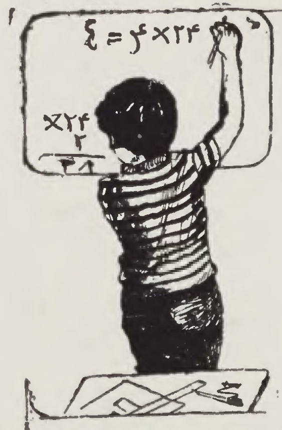

جامعهٔ ما در دوران های گذ شته شاهد تیره بختی های زیادی بو ده است که از آنجمله از ستم طبقا تی وتبعیض میان مرد وزن را میتوا ن یاد آور شد . زنان تیره بخت ما در گذشته تحت ستم های گونا گو ن قرار داشتند وبه نحو ازآنها بـالای ایشان ظلم های گوناگو ن مر عـی میگردید . زن این قهر ما ن‌پیشتاز جامعه وپرورش دهندهٔ هـزارا ن شخصیت برجسته تاریخ اعـم از بهترین قهر مانان و طنپرست ، دانشمندان ، مخترعین ، مکتشفیـن کیهان نور دان وهزاران هزار انسان هاییکه نفع خدما ت شا ن بـرا ی بشریت امکان زندگی مید هد ، در جهان نقش خوبی را ادا نموده‌است بهترین قهرمان صلح دوسـت و بهترین فرزندان صدیق ، دانشمندان دکتوران وخدمتگاران جامعه را ز ن تربیه نموده‌است . ولی باوجود این در زندگی زن هیچگونه تو جهـی نگردیده است . علاوه بر آن زنا ن این قهرمانان سازنده تاریخ چـه بسا ظلم هایرا که متحمل نگر دیده اند. تاریخ نشاند هنده آن است که زن در روابط پوسیدهٔ فیو دا لی و ماقبل فیودالی ، در دوران هـا ی گذشته‌پدرسالاری وپدر شاهی‌بحیث امتعهٔ تجار تی مورد استفاده قـرار میگرفت وچه بساکه در محافـل شراب خوری مردان موردبردوباخت قرار میگرفت . چقدر شرم آوراست زنان که‌در حقیقت بوجود آورنـدهٔ مردان وپرورش دهندهٔ آنها ست به حیث مالی خرید و فروش گـردد و برشخصیت این سا زند گا ن تاریخ هیچگونه تو جهی نگردد . گذ شته از آن زن صر ف به منظور رفـع خواهشا ت نفسانی مردان و گر م نمودن بازار های قمار بازی وشراب خوری زنده‌بود، زندگی درین دوران برای زن مفهوم دیگری ندا شت . مردان ازتولد دختران درخانهٔ شا ن خجالت میکشیدند و دختران معصوم را زند ه بـگور میکر دند . از زنا ن چنانچه گفته آمدیم درچهار چـوب خانه استفاده میشد ومر دا ن‌آنانیکه در جهل وظلمت بسر میبردند ،زنان ودختران خود را برای رفقاودوستان خود به حیث تحفه تقدیم مینمو دند بودن دخترویازن‌درخانه مسأله شرم آوری تلقی میشد . تااینکه رفته‌رفته به صور ت نسبی زنان صر فا در داخل خانه آزادی های نسبی بدست آورد . ولی این آزادی نیز خیلی‌نا چیز وکم بود زنان حق اشـترا ك در محافل مردان را نداشتند . ازحق ابراز نظر در امور خانه محـروم بودند وظیفه آنهاصرف‌رفع‌خواهشات نفسانی مردان وتربیه پسران ،تـا- مین وتهیه مواد خوراکه وپخـت و پز بود.

در جا معه مانیز در دوران های گذشته زن درهمان تیره بختی هـا دست وپامیزد واز حق‌تحصیل‌محروم بودند. در هیچ سا حه زند گی حـق مساوی بامردان نداشت . دختـران از رفتن به مکاتب وآموزش سـواد به کلی محروم بودند. مردان از حق سواد آموزی وسایر امتیازات اجتما- عی برخورداربودند ولی زنان همـان طوری که گفتیم جز تر بیهٔ وپرورش اطفال آنهم در شرایط خیلی دشوار وظیفهٔ دیگری نداشتند.پدران‌دختران خودرا درخانه ها نگهدا شته‌وشرایط رفتن به مکتب واشترا ك در مسایل اجتماعی را از ایشا ن سلب نموده بودند . رژیم های گذشته نیـز همچون موضوعا ت را دامن میـزد وهرگز نمیخواست در زندگی زنا ن توجه نمایند . تربیهٔ اطفال از جملهٔ مشکلات زنان مادر دوران های‌گذ- شته بود. هزاران طفل از بی دوایی وعدم شرایط صحی تلف میگر دیدند از کلنیك های صحی وشفاخانه های اطفال اصلا خبری نبود . ما درا ن بیچاره ما مشکلات عظیم را در جهت تر بیهٔ اطفال خویشی متحمل میشدند دوا، داکتر ،شفاخانه ، صـر فدر خدمت همان طبقات حا کم و جـود داشت وقتیکه اطفال بـا هـزاران رنج مادر از مرگ نجات میا فـت بازهم در بدبختی وتیره روز ی‌بسر میبردند، مکتب وجود ندا شت که اطفال درآن تحصیل نما یند .اطفال در کوچه ها پرورش می یا فتند ، زنان‌درفقر وتنگد ستی جان میدا- دند.پسرن ودختران‌بیسواد بار می- آمدند، ولی حکام جامعه که خوداین خواست شوم راعملی مینمو د ند، بیشرمانه به زندگی ننگین خودادامه میدادند . مادران بار سنگین را از ناحیه تربیه طفل خویش متقبـل میشدند ، همچنانیکه خواست‌مادران بود اطفال شان تقدیم اجتما ع نمی گردیدند .چه‌هر قدر محیط خـانواده ساز گار باشد به‌هما ن انـدا زه اطفال تربیهٔ خوب میگیرند ومر دان سالم جامعه بار میایند . مـادر در پهلوی رشد وتربیهٔ اطفال کارهای دشوار خانه رانیز انجام میداد وچه بساکه مورد قهر وغضب پدر قرار میگرفت وظالمانه لت وکوب میشد. مردان که بیرحمانه از مسئو لیت های خویشی در مقابل زنا ن نمی دانستند و با اتکاء با این رو حیهٔ خرافاتی که گویا زن عقل ندارد آنها را مورد شکنجه وآزار ، تهدیدولت وکوب قرار میدادند وسر انجـام رنجی دیگری برآن همـه رنج های مادران علاوه میکردید. ناتمام

زنا ن صلح می خواهند

اطفال امروز

ترجمه : ع،ن

پیوسته بگذشته

ضرورت توافق نظر والدین در تربیت اطفال

به‌منظور اینکه پدر وما در بر اطفال شان حا کمیت‌داشته باشند‌تا بتو انند آنها را بشیوه مطلو ب‌پر- ورش وتربیت نمایند لازم استروی مسایل تربیتی بین پدرومادر توا فق کامل برقرار گردیده بـاشد . طور مثال بارتباط آن خانواده را بر رسی می نما ییم:

پدرومادر خا نواده یـی ر و ی مسایل تربیتی توا فـق تام داشتند کار وتلاش بکار بحیث معیار اسا- سی آن‌خا نوا ده از طر ف تمـــام منسو بین آن پذیر فته شده‌بـودتمام اشیا وامور خـا نه در نـظم وترتیب سر آمد همه بودو پدروما در خانو - اده انضباط وحا کمیت قوی بـــــر اطفالشان قا یم کرده بودندو با ین ترتیب اطفال آنها مردان وز نـــان پیشتاز دورا ن خود شد نـد . دراین مورد مثا لهای زیا دی‌وجود دا رد که مامیتوا نیم از لابلای شر ح زند گانی مردان وزنان نامور جوامع مختلـف انسانی بتائید این حقیقت دســـــت یابیم. علاوه بر توا فق پدرو ما در وقا یم نمودن اتور یته بر اطفـــال شرا یط دیگری نیز در زمینه تر بیت وپرورش دخیل است .با ین را بطه در یك جلسه بز رگ‌پدرا ن ومادران این سوال مطرح‌گردید : « حاکمیت‌و اتوریته پدر ومادر بر اطفال چـــرا یکسان نیست ؟ یعنی وقتی ما دری دختر ش را از دستز دن بکا ری منع میکند دختر فورا به پدر پناه میبرد و یاعکس آن. اگر در چنین موا رد به خصو ص پدرگفته مادر راتا یید کندودختر ش را از ار تکاب آن‌فعل منـع کند طبیعی است که د ختر اطاعت میکند در غیر آن طفل را هی راکه خو دش انتخا ب نموده است دنبال میکند . »

این سوا ل مو جب شد که جوا- بهای متعددی را مادران و پـدران مشترکا درآن جلسه ارائه کنندیکی ازپدران که کار گر صنا عتی بودچنین گفت:« اجا زه بد هید در برا بــــر این سوال بدو ستان‌گرا می‌بعر ض برسانم‌که در چنین موارد حتما‌بایست بین پدر ومادر توا فق تام وجود دا- شته‌باشد وهمیشه باید این توا فق حفظ گردد ووقتیکه یکی طـــفل را ازکاری منـع میکنند دیگری با یـــد آنرا پشتیبانی نموده تکراراً طفل‌را منع کند وبا‌ینترتیب طـــفل تحت اداره مشتر ك پدرو مادر در آمـــده هرگزچنان نخوا هدکرد که در صو- رت‌منع مادر نزد پدر پناه ببرد .من خودم پدر پنـج‌طفل‌میباشم وقتی‌که طفل اول مابدنیا آمد در موا قعیکه من‌اورا از کاری منع میکردم همسر م اوراحما یت میکرد من به آن رفتار همسرم اعترا ض میکردم ا ما هرگز عدم توافقم راباهمسرم در چـنا ن موارد به‌طفل‌مان‌اظهار نمیکردم زیرا نمی خواستم حیثیت همسرم رانـزد طفلمان پا ئین بیـــاور م. روی آن رفتارسا عتها منا قشه میکرد یم ودر ابتدا منا قشا ت ما زیاد بود امادیری نگذشت که همسر م پی برد کــه حقیقتا پشتیبانی وحما یت او سبـب تمردوشوخیهای طفل‌گردیده‌است. از آن بعدمشکل ماحل شده بردو اطفال ما بمن وهمسرم قدرو احترام مساوی ابراز میکردند .» همد ستی ، احترام متقا بل ودو ستی میان پدرو مادر احسا س خا نواده راپا یه گذا ری میکندواز دید گاه‌تر بیتی یك‌خا نواده راوقتی میتوان سالم‌و مو فق گفت که فرد فرد اعضای آن از احسا س گرم‌یکدیگر برخوردار باشند. ازینرو دربرابر تشکیل یك کا نون گرم و سالم خانواده مکلفیت عمده پد ران وما دران وظیفه شمنا س آن خوا هد بود که درفرد فرد اعضای خا نواده ذهنیت وطرز تلقی نیك را بر اسا س دوستی وتسما ند میان یکد یگر شما ن ایجاد نما یند .

ایجاد روابط نیك میان بزرگان‌و خردان خانواده نیز برهنمایی نیا ز دارد. بزر گان را است که خردا نرا به حیث جا یگیر آینده شان ار جداده آنها را زیر پروبال خودهوشداری و مواظبت نمایند.

خانوا ده ای را سرا غ داز یم‌که برادر وخوا هر بز رگ به‌عهده گرفته اند‌یك اندا زه‌وقت شما نرا همه روزه به خد مت وکمك برا دران‌وخواهران کوچك اختصا ص دهند . برا در از کتابخا نه برایشان‌کتاب میبا ورد و راجـع به مردان بز رگ‌چهره هـای در خشان‌تاریخ وجا معه ور اجع به کاروشغل‌خود ش‌به آنها قصه مـی گو ید ودر ساختن با ز یچه ها با نها کمك میکند . خوا هر ک لان‌شان‌در ساختن البوم‌با نها کمك میر ساند، ازمجلات وروز نا مه ها عکسهای‌جا- لب‌برای‌آنها انتخاب‌میکند برای‌عرو- سکهای‌آنها لبا س میسازد طـر ق چسپا ندن عکسها را در البو م بانها یاد میدهدوسوز ند وزی را بانها می آموزد. خردان در برابر کمك و مهر- بانی خوا هر وبرا در بزر گشان‌عمیقا محبت‌واحترا م ابرا ز میکنند وآرزو دار ند که ما نند آنها باشدومیکو شمند آنهارا ازخود راضی‌نگهدارند .

سامان بازی اطفال را از اشیایی‌باید انتخاب کرد که استعداددماغی آنها را رشد دهد.

تجارب و آموزش در خانواده

نخستین آموزشی که خانواده نیاز مند آن است، آموزش برای زندگی خانوادگیست که بخشی ازین آموزش از تجارب زندگی بدست می آید. اکثرا جوانان ما چه پسر چه دختر قبل ازازدواج تجاربی برای زندگی‌آینده خانوادگی دارند که این تجارب غالبا سودمند و مفید بوده که ممکن است حیثیت سرمایه معنوی را برای دارندگان خود داشته باشد.

اما بعضاً این تجارب زیانها و نواقص هم دارد مثلا ملکه ساختن تجارب کهنه غلط و خرافی که هیچگاه مفید نبوده در آخر ین تحلیل صاحبان این نوع تجارب پیوسته از زندگی رنج خواهند برد. اغلب زن و شوهرهای جوان که تازه به زندگی جدید زناشوهری آغاز نموده اند و یکبارگی در برابر مسایل گوناگون و تازه قرار میگیرند بیشتر از همه رنج می

برند و ساده ترین سوء تفاهمات بزرگترین کشمکش ها را در زندگی آن به وجود می آورد. زن و شوهر جوانی و بی تجربه در حالیکه بیکدیگر عاشق‌اند و دیوانه وار دریک دیگر را دوست دارند مگر در اثر نداشتن تجارب کافی و اصولی در برخورد های روز مره اشتباهات را مرتکب می شوند مثلا شوهر برای اینکه خوشی زنش را فراهم نموده باشد به گفتن‌برخی دروغ ها متوصل می شود و زن برای بالا بردن در آمد خانواده میخواهدکارو مصروفتی داشته‌باشد که برای شوهرش خوشایند نیست،

و یا مثلا زن و یا شوهر از تلفونهای ناشناس که پیوسته در منزل صورت میگرد دچار بدگمانی و سوء ذهن می شود و یا بعضی از زنان و شوهران بی تجربه میکوشند تا اسراری را در باره گذشته همسر خویش کشف نمایند که اینها همه و همه سبب پیدا کردن کینه و کدورت در زندگی زناشوهری میشود وبس.

پس از یک مدت و قتی دوران بارداری و انتظار زن فرا می رسد و او نیازمند مراقبت بیشتر یست و حوصله کافی برای مرتب کردن کارهای خانه ندارد و نمی تواند طبق پروگرام گذشته به همه امور خانه رسیدگی کند، شوهر وظیفه دارد که زنش را در انجام امور روز مره کمک و معاونت کند قرار یکه دیده شده بعضی از شوهران بی تجربه و عصبانی بدون اینکه درین گونه شرایط و احوال به خانم مددگار باشد با او برخورد خصمانه نموده‌وهر آن زن را به باد انتقاد میگیرد حتی کارهای زیبای او را زشت جلوه میدهد، این مسایل و مشکلات لحظه به لحظه، روز تا روز و مرحله به مرحله پرو بلم ها و مشکلاتی را در زندگی زناشوهری بوجود می آورد که بساوقات مانند ابرهای تیره و تار، آسمان زندگی خانوادگی را می پوشاند.

بساوقات زن و شوهر از خود می پرسند: پس این کانون گرم خانواده که این همه از آن سخن ها گفته می شد و سالهای سال‌برای رسیدن به این پرنده زیبا و افسانوی فکر می کردم در کجا ست؟ چرا به آن رسیده‌نمی توانم تا آنرا به آغوش کشم و زندگی سعادتمند را نصیب گردم؟

اینجا ست که در باره امکان وجود آن ((کرمی کانون خانواده)) دچار تردید و نگرانی می شوند.

اما این اندیشه را ندارند که گرمی کانون خانواده معمولا، در ابتدای زندگی. زناشوهری وجود داشته و توفانهای سوء تفاهم، ناسازگاری ها، اشتباهات و سایر مسایل خورد و ناچیز تدریجا آنرا ازمیان می‌برد.

هیچ عملی شگفت تر از ین نیست که ما برای هر کاری ازقبیل خیاطی، آشپزی، ماشین نویسی، رانندگی ...... و غیره وغیره مدتی تمرین و آموزش می بینیم اما برای اساسی ترین ومهمترین بخش زندگی ما ن هیچ تجربه و آموزشی در کار نیست و آنرا عمل ساده‌می پنداریم و آنرا دست کم می گیریم.

هیچ زن و شوهرجوان و بی تجربه برای همه مشکلات وپروبلم های زندگی خویش که هر آن دامنگیر شان می شود راه حل ساخته و پرداخته ندارند آنها می تواننددحل مشکلات خویش را با تجارب دست داشته ارزیابی نمایند و گره کار را بگشایند.

یکی دیگر از ین راه های حل اینست که می توانند مشکل را با همسر خویش در میان بگذارند ولی منشاء مشکل همسر باشد چنین کاری مشکل خواهد بود.

راه دیگر عبارت از آن است همسران جوان می توانند مشکل خویش را با بزرگان خانواده‌و یا دوستان‌صمیمی و با تجربه در میان بگذارند که درین مورد مسایل مختلفی پیش می آید:

که غور و تعمق در زمینه لازمی است که ما درینجا به چند مثال آن اکتفا می کنیم:

بقیه در صفحه۵۸

مشوره وتفاهم در زندگی خانوادگی‌عامل اساسی پیروزی و خوشبختی‌است.

استخدام اطفال در کارهای شاقه

کودکان ازبدو تشکیل جامعه کارکرده ودر ایفای وظایف که باآن تعلق داشته‌اند نقش خوبی ایفا نموده اند. در اوایل کارشان درحلقهٔ خانواده منحصر بودودرضمن آن‌برای پیشبرد زندگی آیندهٔ خویش آماده‌میگردیدند امروز معمولا اطفال درمقابل مزدبکار گماشته میشوند یعنی کارفرمایان خارج حلقهٔ خانواده ازاطفال مرتب بهره کشی میکنند .

اشغال اطفال درهمهٔ نقاط جهان شکل یك مشکل‌گسترده اجتماعی را اختیارنموده واکنون حکومات در صدد آن برآمده اند تا از اطفال شاغل حمایت نمایند •

مطالعات اختصاصی ایکه در طول سال بین المللی طفل (۱۹۷۹) توسط موسسات خانواده ملل متحد بعمل آمد نشان میدهدکه درهمه جا استخدام اطفال منتج به استثمار محرومیت وصدمهٔ جسمی و روانی میگردد .

این مطالعات ضرورت شناخت این پرابلم را ازطرف عامه مردم جهان‌وضرورت تلاشهای مثبت ووسیعتر را به منظور جلوگیری از گسترش بهره کشی از اطفال شاغل وتحدید اثرات خیلی هاناگواران رابالای نسلهای آینده وا ضح ساخت •

باساس احصائیه های موسسهٔ بین المللی کار در حدود ...ر...ر ۶۵ اطفال پائینتر از سن پانزده سالگی به کار اشتغال دارند .ولی رقم واقعی آن را کس نمیداند چون دراکثرا ممالک این نوع استخدام مخفی‌میماند تمام جوانب کارفرمایان والدین واکثراشاغلد می خواهند این واقعیت را کتمان نمایند .

بهره کشی از اطفال زیاد تردر کشور های روبه انکشاف متمرکز است• دلیل‌عمده آن فقراست ولی علاقمندی کار فرمایان‌به پرداخت مزد اندك هم نقش دارد•

شرایط کار اطفال طاقت فرسا و مزدشان به مقایسه مزد کار گران بالغیکه‌عین وظایف را اجرا می کنند نا چیز است . اقتضای کارشان از نظر جسمی و روانی بیش ازتوان شان بوده و اطفال شاغل قبل از وقت و بدون سپری ساختن یك دوره طبیعی کودکی پیر میشوند •

معمولا چنین اطفال چون قبل از وقت شروع به کار می کنند ، در تمام طول حیات‌به کار های شاقه و غیر حرفوی منهمك میمانند• در بعضی از کشور ها که اطفال شاغل‌که‌نه اتحادیه های دارند و نه صدای شان به مراجع‌رسمی میرسدیك‌گروه بی‌دفاعی‌راتشکیل میدهند که در تعیین شرایط کار شان هیچ نقشی ندارند •

تقریبا همه ممالك حد اقل سن اشتغال را تعیین نموده اند که از ۱۲ تا ۱۶ سالگی‌می رسد ولی حکومات و مردمان احساس می‌کنند

تطبیق این مقرره بجای آنکه شرایط رابهبود بخشد بوخامت آن منتج خواهد شد• دلیل ایشان بازهم اینست که‌اطفال شان‌یابایدکار کنندویا با فامیلهای شان ازگرسنگی بمیرند.

تلاش ملل متحد برای حل این مشکل‌ادامه دارد • کمیسیون فرعی جلو گیری از تبعیض وحمایت اقلیت ها مرتبا درمورد جلسه نموده وخواستار تصویب قوانین بهتر وتطبیق‌قوانین موجوده می گردد . تحقیقات و تبلیغات اختصاصی جدید در باره بهره کشی از اطفال شاغل نیز جریان دارد و نتایج آن سال‌آینده اعلام خواهد شد •

ضرورت های مخصوص اطفال در اعلامیه حقوق کودك که در سال ۱۹۵۹ به تصویب مجمع عمومی ملل متحد رسیده تصریح گردیده و کنوانسیونی در مورد در دست تهیه است •

نوشته زز: فرید

اطفال به همکاری ورهنمایی والدین نیازدارند

اطفال این موجود با ارزش و دوستداشتنی محتاج و نیاز مندهر گونه کمك درره آموزش وپرورش والدین اند•

اطفال هنگامیکه تازه به جهان چشم‌میگشایند دراولین نگاه خود مادر را می بینند واولین گریه وباخنده آن متوجه مادر است وهمیشه خواهان محبت ، صمیمت مادر هستند به هر اندازه که قوه جسمی فکری و ذهنی آنها نموو رشد میکند به همان اندازه به اطراف واشیاء

ماحول خودآشنایی‌وشناخت‌پیدامیکنند وآموزش وپرورش آنها نیز نظر به رشد جسمی وفکری آنها تکامل میکند چون اطفال در مرحله تکامل قرار دارد رفتار ، گفتار واعتبارواقعی‌والدین ومربیان در مراحل ابتدایی رشد و نموکودك نقش فوق‌العاده وپرارزش رادارا میباشد،هر عمل وکردار خوب بایدکه درخانه، کودکستان

مکتب ویا بیرون نزدکودك بیان گردد ، در مغز کودك به زودی‌جای گرفته‌وباگذشت‌زمان از آن به طورخوب‌ویابد بهره برداری میکند باید تذکرداد که فضای خانواده بالای اطفال بسیار تاثیر ارزنده‌دارد، یعنی در فامیل هایی

که فضای صمیمیت و دوستی وحسن همکاری وآموزش وپرورش وجود داشته باشد اطفال آن خانواده از همان‌دوره طفولیت با آموزش وپرورش صحیح ودرست نموواانکشاف‌کرده‌هم دربین فامیل وهم درخارج فامیل‌خویش یعنی

در کودکستان‌و مکتب بادیگران بایك روحیه دوستی وصمیمیت وهمکاری رفتار نموده‌وبا بسیار ذوق وعلاقه سر شار ازصمیمیت وحسن

همکاری با دیگران به‌زندگی‌خود ادامه‌میدهد• برخلاف در خانواده هایی‌که فضای همکاری وجود ندارد اطفال‌آن خانواده نیز تعلیم‌وتربیت خویش را از دامان چنین خانواده شروع می نمایند .واعمال وکردار کسب شده‌خودرا

تابزرگی همان قسم ادامه میدهند ، چنانکه‌یکی از بزرگان در باره تربیه وپرورش اطفال گفته است: اطفال مانند نونهالی است که باغبان آنرا غرس‌می‌نمایداگرباغبان در تربیه وپرورش آن سعی وکوشش نماید ودر وقت وزمان‌معین آنرا آبیاری کند ، نهال بزودی نمو کرده و بالاخره یك درخت مثمر بار میاید که از ثمر او هم باغبان و هم دیگران مستفیدمیگردند. تربیه وپرورش اطفال سالم نیز همین قسم است •

اطفال در هر جوامع ، چه مترقی وپیشرفته وچه روبه انکشاف وعقب مانده نقش مهم‌وارزنده رادارا میباشند ، زیرا اینها همین نونهالان امروز که جوانان ، ومردان‌بزرگ فردای جامعه‌وکشورخودرا تشکیل میدهند • وهمین شگوفه های امید فردا هستند که علماء، دانشمندان ، نوابغ مخترعین و مکتشفین •••

ومردان بزرگ را تشکیل داده رهبری‌واداره آینده هر کشور را بدست می‌گیرند وتوسط

همین اندوخته های علمی یی که از خانواده وجامعه‌خود کسب کرده‌اند ،بخود ، بخلق ، کشور و جهان مصدر خدمت میگردند و ترقی هر جامعه منحصربه‌تربیه سالم و غیرسالم اطفال است •

چون نخستین دبستان آغوش مادراست پس وظیفه هر مادروپدر است تا در تربیه‌وپرورش

این امید وآرزو های آینده از هیچنوع سعی وکوشش دریغ نه ورزیده تا اطفال سالم و مفید تقدیم جامعه نموده تا بتوانند مصدر خدمات شایان‌بکشورخودگردند

بی تو

تو بهارم بودی
تو بهشتم بودی
تو نشا ط من و شعر من وآهنگ
و سرودم بودی
همه ذرا ت و جود م بودی

* * *

تو امید م بودی
تو پنا هم بودی
توقراردل من ، شمع شب سردو
سیا هم بودی

• • •

بی‌تو پاییز وبهار م همه
سردست و غم انگیز وسیاه
بی توشام و سحر م‌تیره و تلـخ
ست و خمو ش
بی تو عشق من و شعر مــــن
و آهنگ و سرودم همه مرد همــه
ذرات و جود م ، همه مرد .

((آصف فکر ت))

عیش و مستی

صوفی اگرت خیال مستی ست بیا
ور میل دلت بمی پرستی ست بیا
یک جرعه ز جام عشق او نوشیدن
بهتر ز نشاط و عیش و مستی ست بیا

« صوفی عبدالحمید »

چشم سیاه

در افسو ن داردم چشم سیاهت
جنون می خیزد از طرز نگاهت
نیاز عا شقا ن نشنید ه مگذ ر
که می آید بگو ش از خا کِراهت

کاشکی

کاشکی کاشکی کاشکی
تورن ستاد عشق په تور وای
کاشکی ز ما مینه
خوره شوی په هر لوړ وای
کاشکی کاشکی کا شکی
چې می ستا کو ځه کې کــو ر
وای
ستا وره کې ملنګ وای
دهر چا را ته پیغور وای
زه وای تل چو غل وای
تل لانجې وای ځوږ او شور
وای
ته لکه ډیوه وای
را ته بلنده دې اور وای
زه لکه پتنګ وای
جل بل شوای لکه سکور وای
زه وای او ستا مینه
رانه‌پا تې هر ځه نور وای
ستا سره می ژوند وای
ستا د ګور تر څنګ می ګوروای
مړ وای ځنګیدلای
ستاد مینې په‌دار سپور و ا ی
هر چیر ته چې ته وای
هلته زه وای هلته زه وای
تاتل ځور ولای
ما کې تل دتینګې زور وای

سنګر

کشور

اگر آ ن کو د کان راسا در صلح
بخوا باند‌دسی دربستر صلح
جدال وجنگ وبی‌سهری‌نما ند
جهان گر ددسرا پا کشور صلح

فدا

جانم به دو لعل جانفزایت تو فدا

روحم به نسیم عطر جانت تو فدا

آشفته دلم به عشوه هایت تو فدا

فرسوده تنم به خاک پایت تو فدا

((پرتو نادری))

طلوع

خورشید همچو کشتی ز هوار مشتعل
بر دو ش موج های افق می کندشنا
میگردد ازشگو فهٔ تابنده شفق.
رنگین کرانه ها

• • •

شب با دو با ل تیره و مر موزو خو فنا ك
دور می شود ز سینهٔ آ بـــی‌آسمان
با د ست آفتا ب ، فتد پرنیا ن‌نور
بر روی اخترا ن

• • •

در آسما ن طلیعه شاد سپیده‌ها
لبخند افتخار زند بر هجـــوم‌نور
لحظا ت پر شکو ه سحر با نویدخویش
می بخشد م سرور

• • •

هنگا مهٔ شگفتن و پیروز ی د رافق
بامرگ تلخ تیره گی شب گرفته‌رنگ
تادره‌های دور شتا با ن سپـا ه‌نور
چالاك وبید ر نگ

• • •

می پیچد م بگو ش ز سر شاخه‌های با غ
نجوای عا شقا نهٔ مر غـــا ن‌صبحگاه
پر می شود ز همهمهٔ ر هر وان‌صبح
دهلیز کو چه ها

اسد ــ ۱۳۵۹ شهر شبر غان

هیله

زه چه په دی شپه کی له تو پان سره
کندو گړ نگو نو کی خو ځېږمه
هیله‌سی دغه ده‌خپلو هڅو ته
زه به‌خپلی سینی ته رسیږمه

داغ عشق

دلرا به چنگل مژه دلبرگر فتــه‌است
شهباز چشم یار کبو تر گر فته‌است
زین بیشتر به آتش هجــرا ن‌مرا مسوز
ای دا غ یار بسکه دلم در گرفته‌است .
عمر یست شمع سا ن دل دا غ‌آشنا بمن
آتش زدست هجر تو بر ســرگرفته ا ست .
گر چر خ کینه جو نزند پا ،چه‌می شود
کارم به عشق او کمکی ســـرگرفته ا ست
چو ن تکمه عقیق گریبان‌یا ر را
خون کسی بدا من محشر گر فتــه‌است
ما را شرا ب داد و جها ن راخرا ب کرد
فرصت نگاه مست‌که ساغرگرفته‌است.

فرحت

آرزو

همی‌خوا هم که‌چون برق شر رتا ز
به‌سوی دیو ظلمت ها ستیزم
زنم‌آتش به بنیا د سیا هی
به‌جان« تیره‌روزی »شعله ریزم

• • •

همی خوا هم که‌چو ن بال‌سبك‌با ل
به هر کنج جها ن خو درا رسانم
پیا م‌آر زوی سا زش و صلح
به‌گوش رزمیان د هرخوا نم

خیر البیان

دبایزید روښان اثر

دزرین گردیوال لیکنه

روښان پیر د خپل وخت یو داسی ستر شخصیت تیر شوی دی چی د مبارزی اوجگړی دآزاده ډگر دتورو دخرپا او شر نگا انگازه یی‌په خپل وخت کی دومره‌خوره‌وه‌چی لاهمدغه انگازه زمونږ داولس په نورو غور ځنګونو کی هم سری اورید لی شی . په دی ماناچی نود نهضتونه تری هم تر ډیره خایه اغیزمن شوی دی .

روښان پیر که له یوی خوادوخت دستری امپراتوری یعنی د مغولی واکمنی د نادودوپر ضد ملاتړ لی وه ، نو له بله پلوه یی دادبی هلو خلو په جریان کی پښتو ادبیاتوته‌هم ډیر کار وکړ. دغه ادبی هلی خلی که لـه یوی خوا پخپله د روښان‌په‌آثار و کی خلاصه کیدای شی، نو له بلی خوا ددی هلو خلو یوه ستره برخه د روښانی نهضت د پلویانو په آثار وکی را څرگندیږی .

خیر البیان د بایزید روښان دآثار ولـه جملی نه یو داسی مشهور اثر دی چی هغه یکی په یولړدینی اوشرعی‌مسایلوغږید لـی دی اوددی په څنگ کی یی دخپلی تصو فـی لاری بنه څرگندونه کړی ده .

د خیر البیان اثر خو په خپل وخت کـی دومره مشهور وچی‌دهغه ستر مخالف(اخون‌- درویزه) یی په مخالفت کی (مخزن) ولیکه‌او ډیره هڅه به‌یی کوله چی دخیر البیان‌نسخی له منځه یوسی . د ی اثر بیا وروسته د محققینو پاملرنه خانته راواړوله. په ډیـرو خایو نواو تحقیقی آثاروکی پری، په څانگړی توگه د ختیځ پوهانو له خوا خبری وشوی خولااصلی نسخه ، یی ورکه وه . په پای کی د مولانا عبدالقادر په ډیرو زیاتو هلوخلو او گړاو دغه نسخه دالمان په یو لـــو ی

کتابتون کی پیدا شوه چی لو مړی په‌پیښور اوبیا په کابل کی چاپ شوه .

موږ غواړو چی دپیر روښان ددی اثـر په هکله یو لږ خبری وکړو . په خبرو کی‌بـه دخیرالبیان په محتوی‌او همدارنگه په بـــتـه یوڅه وواپو او داچی خیر البیان په پښتو نثر کی څه ډول بدلون راوست اوداچی دی اثر د پښتو نثر د پر مختگ له پاره څـــه ډول گټور کارو کړ ؟خوله د غوټولو خبـرو مخکی غواړوچی ددی اثر د لیکوال په باب یوڅه وواپو سره‌له دی چی د بایزید روښان ژوند په «یو څه ویلو» نه‌شی سپړل کیدای خویوڅه ویل به هم بی گټی نه وی او دخیر- البیان په هکله به د خبر و لاره هواره کړای شی .

بایزید روښان دقاضی عبدالله اورمړ زوی دی‌اوپه ۹۳۱ ق کال د پنجاب په جالندهوکی زیږیدلی دی . پلار او نیکه یی د وزیرستان په «کانی گروم»کی اوسیدل. بایزید وروسته دروښان‌په نامه مشهور شو خود مخالفینوله خوا، مخصوصا داخون‌ددویزه په آثا و کـــی هغه خای ، خای د «پیر تاریک» په نامه یاد شوی دی. ددی‌خبری‌علت دروښان‌نیانو او ذ دوی دمخالفینود عواملو په لټون کی پیدا کیدا ی شی .

روښان په ۹۵۰ هجری ، قمری کال کی‌د خپلی تره لور بی‌بی شمسو سره واده وکړاو په کانی گروم کی یی خانته استو گنه پیل کړه . په ځینو مسایلو کی یی له خپل‌پلار سره اختلاف پیدا شو او دا اختلاف خو هغه وخت بیښی زیات شو چی ددوی د سیا ســی مخالفینو له خوا په بیلا بیلو بڼود دغـــو مخالفتو نو لمبو ته پکی و هل کیده .

پیر روښان د دوو «حاکمو»او«حاکم ډوله» کړیو پر ضد د مبارزی جنډه پورته کړی‌وه

دهغه لومړنی موخه داوه چی په خپل اولس‌او خلکو باندی د تیری کوونکو مغولی واکمنانو ظلمونو او تیر یو ته خاتمه ورکړی او د مبارزی یا جگړی بل اړخ بی هغو کړ یو ته متوجه و چی په یوه او بله بڼه به بی د سیاسی اغراضوپه لرلو سره په حقیقت کی دواکمن مغولی قدرت‌دساتلو اوټینگولو دپاره هلی خلی کولی .

دروښان اودهغه دپلویانو دغه‌مبارزی‌ډیری اوږدی شوی د مغولو او د هغوی له تالـی څټوسره یی څو، څو خلی جگړی وکړی کله

به‌یی هغوی ته ماتی ورکړه او کله به هـم خپله له ستو نزو سره مخامخ شول. په پای کی د ډیرو جگړو او مبارزو وروسته ده‌تور راغه» په هغه خونړی جگړه کی چی د روښان دپلویانو او دمغلو تر منځ وشوه خپله‌روښان هم‌په (۹۸۰) هجری ، قمری کال په دی‌جگړه

کی شهید شو. په دی هکله یو نظر داسی دی چی هغه د جگړی په ډگر کی ووژل شواو ځینی بیا داسی لیکی چی هغه په دی‌جگړه‌کی

زخمی شو، خپل ځان یی اسنغر ته ورساوه اوبیایوڅه‌موده وروسته مړشو همدا رنگه‌داسی هم ویل کیږی چی هغه په لاره کی چل‌وواهه اوبیا مړ شو .

لکه چی مخکی موهم اشاره ورنه وکړه‌د روښان ټول ژوند له مبارزی او د بی عدالتیو په مقابل کی له جگړونه ډک دی په دی‌برخه کی د افضل خان خټک په اثر «تاریخ مرصع» کی هم د روښان په باب ځینی معلومات‌شته دی سره له دی چه تاریخ مرصع په دی برخه کی درو ښان د مخا لف یعنی داخون‌درویزه له آثار و نه استفاده کړی ده مگر بیایی هم حقایق څیرلی دی مثلا یو خای په دی هکله داسی لیکی : «... څو مدت په قیدو ،بیا خلاص شو چی‌له کابله راغی واشنغرته،یاران یی جمع کړه د ټوټی په غره نئوت بیاله‌ټوټی وتیراته راغی افریدی ، ورکزی، داعالم یی‌هم مل‌شو ،داعیه یی‌دمغول سره دبدی وشـــوه، ویل به یی چی مغول ظلم پیشه دی ...په خلکو باندی ظلم تر حده زیات کا ... »

روښان په داسی وخت کی د مبـــارزی ډگرته راووت چی زمونږ د ټولنی د کــراو زمانه وه له همدی کبله خو ویلی شوچی د روښان پیر تبارز کومه تصادفی پیښه نه‌وه، دوخت یو تاریخی ضرورت و. لومړنی اوډیره لویه ستونزه خو داوه چی مرکزی فیوډالی قدرت یاد مغو لو واکمنی په خلکو باندی خپل ظلمونه او تیری ورو ستی حدته رسولی

وواو زمونږ خلک‌نور دغوظلمونو اونا کردیو ډیرستړی کړی وو له بلی خوا د مغولی او صفوی واکمنو ترمنځ‌چی‌دوخت اوسیمـــــی دوه غښتلی قدرتونه وو زمونږ په سرجگړی کیدلی ، له خلکو نه‌په غیر عادلانه ډول‌مالیه ټولیدله . ددی له پاره چی په محلونوکی‌پری نوری مانی‌جوړی شی اودپاچاهی درباورنـــو دباره پری د بنکلا او سینگار سامانونــه واخستل شی . په هغه اندازه چی پــه دی پیسو به دربارونه ښکلی کید ل او دعیش او نشاط محفلونه به پری اتو دیدل په‌مقابل‌کی‌به دغه سیمی او خلک خواریدل او په وگړوبه داسی ظلمونه کیدل چی دویلو وړنه دی .

په همدا سی شرایطو کی بایزید روښان پیداشو په هماغسی شرایطو کی‌را لوی شو دهمدی وخت ترخه یی‌څکل ،دخپلی زمانـــی پیښی‌یی په غوره خارلی دغم څپلو غږ یـی واورید اوددی نظام په‌څرگند مخالفت پـــی

یی ملاراوتړله دجگړی ډگرته یی وروداننگل خود«نظام» دتالی څټو له‌خواپری یوډول او بل ډول‌تومونه کینبودل‌شول پیرروښان‌دخپلی لاری دروښانو لوله پاره اوددی لپاره چی‌دا ډول‌تورونه‌ردکړی، د«خیرالبیان» اثر یی ولیکه یوازی خیرالبیان ته ، بولی نورآثار یی هم ولیکل لکه :دپښتو رسم‌الخط ،صراط‌التوحید مقصود المو منین ، فخر الطا لبین ، حا لنامه مکتو بات او یولړ نور آثار .

خو څر نگه چی زمونږ د خبرو ږ مو ضوع «خیرالبیان» دی‌نوځکه په‌نورو آثارو څه نه وایو یوازی دبایزید روښان پـــه «خیر البیان» غږیږ و :

د محمد عبدالقدوس قاسمی د وینا له‌مخی دبایزید روښان لومړنی اثر همدغه مشهور خیر البیان دی .لکه چی هغه د خیر البیان په سریزه کی‌داسی لیکی : «دبایزید پـــه تصنیفاتوکی ډیرمشهور اوداهتمام لایق کتاب خیر البیان دی چی مونږ د موجوده معلوماتو ترمخه بایزید دخپل تحریر ابتدادددی کتاب‌نه

کړی وه او د هغه د مخالفت په اسبابو کی یوسبب ددی کتاب تالیف هم دده لوی مخالف اخون درویزه و هغه د بایزید د بل یـــو تصنیف ذکر نه کو ی. خود خیر البیان ذکر ډیر په شد و مدکوی او هم ددی تصنیف‌په وجه یی د بد نامو لو کوشش کوی. اخون درویزه په دی باب وایی چی‌ده یـــو کتا ب جوړکړی دی چی هغه څه کلمی‌یی په عربـی ټولی کړی وی خودتر کیب او ترتیب په پته بی نه‌د ی پوه شوی او څه یی په فارسی‌او څه یی په پښتو او څه یی په هندی راجمع کړی دی خو په ټولو کلمو کی څه وزن‌او جوړښت نشته دی ...»

دا خود خیر البیان په‌هکله د اخون درویزه نظر والبته هغه په ډیرو ځایو نوکی پــه روښان او د هغه په خیر البیان ډیر زیات انتقاد و نه کړی د ی او دومره بدیی ورته ویلی دی چی که‌په هر ځای کی‌یی د یادولو ځای لیدلی وی نو خوله یی پری راخلاصه کړی ده او که پرهر ځا ی کی‌یی پری دخه لیکلو تکل کړی دی نو قلم یی‌پری داسی چلولی دی چی بس سترګی یی پټی کړی‌دی

او څه چی یی خولی‌ته راغلی‌دی هغه یی په قلم لیکلی دی خو کله چی یی بیاد خپل‌یوه تالیف هوډ ونیوه نود روښان‌له اغیز نه بـی تاثیره پاتی نه شو او خپل مخزن یی داسی ولیکه چی بس زیاتره یی تقلیدی بڼه لری ۰

دخیر البیان په ارزښت او داچی خپله په اخون درویزه دروښان ددی اثر اغیـــزه څومره زیاته وه ، حبیب الله رفیع پـــــه «روښانی لیکنی» کی لیکی :

«... ددی کتاب زیات اهمیت په دی کـــی دی چی دا دپښتو لومړنی‌بشپړ زوړ کتاب‌ده‌ی چی مونږ ته رارسیدلی او دژبی او ادب له

پلوه خورا ډیر ارزښت لری دا اثربه مسجع نثرلیکل‌شوی چی دانثر دعربی اوبیادری له‌لاری پښتوته هم راغلی اوپه پښتو کی‌یی لومړی موسس بایزید روښان‌و اوپه دی ډول نثر لیکل شوی لومړی کتاب همـــــدا

خیرالبیان دی ۰ دد ی ډول نثر اغیزه دومره یاته‌وه چی حتی د روښا نیانو مخالفینو هـم ځان مجبور ګاڼه چی په دی ډول نثر لیکنی وکړی او مخصوصا د اخون درویزه مخزن‌د خیر البیان تر سماسم اغیز لاندی لیکل‌شوی دی پخپله بایزید ددغه سبك د خوښو لـــو سبب یو الهامی غږبولی چی ورته وویــــــل شو :

«او بازیزیده ! وکښه خیرالبیان،په‌هغسی الحان چی‌یی‌به لوست سورة الرحمن۰۰»

پیر روښان په خپل دغه اثر کی د یو لړ دینی اومذهبی مسایلو په هکله غږیـږی او همدارنګه په دی کتاب‌کی‌هغه دخپلی تصوفی طریقی پړاونه خلکوته روښانه کوی هغه‌په اثر کی دتصوف په دغواتو پړاو نو یـــــا مقامونو خبری کوی۰ شریعت ،طریقت،حقیقت معرفت ، قربت، وصلت ،وحدت او سکو نت. څرنګه چی له دی اثر سره روښانـــی

نهضت او ددی نهضت د ټو لو پلو یانو ژوره مینه او علا قه وه نو ځکه یی ددی کتاب د تعلیماتو په‌رواجولوکی ډیریی هلی،ځلی‌کولی دخیرالبیان‌دپیښوورچاپ دسریزی‌لیکوال‌لیکی‌چی بایزید خپل یوخلیفه‌کندهارته استولی، دهغه‌په حالاتو کی لیکی چی دی په کاسی قبیله کی دیره شوهره ورځ به یی دوه وخته د ښځواو سړو تر منځه یوه چوتره جوړولواو خلیفه‌به هلته کینا ستو او دوی ته به یی خیرالبیان اومقصود المومنین لوسته د هغو معنی به‌یی بیانوله. او ښځو اوسړوبه‌ورته غوږ اینښی ؤ. همدارنګه کله چی‌یوسفز ؤپه شیخ عمـر او دهغه په ورونو پسی لښکر راویستلی واو دوی تری په مخه په‌تیښته روان‌وو دلته یو

ځای له دوی‌نه چرته په لارکی «خیر البیا ن» پاتی شوی‌وه ،په دی سخت‌وخت کی دوی‌ځنی کړ څوك یی ولیږلو ،کتاب یی را پیدا کړاو بیا نو بیرته مخ په وړاندی روان شول ۰

له‌دی څخه څرګندیږی چی خیر البیان د روښانی غورځنګ‌د پلویا نوپه منځ کی ستر

ارزښت لاره اودوی به‌دخپل تبلیغ لپاره‌تـــل دسند په ډول له ځانه سره‌ګرځاوه . دادی ددی لپاره چی له یوی خوادد ی‌اثر له محتوی سره یو څه بلدشوی‌یواو له‌بلی‌خواراته دااثر بڼه راڅرګنده‌شوی وی. دخیرالبیان دلو مړی برخی ځینی ځایونه د نمونی په توګه وړاندی کوو :

«... او بایزید ! وکښه په آغاز د کتاب په ښه درست حرفو نو بسم الله ،تمام ،زه‌نه ورکوم مزدوری دهغو کسانو چی کښـــــی ، بیاورانوی یوحرف یا ټکی ، بیایی کښـــــی

چی درستیږی بیان او بایز یده وکښه هغه حوفونه ،چی په هره ژبه سازیږی، دفاید ی دپاره د ادمیانو ۰۰۰۰ او بایزیده د حوفونو کښل په تا دی۰

او کښیږده‌په‌ځینی‌حوفونو ټکی یا غړوندی یانوری نښانی بی له حرفونو . زربه وپیژنی آدمیان ځینی حرفونه څلور، څلور وکښه‌عیان زربه یی زده کاچی یی لولی او بایزیده‌وتامی عقل درکړ ودی لیده ودی پیژنده ... رښتیا دروغ ،امر نهی، حلال اوحرام توری‌ننویست ستاپه زړه کی دا امید واری، دچاری پـــه بهانه دی‌لار بیا مونده‌او هر مقام، ترو حکمت می‌درکړواو اجتهاد او نور دالهام وهر چاره،

چی‌می حکمت ورکړ و هغه می ډیره ښیګڼه ورکړه عیان ۰ په قرآن کی‌دی عیان‌نبی‌ویلی دی علیه السلام ...»

دروښان پیر د خیر البیان نثر ډیر پیچلی مصنوعی او مسجع د ی هیڅ ډول خوږ والی، زړه راښکون او ښکلا په کی نه لیدله‌کیږی په پښتو ادبیاتوکی خو مود خیرالبیان اثـر دمسجع نثرلو مړنی نمونه‌ګڼله اوسره‌له‌دی چی دغه نشر پیچلی او مصنو عی دی خو بیا هم دپښتو نثر له پاره پکی زښت زیات‌کار شوی‌دی او دوروستیو ښکلو ښکلو اثارو له پاره یی لاره هواره کړیده .

لوی کارونه وکړل ، مونږ به د هغه په آثارو په کوم‌بل‌وخت‌کی‌خبری‌وکړو ،خودهمدی‌موضوع په ارتباط خوشحال خان هم چپ نه دی پاتی

شوی۰ هغه هم په خیرالبیان انتقادونه کړی دی او هم په مخزن‌کله‌چی‌هغه مخزن الاسلام ګوری نو انتقاد پری کوی او وایی چی :

د رویزه چی بیان کړ ی خپل کتاب‌دی
نوم یی‌مخزن الاسرار کړی جنـــاب دی
هر بیان یی نا موزون مجهول بی رنګه
خالی پا توله دانشه له فرهنګـــــــه
او یا داچی :

درویره چی بیان کړی خپل کتاب دی نوم یی مخزن الا سرار کړی جناب دی هر بیان یی ناموزون مجهول بی ر نګه خالی پاتو له دا نشه له فر هنګه او یا دا چی :

درویزه له یوه لور یه را پیـــــدا شو
په لږ علم په داملك کی لوی ملا شو
چی یی حال ددی عالم مشاهده کـــړ
خپل کتاب یی په کاغذ مسوده کـــړ
د روښان خیرالبیان یی ولید لـــــی
هغه هم مجهول بیان و ناپسندلـــی
دی چی خوشی میدان بیاموند سخنګوی شو
په‌ویل کی یی‌چی زړه وهسی‌لو ی شـــــو

دلته خوشحال په اخون درویزه او مخزن انتقادکوی خوپه‌دی ترڅ کی‌دروښان دخیرالبیان

بدهم وایی او ددی ټو لو خبرو علت بــــه داوی چی خوشحال دخیر البیان له نثر سره په هیڅ ډول نه وموافق اوپه پښتو نثرکی دیوی بلی لاری موسس شو د نثر پیچلتوب

اود زیاتر و موضوعګانو د ډیری سختی لـــه کبله د خوشحال انتقاد په ځای هم دی۰

کومه بله خبره چی د خیر البیان پـــه هکله دیادونی وړده، هغه داده چی د خیـر ـ البیان مسجع او مقفی نثر ، نظم ته نږ د ی دی او ویل کیږی چی‌پیر روښان غوښتل‌نثر له‌نظم سره یو ځای او نژدی کړی ۰ پوهاند

عبدالشکور رشاد د خیر البیان په سریزه‌کی په همدی باب یوه اوږد څیړنه کړی چی‌د هغی څیړنی په نتیجه کی داسی لیکی :

«ددغی څیړنی او تقطیع‌څخه‌زه نتیجه اخلم چی خیرالبیان که ټول نظم نه‌وی نویوه برخه یی‌هرو مرو نظم ده خو تنقیح ته ضرورت‌لری اوداکار نوی نه دی په نورو پښتو متنونو کی هم شوی د ی۰ په نورو ژبو کی هم‌داکار شوی‌دی مثلا ځینی منظوم پهلو ی متنونه‌لکه «درخت اسوریك» او ځینی نورترهغی چی‌یوه مشهور فرانسوی عالم نه ووتنقیح کړی نثر بلل کیدل ۰۰۰ »

د بایز ید روښان دغه مشهور اثرخیر ـ البیان په‌پښتوادبیاتوکی‌دارزښت وړمقام‌لری‌او دهغو آثارو له‌ډلی نه‌شمیرل کیږی چی حتی دګوتوله شمیرنه هم لږ دی ۰ دغه مسجع‌او نظم ډوله اثر له لغوی پلوه‌هـــم د ډیری پاملرنی وړ دی‌ډیر نوی ترکیبونه په کی راغلـــی او څـــه ډیر و داســـــی لغا توته پکی ځای ورکړی شوی دی چی اوس په‌ژبه کی نه کارول کیږی خوخیرالبیان هغه خوندی کړی دی ۰۰۰۰

یادونه : هغه آثار چی په د ی لیکنه‌کی تری ګټه اخیستل شوی ده :

۱ـ خیر البیان د بایزید انصاری د حافظ محمد عبدالقدوس سریزه پیښور ۰

۲ـ خیرالبیان دبایزید روښان دپوهانـــد عبدالشکور رشاد سریزه ۰کابل ۱۳۵۳ ش کال چاپ ۰

۳ـ دخوشحال ختك کلیات لومړی ټو ك (مقدمه)۰کابل ، ۱۳۵۸ ۰

٤ـ د روښانیانو ملی نهضت ۰اسلانوف دمعمد ژباړه ـ کابل

٥ـ د پښتو ادبیاتو تاریخ دویم ټــوك پوهاند عبدالحی حبیبی کابل

٦ـ دروښان یاد دحبیب الله رفیع په زیار اواهتمام دبایزید روښان د نړیوال سیمینار مقالو مجموعه ـ کابل ، ۱۳۵٥ش کال ۰

نوشته : شادیانی

تذکرة الاولیاء عطار

(نمایشنامۀ دشوار راه تصوف)

عطار روح بودو سنایی دو چشم‌او
هفت شهر عشق را عطار گشت

ما از پی سنایی و عطار آمدیم
ما هنوز اند رخم یك کو چــه ایم

تصوف را مذهب عشق نام کرده اند•

تصوف را مکتب انسانیت وارسته از دغاگری و خصومت و اصالت صلح‌و صفامی دانند •

عشق تصوفی ، عشق فردی نیست•عشق انسانی است• عشق بهمه انسانها وانسانیت است • عشق تصوفی گرهزن همه دل هاست پیوند گر روح انسانها ست •

خروش تصوف آنتی تزیست در مقابــل سکوت و خاموشی انسان ـ تا انسانهــای خاموشی گزیده و تن به انحطاط داده رابر- انگیزد- تا انسانهای در اوج تنهایی مانده را بفراخنای لایتناهی هستی و جمع انسانها بکشاند•

ازین رو میتوان گفت‌که تصوف در روز- گار باستان ، در سیاهترین ادوار تاریــخ مشعل در خشانی بوده که انسان را بسوی عدل و ایثار فرا می خوانده ، تا حیثیت‌و مقام سلب شده اورا دوباره بوی برگرداند .

گفتم تصوف ـ مکتب انسان گرایی است راه رسیدن ـ به مقام برتر انسان است‌که از او غصب شده • بزرگان تصوف درین‌راه چنان بی باکانه گام زده اند که حتی جان خودرا بر سر اینکار قربان کرده اند•

حسین بن منصور حلاج به فرمان خلیفه عباسی بدارآویخته شد وعین القضات همدانی به‌جرم الحاد و اسلام گریزی کشته شد• شهاب الدین یحیی سهروردی اعدام گردید• شمس الدین تبریزی بنابر روایتی،کشتــه شد •

اینها همه نشان دهنده خصومت و کینه ورزی خشکه مقدسان و ظاهر گرایان مذهبی است که نمی توانستند شورش و عصیانگری انسان گرایان را تحمل کنند• چون منافع خویشتن رادر خطر می دیدند، و پایه های قدرت خود را لرزان می یافتند•

بی مورد نیست که بزرگان تصرف‌همواره درطول روز گار ـ مورداذیت و آزار بوده‌اند•

گاهی به الحاد متهم شده اند و زمانی‌بــه رفض و بدعت • زمانی بدین شان خوانده اند و گاهی هم گمراه و دشمن اسلام •

از جمله همین پیرمرد نیشا بوری ـشیخ فریدالدین عطارکه در ین مقاله سخن ماراجع به‌اوست ، در اواخر عمرش چنان موردتردید وشك واقع گردید که به سختی جان‌دربرد متشرعین و قشری‌گرایان‌اسلامی-را فضی‌اش خواندند و جانش بخطر افتاد که به دشواری نجات یافت •

شیخ ابن حامد محمد بن آبی بکر ابراهیم فریدالدین عطار نیشا پوری در اواخر عصر سلجوقیان درشهر نیشاپور زاده شد . بر- وایتی سال تولد اورا سال ۵۱۳هجری می ـ دانند و سال مرگش را ٦۲۷ هجری• اماسال تولد شیخ مورد اختلاف تذکره نویسان‌است بعضی هارا عقیده برانست که شیخ در سال ۵۳۷ هجری تولد یافته و پس از نود سال زندگی در سال ٦۲۷ بدرود حیات گفته است واینکه بعضی تذکره ها عمر شیخ را ۱۱٤ سال ضبط کرده اند مبالغه آمیز به نظــر میرسد •

از ینها که در گذریم آنچه مسلم است اینست که شیخ فریدالدین عطار یکی از بزرگان تصوف و یکی از پایه گذاران این مکتب‌است • شیخ‌درابتدا شغل دارو فروشی وطبابت داشته واز ینرو ست که بنام عطار شهرت یافته است •

پدرش نیز در نیشاپور پیشه عطاری‌داشت واوپس ازپدر بهمان پیشه گـرا یید‌و بــه طبابت و معالجت مریضان مشغول گشت•

دولتشاه سمر قندی علت گرایش شیخ‌را به تصوف چنین می نویسد :

«شیخ روزی خواجه وش به صدر دکان نشسته و پیش او غلامان چالاك به خدمت کمر بسته ـ ناگاه دیوانه یی بلکه درطریقت فرزانه یی به در دکان رسید و تیز تیز در دکان نگاهی کرد و آب در چشم گردانیدو آهی‌کرد. شیخ درویش را ـ گفت: چه خیره می نگری ؟ مصلحت آنست که زود در گذری درویش‌گفت: ای شیخ ـ من سبکبارم و بجز خرقه هیچ ندارم • اما خواجه بر خریطــه عقاقیر مقید است دروقت‌رحیل چیست تدبیر من‌زود ازاین بازار می توانم گذشت،توتدبیر اشغال واحمال خود کن واز روی بــصیرت فکری در حال خود کن • گفت : چگونه مــی گذری ؟ گفت : اینچنین • و خرقه از برکند وزیر سرنهاد و جان تسلیم کرد •

شیخ از کار آن مجذوب پر درد گشت• دکان به تاراج داد واز بازار دنیا بیــزار شد • »

شیخ فرید الدین‌عطار در سالهای جوانیش سفرهای نیز نموده است . ماورالنهر ، هند سوریه، مصر وعراق را دیده وبزیارت‌مکــه نیز مشرف شده است•با شیخان و متصوفین روز گارش ملاقات ها داشته و به شیــخ نجم الدین کبری ارادت می ورزیده است•

یکی از وجوه خاص شیخ آنست که او هیچگاه زبان به مدح‌زورمندان زمان نگشوده است . همواره بی تکلف زیسته و بیشتــر اوقا ت خود را صرف نوشتن کتب و رسالت متعدد نموده است •

شیخ را آثار بسیار است• از آثار معروف اومیتوان از ینها نام برد : تذکــرة الاولیا منطق الطیر ـاسرار نامه ـ الهی نامه-مصیبت نامه ـ خسرونامه ـ مظهر العجایب لسان- الغیب ـ و دیگران •

و اما نامی ترین کتاب اوکه مااینك‌راجع‌به آن سخنانی داریم ـ تذکرةاولاولیا ـ است‌که در شرح احوال ـزندگی ـحالات وکرامات شیخان ومتصوفین نوشته است•

درین کتاب غالبا کار های فوق العاده‌بــه آنها نسبت داده شده که خالی از مبالغــه نیست و خواننده نبایستی آن اعمال وکردار راکور کورانه قبول کند بلکه آنها را باید درترازوی عقل خود به سنجد•

عطار در تذکرةالاولیا حالا ت هفتادو دوتن ازبزرگان تصرف را بیان می کند واز قول آنها اساسات و فروعات تصوف رابا زگومی دارد• از تذکرة الاولیا عطار چنین معلوم‌می شود که شیخ بایستی در احوال و حالات متصوفین بسیار وارد بوده باشد •

-دولتشاه سمرقندی در تذکرةالشعراء خود می گوید که شیخ عطار بسیاری از مشایخ روز گارش را دیده و کتب بسیاری از اهل طریقت را خوانده است •

عطاردرعنفوان جوانی در شعر های که سروده است در بعضی از ین اشعار فرید را به عنوان تخلص شعری بکار برده‌است•

این چه شوراست از تو در جان ای‌فرید
نعره زن از صد زبان هل من مزید

تذکره ها مرگ عطار را بگونه گون شکل توصیف کرده اند که خالی از گزافه نیست ولی هرگاه آن روایات را بپذیریم، مــرگ عطار یکی از شور انگیز ترین مرگ های است که در ادبیات کهن ما تصویــر شده است •

دولتشاه می نویسد : عطار در زمان حمله چنگیزیان بدست لشکر مغول افتادو درقتل عام شهید شد • گو یند مغولی می خواست اورا بکشد ـ مغولی دیگر گفت این پیررا مکش که به خونبهای او هزار درم بدهم• مغول خواست اورا نکشد• گفت : مفروش‌که بهتر از ین خواهندم خریدن• شخص دیگر گفت : این پیر را مکش که به خونبها ی‌او یك توبره کاه بدهم• گفت بفروش که‌بەازین نمی ارزم • آن‌کافربراشفت و شیخ را شهید کرد •

• • •

تذکرة الاولیاء عطار درنوع خود ارزشمند ترین کتاب تصوفی است• تصوف در ادبیات کلاسیك در ی ـ با سنایی می آغازدو باعطار ادامه می یابد • به عقیده بعضی‌ها- تصوف در خراسان قدیم ریشه های بسیار کهن دارد• آنها معتقدند که تصوف با اسلام‌درین سرزمین راه نمی یابد ـ بلکه ما پیش از اسلام نیز نمود های از ـ تصوف را داشته ایم•

ریشه های تصوف ازتعلیمات وآموزش‌های مانی آب میخورد و زمانیکه اسلام می آیـد آن اموزش هارنگ وبوی اسلامی بخــود میگیرد ودرجامۀ تصوف جلوه گر میشود .

بعضی ازمحقیقین‌راعقیده برانست‌که‌تصوف خراسان زمین ازریشه وازبیخ وبن باتعلیمات مذهبی تفاوت دارد . آنها استدلال میکنندکه خدا شناسی درکتب مقدس ملــل ســامــی وبخصوص تورات باخداشناسی‌یی ملل آریایی وهندبویژه وداو اوستا ازریشه متفاوت‌است.

خدا درکتب سامی یك‌بعدی است وجدا از جهان که جهان راازعلم بوجود آورده است حال آنکه خدا درکتاب ودا-روح جهان است وخود آنست که‌دراصطلاح تصوفی آنراتوحید اشرا قی می نامند •

این دوگونه دید دربارۀ خدا سبب پیدا ـ یش دوگونه جهان بینی دربارۀ روا بط خداو جهان است •

بنا بر طرز تفکر سامی خدا وند هرچنــد گاهی یکی ازانسانها را برای پیوند بشــر

باخودش- بسوی انسانهاهی‌فرستد. حال آنکه تصوف کهن خراسان معتقد است که این انسان است که می‌تواند باطی کردن مراحل آموزش وتزکیه نفس به‌مقام اتصال با خداوند نایل آید - این بلند پروازی انسان را - متصوفین فنافی الله می خوانند .

اینست مرز مشخص تصوف باتعلیمات مذهبی ·تصوفی‌که بیشتر آنرا مکتب انسان گرایی وانسان سالاری خواندیم ازین دست است ·

واما تصوف درطی قرون -ناگزیر بوده که رنگ اسلامی بخود بگیرد تابتوا ندبحیات خویش ادامه بدهد - ورنه سرنوشت درد - ناکی میدا شت· همچنانکه بعضی ازبزر- گان این طریق وبی باکان این مکتب- سر- خودرا درین راه برباد دادند- وبعضی های دیگر شان داغ کفر والحاد را درپیشانی پذیرفتند ·

هرگاه ما شناخت درستی ازتصوف‌نداشته باشیم- درك آموزش های عمیق‌تصوفی هرگز ممکن نخواهد بود ·

یکی از محققین معاصر می نویسد که تصادفی نیست که متصوفین بر جسته سده هفتم هجری همگی پزشکان ریاضی دانان وهیات دانان است · آنها مردمان ساده وبی دانش نبوده اند ولی ناگزیر بوده اند تاپرچم منطق اشراق را بدوش کشند·

شیخ فرید الدین‌عطاریکی ازین دانشمندان روشن رای ودر عین حال واقع بین بوده‌است او طبیب ماهرودار و سازی زبردست‌وآگاه است · از آثارش پیدا است‌که‌دارای‌اطلاعات عمیق ریاضی و نجومی و طبیعیات و روان شناس است ·

شیخ در تمام عمر خود نان رنج‌و زحمت خورده و هنر خویش را هرگز به صاحبان زرو زور نفروخته است زبان به ستایش هیچ امیر ووزیری نیالوده‌وچون‌گربه بی آزادی‌برسر خوان اغنیا نغنوده است .

من زکس بردل کجا بندی نهم
نام هرد ونی خدا وندی نهم
نه طعام هیچ ظالم خورده ام
نه کتابی را تخلص کرده ام
همت عالیم ممد وحم بس است
قوت جسم وقوت‌روحم بس است

• • •

عطار در تذکرة الاولیای خود بسا نکات آموزنده را اززبان بزرگان تصوف و مشایخ بازگومی کند· آنجا که از رابعه عدویه سخن می گوید زراندوزی را نکوهش می کند :

«رابعه گفت کلافه ریسمان رشته بودم تا بفروشم واز آن قوتی سازم - بفروختم و دو سیم بستدم یکی ددرین دست گرفتم یکی در آن دست -که اگر هردو در یك دست گیرم جفت گردد و مرا از راه برد»·

شیخ کار کردن را بمنزله عالی تر ین درك انسان از حیات می داند او خوردن‌از دسترنج دیگران را ناپسند می شمرد·

عطار درباب یازدهم تذکرة الاولیا- آنجا که‌از حالات و کرامات شیخ ابراهیم ادهم صحبت می کند - کارکردن و ایثار را چنین شاد باش می گوید:

«نقل است که جزاز مزد خود- نخوردی هر روزی به مزدوری رفتی‌وتا شب کار کردی وهر چه بستد ی در وجه یاران خرج کردی اماتا نماز بگزاردی و چیزی بخریدی‌و بر یاران آمد ی شب در شکسته بودی،یك شب یاران گفتند او دیر می آید، بیایید تا مانان بخوریم‌و بخسبیم تااو بعدازین بگاه تر ایدو مارا در بند ندارد · چنان کردند چون‌ابراهیم بیامد ایشان را دید خفته - پنداشت که‌هیچ نخورده اند و گرسنه خفته اند· در حال‌آتش درگیر آیند و پاره آرد آورده بود خمیر کرد تاایشان را چیزی سازد تا چون بیدار شوند بخورند- تا روز روزه توانند داشت· یاران از خواب در آمدند او را دیدند محاسن برخاك نهاده و در آتش پف‌پف می کردو آب از چش مهاو می رفت ودود گرد برگرد او گرفته گفتند چه می کنی ؟ گفت شمارا خفته دیدم گفتم مگر چیزی نیافته اید و گرسنه بخفته اید- از جهت شما چیزی می سازم تا چون بیدار شوید تناول کنید ایشان گفتند بنگرید که او باما در چه اندیشه است‌و مابا اودرچه اند یشه بو دیم »·

شیخ فریدالدین عطار قدر و مرتبت مادر را از زبان شیخ کبیر - بایزید بسطامی چنین باز می گوید :

«یك شب والده‌از من آب خواست· برفتم تا آب آورم در کوزه آب نبود و بر سبو رفتم- نبود در جوی رفتم آب آوردم · چون باز آمدم در خواب شده بود · شبی سرد بود کوزه بر دست می داشتم ·چون از خواب درآمد آگاه شد · آب خورد و مرا دعا کرد که‌دید کوزه بر دست‌من‌فسرده بود گفت چرا ازدست ننهادی گفتم تر سیلم که تو بیدار شوی و من حاضر نباشم.»

جای دیگر از زبان همین شیخ درمورد منازل و مدارجی که یك صوفی بایست آنرا طی کند می گوید :

«شیخ گفت دوازده‌سال آهنگر نفس خود بودم· در کوره ریاضت می نهادم و به‌آتش مجاهده می تافتم و بر سندان مذمت می نهادم وپتك ملامت‌برومی‌زدم‌تااز نفس خویش آیینه درست کردم »

زبانی که شیخ عطار در تذکرةالاولیا بکار گرفته زبانی سخت شیر ین و لطیف است· کلمات بدون تکلف پهلوی هم می نشینندو بیان را از لطف و زیبایی خاصی غنامی بخشند :

«و گفت به صحرا شدم - عشق باریده بود و زمین تر شده -چنانکه پای مرد به گلزار فرو شود -پای من به عشق‌فرو شد»

تصوف عطار - تصوف زهد و انزوانیست گوشه گیری از خلق و خزیدن در زیرلحاف بی ایمانی و بی عقیدتی نیست· روح تصوف درگفته های عطار بگونه ایثار و فداکاری تجلی نموده است · عرفان شیخ - پیش‌از آنکه برون نگر باشد -درون نگر است·

ولی این بدان معنی نیست که تصوف یکسره برون گرایی را نفی می کند · هدف اساسی تصوف - نو سازی درون آدمی‌است تاوی را در تنظیم رابطه هایش با خویشتن ودیگران کمك کند ·

عرفان در چنان شرایط اجتماعی سر بلند کرد، که میتوان گفت عصر نابرابری های اجتماعی و هنگامه آشفتگی هاو نا بسامانی‌ها وخلاصه عصر زوال و انحطاط مقام مشامخ انسانیت بوده است ·

بی اعتمادی و بی امنی انسان آن‌روزگاررا می آزرد، و بازار ریا و نیرنگ‌و سالوس گرم بود· هیچکس به‌کس دیگراعتماد نداشت وهیچکس به راه وطریقی که بر گزیده بود، یقین نداشت ·

از همین جاست وقتی جنید بغدادی دزدی را می بیند که بدار کشیده شده می گوید این نشانه مردی و اعتقاد است· شیخ عطار این صحنه را اززبان جنید چنین تصویر می کند :

« نقل است که در بغداد عاصی راآویخته بودند جنید برفت و بر پای او بوسه داد·از او سوال کردند گفت : هزار رحمت بروی باد که‌در کار خود مرد بوده است و چنان این کار را با یقین بکمال رسانیده است‌که سر در سر آن کار کرده است »·

عطار باب چهل وسوم تذکرة الاولیاخود رابشرح حال و گفتار شیخ جنید بغدادی اختصاص داده و در آن باب از حالات‌روحانی وکردارو افعال خارق العاده این شیخ بلند آوازه که گاهی غیر قابل‌قبول به نظر میرسد داد سخن داده است که اینك در ینجا گفته های ازین صوفی بزرگ‌را که بارها به کفر وزندیق متهمش کرده اند نقل می کنیم :

-«نقل است که جنید با مریدی به بادیه فروشد· گوشه جیب مریدپاره بود ·آفتاب‌بر گردن او می تافت تا بسوخت · بر زبان‌مرید برفت که امروز روزی‌گرم‌است شیخ به هیبت بروی نگریست و گفت برو که تواهل این طریق نیستی »·

- و گفت : مرد به سیرت مرد آید نه بصورت ·

-و گفت‌به‌حقیقت آزادی نرسی تاازعبودیت بر توهیچ باقی مانده بود ·

- وگفت برعایت حقوق نتوان رسید مگر بحراست قلوب ·

- و گفت خدای تعالی هرگز صاحب همت را عقوبت نکند اگر چه معصیت رود بروی·

- و گفت هر کراهمت است او بیناست‌و هرکرا ارادت است او نا بینا ست ·

- وگفت صوفی چون زمین باشد که همه پلیدی در وی افگنند و همه نیکو یی از وی بیرون آید ·

- وگفت جوانمردی آنست که بار خودبر خلق ننهی و آنچه داری بذل کنی·

-گفتند مرید ومراد کیست · گفت مرید درسیاست بود از حق و مراد در رعایت‌حق بود ·زیرا که مرید دونده بود· و مرادبرنده دونده در برندگی رسد ·

فرید الدین عطار از همه بزرگان تصوف‌و مشایخ با کمال احترام و قدر دانی یادمی‌کند اما ارادت اوبه حسین منصور حلاج قابل‌تذکر است ·شاید روی همین ملاحظه بوده است‌که مولنا جلال الدین محمد بلخی - عطار راباز تاب روح حلاج می داند·

در سخنان مولانا ی بلخ مذکور است:

«نور منصور بعداز صدو پنجاه سال بروح شیخ فریدالدین عطار تجلی کردو مربی‌او شد »·

عطار نسبت به حسین منصور حلاج‌عقیدتی خاص دارد ·

تذکرة الاولیا اورا چنین توصیف می‌کند:

«آن شیر بشیهٔ تحقیق -آن شجاع صفدر صدیق - آن غرقه دریای مواج - حسین منصور حلاج کار او کاری عجب بود وواقعات غرایب که خاص او را بودکه هم در غایت سوز و اشتیاق بود ودر شدت لهب و فراق بی قرار و شوریده روز گار بود و عاشق صادق و پاکباز وجد وجهت وی عظیم داشت وریاضتی و کرامتی عجب و عالی همت‌ورفیع قدر بود· او را تصانیف بسیار است‌با الفاظ مشکل -در حقایق و اسرارو معانی محبت کامل و فصاحت و بلاغتی داشت که کس نداشت و دقت نظر و فراستی داشت که کس را نبود »·

شیخ عطار در تشریح حالات روانی حلاج‌و مراتب عالی اودر تصوف چنان سحرانگیزمی نویسد که خواننده ناباورانه بدان می نگرد· ایقان حلاج نسبت به خود ش باور بزرگ اونسبت به عقیدتی که دارد چنان خیال انگیز و رویایی توصیف گردیده است که آدمی را تا آنسوی‌دنیای شناخته شده ذهنش می کشاند· اورا بر بال تفکرات مجرد می نشاند وباخود به آنسوی دنیا هامی‌برد·

بقیه درصفحه ۵۸

سپورت

تهیه وترتیب از: عبدالکریم «پوپل»

درپایان مسا بقات والیبال وبـاسکتبال :

تیم‌های دختران پوهنتون کابل عنوان قهرمانی را حایز گردیدند

• • • •

در خلال مسابقات شطرنج چهره‌های موفق در خشیدند وبه مدالهای پیروزی دست یافتند .

اخیرا عدهٔ زیـاد تماشاچیان شاهد دیدار های گرم دوتیم صـدر نشین مسا بقات **والیبال** دختـران در جمنازیوم پوهنتون کابـــل در دور نهایی بودند . و سر انجـــام تیم والیبال دختران پوهنتون کابل با مهارت و شطارت خاصی شـــان برتیم وا لیبا ل کابورا غـا لـب گردیده وکپ قهر مانی سلسله‌این مسابقات را ازاخود ساختند.

راپور تر ورزشی مجله گزارشی ازین مسابقات تهیه نموده که تقدیم شما خوانند گان نهایت ارجمنـــد میگردد . مسابقات آزاد والیبـــال دختران کلپها و بعضی موسسات‌که به ابتکار آمریت ورزشی پوهنتون کابل به منظور رشد استعداد هاو به میان کشیدن چهره های برازندهٔ این ورزش دربین تیم های والیبال پوهنتون کابل ، تعلیم و تربیـــه ، مشعل ، کابورا و جهشی دایـــر گردیده بود اخیرا پایان یافت و تیم پوهنتون کابل به حیث تیم قهرمان تبارز نمود .

مسابقات طبق مقررات طرح شده پروگرام مرتبه تحت نظر ا عضای مسلکی آمریت ورزشی پوهنتـــون کابل پیشس برده شد کـه در دور نهایی این مسابقات تیم های والیبال دخترا ن‌پوهنتون کابل و کلپ‌کابورا آخرین مسابقه را جهت تثبیت تیم قهرمانی از سر گرفتند.

سر انجام بازی پانزده مقابـل‌نه به نفع تیم کابورا پایان یافت .

میدان دوم مسابقه بعد از چند لحظه مشوره ها بین باز یکنـــان و مربیون شان دوباره شکل گر فـت و اینبار اعضای تیم پوهنتـــون با استفاده از مشوره ارزندهٔ مربی و درك نقاط ضعف شان در میدان اول بازی ، در کار شان کاملا تغیر کیفی وارد نمودند . آنها به یك د مـی حالت حمله را اختیار نمودند .

درزین تیم پیغله زر غونه چهـره سابقه دار و با تجربه با شوت‌های دست چپش در خشش بیشتر داشت هم‌چنین‌شو تهایش‌امتیازاتی را در قبال خود می داشت دریـــن تیم پیغله بدریه و پیغله نجیبـــه چهره های پر تلاش و جدی بودند مخصوصا پیغله بدریه‌به کار هایش دقت کامل داشت.

باز یکنان تیم پوهنتون دریـــن میدان از خود مهارت و شطـــارت زیاد نشان داده وتوانستند بازی‌را به نفع شان پایان دهند . و با این نتیجه گیری مسابقه شکل مساوی‌را بخود گرفت و هر دو تیم جهـــت نتیجه گیری نهایی شان به میدان

تیم های والیبال دختران‌پوهنتون‌کابل وکلپ کابورا قبل از آغـازمسابقه نهایی سلسلـه مسا بقـات والیبال دیده می‌شوند.

سوم بازی قدم گذاشتند .
میدان سوم که در عین زمان تعین کننده تیم قهرمان این مسابقات نیز بود برای بازیکنان وتماشاگران خالی از دلچسپی وکیفیت نبود.
روی این انگیزه میدان سوم همزمان باشور و احساسات گرم تماشاچیان آغاز گردید . درین میدان اعضای تیم پوهنتون با آمادگی بیشتر و دقت هرچه تمامتر بازی را دنبال می نمودند .
دیدار این میدان چنان جالب‌ودیدنی بود که کمتر ا متیا زات در بین آنها رد و بدل میشد . باز یکنان تیم پوهنتون امتیازات بیشتری را نصیب بودند . اعضای تیم کابورا، باتلاشهای پیگیرشان امتیازات‌شانرا برابر به‌تیم پوهنتون‌ساختند وبازی خیلی هیجانی شده بود . هردو تیم باداشتن چهارده ـ چهادره امتیاز سخت می کو شیدند تا بازی رابه نفع شان پایان دهند .
در نتیجه عمومی تیم والیبال دختران پو هنتون به مقام قهرمانی رسیدند و تیم های مشعل و کابورا به‌ترتیب دوم وسوم شدند. که‌جوایز شانرا از نزد رئیس پوهنتون دریافت کردند .
آمریت ورزشی پو هنتون کابل روز ۲۳ قوس مسا بقات آزاد باسکتبال را در بین تیم های کلپهای دختران و موسسات ورزشی در جمنازیوم پوهنتون کابل بر گزار نمودند که با دایر شدن این مسابقات، ورزش باردیگردربین خواهران ورزشکار ما جان گرفت.
درین مسابقات تیم های باسکتبال الف و ب پوهنتون کابل ، الف و ب کلپ جهش ، تعلیم و تربیه و پولیتخنیك اشتراك نموده بودندکه آنها در دو گروپ الف‌و ب مسابقات راطبق پروگرام مرتبه و مقر رات جداگانه آغاز نمودند که در پایان دور اول این مسابقات از گروپ اول تیم الف پوهنتون کابل بادوبرد صدر نشین جدول گردید و تیم تعلیم و تربیه بایك برد و یك‌باخت دوم شد . در گروپ دوم تیم الف کلپ جهش با پیروزی شان در دو دیدار اول گردید و تیم ب پوهنتون دوم شد .
که روز شش جدی دور دوم‌این مسابقات دو باره آغاز شد که در دیدار اول تیم الف جهش مقابل تیم تعلیم و تربیه قرار گرفت که تیم الف جهش بابدست آوردن ۲۷ امتیاز بر تیم تعلیم و تربیه که ۱۴ امتیاز داشت غالب شد در مسابقه دیگری آنروز تیم های الف وب پوهنتون در برابر هم دیده شدندکه بازی ۴۷ مقابل ۴۰ به نفع تیم الف پو هنتون خاتمه یافت و تیم الف پوهنتون به دورفاینل مسابقات راه یافت .
در مسابقه دیگر روز ٦ جدی تیم های ب پوهنتون و تعلیم و تربیه بالای مقام سومی مسابقه نمودند که بازی ۲۲ مقابل ۱۴ به نفع تیم ب پوهنتون خاتمه یافت و تیم ب پوهنتون به مکان سوم قرار گرفت.
روز هفت جدی تیم‌های الف‌پوهنتون و الف جهش برای کسب عنوان قهرمانی مسابقه نهایی را از سر گرفتند که در نتیجه نهایی تیم الف پو هنتون با کسب ۲٦ امتیاز بر تیم الف جهش که ۲۲ امتیاز داشت برنده گردیده و به مقام قهرمانی این مسابقات رسید وتیم الف کلپ جهش دوم شد .

درمسابقات‌هاکی روی یخ تیم سویدن به‌مقام قهر مانی جهانی رسید

دوستان بسیار عزیز مادر شماره گذشته خویش مطلبی را پیرامون مسابقا ت سکی روی یخ دخترا ن وپسران که چند ی پیش در اتحاد شوروی باشرکت بعضی ورزشکاران عده از کشور های جهان دایرگردیده بود برایتان گزارش دادیم . در ین شماره با ارتباط آن مسابقا ت‌مطلبی دیگری‌را درمورد مسا بقات هاکی مردان روی یخ داریم که برای شما خوانندگان با ذوق تهیه د ید یم‌و تقدیم میداریم .

به روزهای اخیرماه دسمبر ۱۹۸۰ مسابقا ت قهرمانی هاکی روی یخ به اشترا ك تیم های جوانان کشور های اتحادشوروی ،سویدن،انگلستان ایتالیا دریکی از جمنا زیوم های سر پوشیده آلمان فدرال دا یر گردید که این مسابقات برای‌چند روز ادامه یافت ودر پایان مر حله نخست آن ،تیم های اتحاد شورو ی وسویدن **صدر نشین جدو ل‌گر**دید ودر دور نهایی مسابقا ت ماندند که آنها مسابقه نهایی را غرض بدست آوردن لقب قهر مان این ور زش روز دوم جنور ی ۱۹۸۱ آغازنمودند که در نتیجه باز ی سه مقابل دو به نفع تیم سوید ن خاتمه یا فت و عنوان قهرمانی این رویداد ور زش زمستانی جهان را نصیب گردید.

درپایان مسابقات والیبال و باسکتبال دختر ان، تیم‌های مشعل وجهش قهرمان شدند

روز ها ی هشت وسیزده جد ی آغاز مسابقا ت باسکتبا ل ووالیبال یکبار دیگر چهره های پرکار این ورزشکار هارادرمیان‌دختران‌بااستعداد نمایان ساخت وآنها باموجود یت شان درتیم های مربوط در ین ورزش جان تازه یی بخشیدند .
این مسابقا ت حسب پلان ریاست عالی ورزش وکمیته ملی المپیك‌یکی بعد دیگر در جمنازیوم پولیتخنیك پو هنتون کا بل ر قا بت های تیم های شرکت کننده شکل گرفت.
پیش از آنکه این مسابقات به‌غرض تبارز استعداد ها دایر شود ،آمریت ورزشی پوهنتون کابل در بهتر ین فصل همین سه ماه امسا ل‌چنین مسابقاتی رابه ابتکارخود در جمنازیوم پوهنتون کابل دایر نمود که‌از

بقیه درصفحه ۵۱

رویای مادرم!

یك داستان کوتاه از «جیم بیشوب»

ترجمه از : «حجار»

من و مادرم از نظر احساسات خیلی به هم شبیه بودیم . همواره هنگامیکه کار بهتری نداشتیم غرق افکار خود گردیده و رویاهای شیرینی را تعقیب می کردیم . اکثرا وقتیکه مادرم با من وخواهر و برادر کوچکترم هواخوری میرفت در ساحل زیبای که درنزدیکی منزل مابود بچه ها را می گذاشتیم تابا ریگ های مرطوب بازی کنند و خود مانزدیك همدیگر روی تخته سنگ ها قرار می گرفتیم و به ابر های سفید رنگی که در آسمان ساحل در اثر وزش باد های بحری در حرکت بودند چشم می دوختیم و با حرکت ابر ها مانیز در رویای شیرینی غوطه میخوردیم .

دراین هنگام من ده سال و مادرم سی و چهار سال داشتیم ، من همیشه در رویای خود خانه بزرگ و قشنگی را می دیدیم که در کنار ساحل عقب صخره های عظیم و نصواری رنگ بنا یافته است ومتعلق بمن می باشد اما مادرم همیشه در رؤیا های خود آرزوی داشتن یك جفت گوشواره های الماس بر لیان را می پرورانید .

مادرم زنی بود کوچك اندام با قیافه ظریف چهره شادمان وزیبا ، بینی باریك و موهای خوشرنگ طلایی من هنوز خیلی کوچك بودم چشمان کود کانه‌ومو های سیاه دراز داشتم .

بهر صورت بهترین محل برای جولان افکار ما همین ساحل زیبا با ریگ های مرطوب خود بود و خواهر وبرادر کوچکم « آریل» و«جان» نیز بی خبر از زیبایی های دنیا با بازی کودکانه خود در روی ریگ ها مشغول بودند . بعضی وقت رشته افکار ما بریده می شد تا «جان» و «آریل» را از پیش رفتن در ساحل نزدیك امواج کف آلود بحر ممانعت کنیم .

خانه رؤیایی و قشنگی را که من در خلال افکار خود میدیدم در عقب ریگزارها وصخره ها سربرافراشته بود. من چشمانم رابسته و خود را در برنده این عمارت قشنگ میدیدم که در روی آرام جوکی نشسته و کشتی های بزرگی از قبیل (لیوتان) ، (برنیگاریا)و (المپیك) را میدیدم که در روی آب های بحر می لغزند تا مسافرین ثروتمند خود را به نقاط دور دست و زیبای این دنیای بزرگ ببرند .

در خانه رؤیایی خود حتی خدمتگاران را میدیدم که با لباس های سفید در حالیکه ظروف نقره‌ئین مملو با انواع خوراك هاو میوه های لذیذ را در دست داشتند این طرف و آنطرف می رفتند .

دراین صورت البته رؤیای مادرم خیلی کوچکتر بود . زیرا او تنها برای یك جفت گوشواره برلیان نیم قیراط خواب میدید .

مادرم بعضی وقت برایم قصه‌می کرد که مادرش ، یعنی مادر بزرگ من ، هنگامیکه او دخترك کوچکی بود دلك های گوش او را سوراخ کرده بود تا اگر وقتی دارای گوشواره های می شود ، آنهارا بزودی مفقود نکند . به‌این صورت او نیز از ایامی که هنوز سنشس مانند سن من بود، برای مالك‌شدن یك جفت گوشواره خواب های شیرینی می دید .

•

آرزوی مادرم قبل از من صورت حقیقت به خود گرفت .پدرم در روز تولدش یك جفت گوشواره قشنگ الماس به او هدیه کرد . البته لازم نیست توضیح بدهم که مادر عزیزم از تصاحب همچو هدیه‌ای چقدر خوشبخت وشادمان گردید . پدرم افسر پولیس ومرد بزرگ و خیلی متین و خوش قلب بود . اما من خوب به خاطر دارم که او خوش نداشت مردان دیگری به زیبایی مادرم خیره شوند .

مادرم گوشواره ها را صرف هنگام بیرون رفتن از منزل و در دعوت ها در گوش خود می کرد . وقتیکه در فامیل ما وضعیت مالی چندان خوب نمی بود همیشه‌به‌پدرم می‌گفت :

-«عزیزم! تا وقتیکه من این گوشواره ها را دارم ،لازم نیست برای من لباس جدیدی بخری !»

در آنوقت بود که بحران اقتصادی در سراسر جهان رخ داد ومارا نیز دچار مشکلات اقتصادی بی‌نظیری ساخت . اگرچه ما آنقدر غذا که برای زندگی کافی است‌تهیه داشتیم ، اما به نسبت خرابی اوضاع اقتصادی مملکت معاش پدرم به صورت سند های قرض داده می شد و ما به سختی می توانستیم مایحتاج دیگر زندگی را تهیه کنیم و حقیقتا وضع‌ما خیلی بحرانی و خراب بود .

* * *

برای مدتی من هرگز ملتفت آن نشدم که مادرم دیگر گوشواره ها را در گوش خود نمی کند ، اما روزی فهمیدم که آنها دیگر در منزل ما نیستند .

هنگامیکه بزرگتر شدم یك روز مادرم یك سند گروی را بمن نشان داده گفت :

-« خیلی وقت است که‌گوشواره هارا گرو گذاشته ام ، زیرا برای تدارك بعضی مواد ضرور به حیاتی به پول احتیاج داشتیم . ولی روزی موفق خواهم شد که پول کافی در اختیار داشته ، سندگروی را منحل نمایم و گوشواره ها رادوباره بدست بیاورم .»

اما همیشه می ترسید مبادا روزی موعد پرداخت ربح سند گرو را فراموش کند ، ولی یکروز حقیقتا فراموش‌کرد که ربح را بپردازد و به‌این‌صورت گوشواره هارا برای همیشه ازدست‌داد. مادرم ازاین ضایعه هرگز شکایت نکرد ، در حالیکه من می دانستم این مساله برایش چقدرگران تمام شده است واز اینکه دیگر مالك آن‌نیست چقدر رنج می برد . راستی چقدر بجا است که زن ها را به فرشته تشبیه کرده‌اند ، آنها هرقدر رنج هم ببرند و آرزو های شان برباد برود بازهم‌تبسمی نموده وبا تحمل و حوصله فرشته آسا یی نمیگذارند که عزیزان شان از درد درون ایشان آگاه گردند . آنانیکه زن‌های حقیقی هستند این صفت را دارند و مادرم باتمام معنی یك زن مطلق بود . او گوشواره های خیلی ارزان و تقلبی را در گوش می کرد و ما دیگر فراموش کردیم که آرزوی بزرگ او چه بود و چه رویایی داشت .

* * *

ما سه خواهرها و برادر بزرگ شدیم ، عروسی کردیم و دارای اطفال شدیم و اوراق تقویم سال ها

ماننديرگ‌های خزانی بر روی چمن زار ها پاشیده شد واز بیـــــن رفت .

اکنون درست چهل و دو سال از آن روزها می‌گذرد که ما هر دو در روی صخره های هموار و سیاه رنگ ساحل می نشستیم و در رویا های شیرین خود غوطه ور مــــی گردیدیم .

مادرم اکنون شصت و هفت سال دارد. موهایش سپید و انــدامش کو چکتر و باریك شده اســت . عصایش تنها بهترین د و ست ا و است ، زیرا بدون کمك این عصا نمیتواند از جایش حر کـت کند ، حافظه اش هـم بـه قـدری ضعیف شده است که نیمتواند اسم هــای نواسه ها و نبیره های خود را ازهم تفریق کند و نام های شان را درهم و بر هم می کند .

چهار سال قبل او وپدرم را از شهر به ساحل آوردمو خانه خود را درعقب تپه های ر یگزار سا حـل و در کنار صخره های نصــوا ری رنگ به‌آنها نشان دادم . ا لبته این خانه آن عمارت قشنگ رو یا یـی من نیست . اما خانه کو چــــك وظریفی ا ست کـه د ر همـــان جایی که رو یا هایم مرا در آنـــجا می کشاند بنا یافته است و متعلـق به‌خودم می باشد . مادرم که آرزو های همیشگی مرا حس می‌کردگفت:

«راستی خانه خیلی زیبا است !» خدمتگاران و ظروف نقره ئین‌نیز نداشتم ا ما بازندگی را ضمی‌بوده‌و حیات سعادتمندانه ای را مــــی گذشتاندیم . در شام روز ورودمادم درحالیکه همه جمع بودیم جـعـبـه کو چکی به صورت تحفه به مادر م دادم که‌بادستان لرزان خود آن را گرفت . آنوقت در حالیکه خنــده ظریفی لبانش را از هم مـی کشود روبه پدرم نموده گفت :

– (جون) به من کمك کـن که‌آن راباز کنم ، زیرا می ترسم خــودم موفق نشوم .

پدرم جعبه را بــاز کرده گفت:

– آه چقدر زیبا هستند !

مادرم در حالیکه اشك شادی از گوشه های چشمانش می لغز یدمرا بوسیده و با دست مو هــایم را نوازش داده در هم و بر هــم نموده ، آنو قت گو شواره هــای الماس را در گوش خود نـمــوده گفت :

– خوب، بگوئید به بینم ، آ یا به من می‌زیبند ؟

ما گفتیم :

– آری خیلی به تو می زیبند و بسیار زیبا هستند !

او خودش نمیتوانست خود رادر آئینه به بیند ، زیرا از چند یـــن سال به‌این طرف نور چشمان خودرا ازدست داده بود وکور شده‌بود.

پیوسته بگذشته

از تاریخ باید آموخت

اویستا گذشته های خیلی قدیم را ترسیم می کند که در آن وقت ها هنوز مردم افغانستان پول و سکه نداشتند و تبادله ومعاملات داد و گرفت بشکل جنس به جنس انجام می یافت یعنی توسط گاو، اشتر، اسپ، گوسفند وغیره. اویستا شرح میدهد که کشور ما با وجود آن هم دارای روستا های آباد، شهرها، دهات، زراعت، آبیاری، با غداری، مالداری و اهل پیشه بود، هم چنان از استعمال آلات فلزی متذکر می شود و با فندگی و اسلحه سازی را نیز تذکر می دهد. او یستا مینویسد که در افغانستان آنزمان موسیقی ورقص وورزش نیز معمول بود واطباء معالج هم وجود داشتند اویستا راجع به ترکیب اجتماعی آن زمان ازسه طبقه نام می برد روحانی، نظامی، وبزرگر، روحانیون سلطهٔ سیاسی را بدست داشتند، دهقانان و پیشه وران تولید و کار می کردند و با وجود آن مورد آزار قرار می گرفتند اویستا درعین حال ازجم (جمشید)، ویشتاسب (گشتاسب) و کاوی و غیره نیز نام می برد و این همان اسمائی است که بعد ها اسطوره‌ها و روایات مورخین و شهنامه ها به عنوان پیشدادیان، کیانی واسپه ها از یک سلسله پادشاهان قدیم بلخ و باختر یاد کرده اند. بروایت او یستا جامعه آن وقت افغانستان یک جامعهٔ بسیط زراعتی بود، چون در اویستا از فلز نام برده شده در حالیکه آن وقت مردم هنوز با آهن آشنا نشده بودند پس‌می توان گفت جامعهٔ آنروز افغانستان در عهد حجر جدید و مرحلهٔ اولی فلزات قرار داشت و این خود همان عهد برونز است. در هر حال این تمدن بسیط یك تمدن مستقل است که از اجتماع آنروز افغانستان نشأت کرده و از هیچ تمدن دیگر هنوز رنگ نگرفته بود، با نهم از نظر ترویج زراعت، تشکیل موسسه سیاسی (دولت) و تکامل از مرحله میتالوژی به‌دیانت یکتا پرستی در آسیای وسطی پیش قدم است ما در ینجا برای بهتر معرفی کردن کتاب او یستا چند سرودی از سرود های زرتشتی را نقل می کنیم:

((از تو می پرسم ای آهو را، چه چیز است سزای آن کسیکه .... جز از آزار کردن به‌ستوران و کارگران دهقان کار دیگری از او ساخته نمی‌شود، هر چند که از دهقان آزاری به او نمی رسد هیچیك از شما نباید که به سخنان وحکم دروغ پرست گوش دهید، زیرا که او خان و مان و شهروده را دچار احتیاج و فساد سازد، پس با سلاح او را از خود تا ن برانید)) (سرود فوق‌از بخش آهنو گات - یسنای ۳۱ و قطعهٔ ۱٦ نقل شده است)، اینك از بخش سپنتمد گات - بستای ٤٨، قطعهٔ ٨ یك‌سرود دیگر)

((خشم باید باز داشته شود، در مقابل ستم از خود مدافعه کنید، ای کسانیکه پاداش‌پاك نشان را بتوسط راستی خواستارید، از همان راستی که‌مرد مقدس از دوستان او ست، آرامگاه او در سرای تو خواهد بود، ای آهو را ...)).

جوانان دلیر وطن! شرح مختصر از کتاب تاریخی و باستانی اویستا و چگونگی دین زرتشتی نکات ز یادی برای آموزش دارد. چون در پیرامون تاریخ بسیار قدیم کشور مردخیز و باستانی ما کاوش های جدی صورت نگرفته و اگر گرفته است‌توسط علمای ممالک دیگر بوده، حال که افغانستان عزیز بطرف شگوفائی همه‌جانبه در همه ساحات منجمله فرهنگ وهنرپیش می‌رود امید است توسط تحقیق بیشتر وژرف تر جهات مختلف تاریخ کشور ما از باستان تا حال روشن و روشن تر گردد، زیراتاریخ باستانی خیلی غنی و در عین حال خیلی آموزنده داریم. در شماره‌آینده بررسی خویش را پیرامون نبرد های رهائی بخش و آزادی بخش خلق افغانستان بمقابل سیطرهٔ طاعونی استعمار انگریز دنبال خواهیم کرد. به امید پیروزی‌های هر چه بیشتر شما در کار وپیکار.

ادامه دارد

کتاب باارزشتر از هرچیز دیگر

راستی اگر از شما سوال شود که چه چیز در شرایط زندگی امروزی باارزشتر هر چیز دیگر است شما چه جواب میدهید، حتماً خواهید گفت «کتاب». بلی واقعاً همینطور است. کتاب نه تنها امروز دارای اهمیت و ویژگی خاص است، بلکه از گذشته های دور، از روزیکه بشر نوشتن و خواندن را فرا گرفت ارزش و اهمیت کتاب واضح گشت، و امروز که دنیای ساینس

وتکنالوژی است بیشتر به ارزش و اهمیت کتاب افزوده است. و تا جهان است باز هم ارزش آن جاویدان خواهد بود.

خوشبختانه امروز جوانان به اهمیت و ارزش معنوی و واقعی آن پی برده از همین رو است که سیل جوانان به کتاب خانه ها، به موسسات چاپ کتاب رجوع میکنند و کتاب های مورد ضرورت و علاقه خویش را به دست می آورند واز لابلای صفحات آن

موادی را که برای شان لازم است و به آن احتیاج دارند بیرون می کشند و در عمل پیاده میکنند علاقمندان کتاب به کتگوری های مختلفی در جهان تقسیم میشوند، در جهان مترقی جوانان بیشتر به کتاب های علاقه میگیرند و به آن رومی آورند که بیشتر جنبه های مثبت زندگی و واقعیت های زندگی‌تاریخ و فلسفه و بالاخره موضوعات ساینس و تکنالوژی معاصر در آن نهفته باشد. ولی در ممالك سر مایه داری کتاب های‌بدسترس جوانان گذاشته میشود که بعضاً فاقد ارزش علمی اند بیشتر این کتاب ها، جز افسانه های خیالی چیز دیگر نبوده و گاهی هم کتاب های جمیز باندی که همه اش زاده تصور نویسنده چیزی دیگری نمی باشد بخورد جوانان مید هند. در حالیکه هستند جوانانی که می خواهند از کتاب های علمی استفاده نمایند ولی برای شان این نوع کتاب‌کمتر میسر است و اگر هم میسر باشد قیمت‌آن خیلی گزاف میباشد که جوان قدرت خرید آن را نمی داشته باشد.

بهر حال، در طول تاریخ مطالعه کتاب همیشه مورد دلچسپی جوانان بوده و باز هم خواهد بود، زیرا امروز جوانان بدرستی به این حقیقت پی برده اند که با مطالعه و تحقیق است که میتوان به ارزش های‌زندگی به خواستهای بشر، و بالاخره به مفهوم واقعی کلمه به واقعیت زندگی پی برد. لازم بتذکرنیست که بگویم در انتخاب‌کتاب دقت

کنید زیرا امروز جوانان ما خود میدانند که چه چیز را مطا لعه کنند . و چه چیز رامطالعه نکنند و این را هم که گفته اند که هر کتاب یکبار به خواندن آن می ارزد من طرفدارش نیستم ، چرا جوانان ما مخصو صاً دراین شرایط که کشور ما نیاز به تکنالو ژی‌معاصر دارد چه ضرور که جوانان ما وقت گرا نبهای خود را وقف چنان کتاب های کنند که نه برای شان مایه علمی داشته باشد و نه‌دارای ارزش حیاتی . به عقیده من بهترین کتا ب آن کتا بی است که از آن بتوان بر داشت علمی ، و حیاتی گر فت . خو شبختانه امروز جوانان ما ملتفت این حقیقت روشن گشته‌اند که نباید وقت‌گرانبهای شانرا به‌مفت ازدست بدهند ، در حالیکه وقت و زمان در شرا یط زندگی ما چقدر با اهمیت است . اگر در گذشته ها به ارزش وقت و زمان پی نبردیم ، واز همین رو کشور ما از کاروان تمدن عقب ماند، امروز لازم است‌که ازهرلحظه زندگی مان استفاده معقول نماییم . او قات فرا غت و بیکاری را به مطا لعه باید گذ شتاند و در مسایل زندگی عمیقاًباید توجه نمود. دریافت این حقایق چطور بدست می آید ؟

این سوال را شاید هر جوان تحصیل‌کرده از خود بنماید ، و به جواب باید گفت که این حقایق رامیتوان از لابلای اوراق کتاب به دست آورد . پس از این جاست که حیات و زندگی انسان به کتاب ار تباط دارد. برا ی اینکه این زندگی و حیات مملو و سر شار

از سعادت و خو شبختی باشد باید به‌مطالعه روی آورد و کتاب خواند ، کتا بیکه از آن بتوان استفاده معقول نمود . چرا میگو یم استفاده معقول ؟ آیا میشود از کتاب استفاده نا معقول کرد ؟

باید گفت که بلی ، متاسفانه در جهان هما نطوریکه قبلا گفتیم بعضاً کتاب های به نشر می رسد جز اینکه جوانان را به انحراف بکشانند ، کدام فایده دیگری ندارد ولی جوان معقول اولا از مطا لعه این نو ع کتاب ها جداً خود داری می نمایند و احیاناً اگر تصادفا به چنین کتاب های برخوردند و مجبور شدند که مطا لعه نمایند باید عقل خودرا بکار اندازند و ببینند که نو یسنده چرا این کتاب را نو شته است و مو سسه ایکه آن را به نشر رسانده است چرا این کار را کرده ؟ حتماً در می یابید که جز پول‌پیدا کردن و استفاده مالی کدام هدفی در میان نبوده پس جوانان ما بخاطر اینکه از یکطر ف از ضیاع وقت جلو گیری کرده باشند از مطالعه این نوع کتب جداً خودداری ورزند واز جا نبی پول خود را که به هزار زحمت بدست می‌آورند‌دراین‌راه به‌مصرف نرسانند.

جوانان عزیز ! بیایید که امروز از کتا ب های استفاده کنیم‌که واقعاً به درداجتماع ما می خورد . اگر در گذ شته به کتاب های پو لیسی و امثال آن علا قه داشتیم امروز آن کتاب هارا به یکسو نهاده وچیزی را مطالعه کنیم‌که واقعاً به مطالعه بیارزد .

خوشبختانه امروز در اکثر از کتات خا نه های ما چنین کتاب ها به تعداد زیاد و آن هم به قیمت خیلی نازل یافت میشود . یکبار اگر خود را به این نوع کتاب ها آمو خت ساختیم شاید دیگر هر گز به کتاب های پو لیسی وامثال آن که جز وقت تلف کردن وپول دردادن چیزی دیگری نیست روی نه خواهیم آورد .

جوانان‌وروابط خانوادگی

یکی از لحظات شیرین ز ند گی دو جوان همان روز های اول‌زندگی مشترك خانوادگی است . در همین اوان است که هر چیز بنظر زن و شوهر زیبا می نماید و زند گی را از دیدگاه خاص مینگرند . مهربان بردبار ، صبور ، با حوصله و . . .

ولی بعد از چندی آرام ، آرام این محبت ها و صمیمیت ها فروکش می نماید و جای آن را بی اعتمادی ، حسادت ، بی حوصله‌گی و خشونت میگیرد .

در شروع که زندگی بایك بوسه عاشقانه آغاز می یابد بالاخره‌باخشم و غضب ، و عصبانیت می انجامد.

چرا اینطور است و علت آن چیست و چرا در طول حیات مشترك خا نواد گی این نوع تضاد به‌وجود می آید .

بد نیست این علل را از دیدگاه های مختلف ارزیابی و مطالعه کنیم .

قرار تجربه بدست آمده ازدواج های عاجل و آنی اکثرا کم دوام بوده وزود از هم می‌پاشد. علت این هم پاشیدگی را متخصصین ا مور در این میدانند که زن و شوهر به اندازهٔ کافی چون به عادات و خاصیت همدیگر آشنایی ندارند وهمچنان شنا ختی که با ید زن‌و شوهر از همدیگر داشته باشند ندارند از این رو این عدم شناخت باعث میشود که پس از چندی باب گفتگو و جار و جنجال های‌خانوادگی بین زن و شوهر ایجاد گردد و بالاخره همین بگو مگو ها سبب میشود که شیرازه زندگی خانوادگی از هم بپاشد .

برخی ها عدم سازش و جدا شدن زن وشو هر را از همدیگر مداخلات بی جا و بی مورد دیگران در امور خانوادگی میدانند . مخصوصا بعضاء این مداخلات از طرف پدر و مادر زن و شوهر آغاز می یابد و دیگر اعضای خانواده از قبیل برادر ، زن برادر خواهر و غیره دامن زده میشود و این بدترین شکل زندگی خانوادگی است .زن هوشیار و فهمیده و مرد دانسته و دور اندیشس اگرسعادت وخوشبختی خود و خانواده خود را می خواهد نباید به حرف های دیگران که اکثرا از روی غرض میباشد توجه کنند . اگر یکی از طرفین (زن و مرد)کمی ازخودگذشت‌نشان بد هند و زیاد مو ضوعات کوچك و عادی را جدی نگیرند بدون شك زندگی خوب و ایده آلی خواهند داشت . چه مداخلات دیگران هما نطوریکه قبلا گفتم خالی از غرض نیست و اگر هم واقعا بی غرضانه باشد بازهم نباید در این مورد تصمیم عجولانه گرفت ، زیرا ممکن است‌که اشتباهی در کار باشد و پدران و مادران نا دانسته و نا خواسته بدون اینکه از عاقبت کار شان با خبر باشند مداخله نموده اند .

علت دیگر یکه بعضی از ازدواج ها نا پایدار میباشد در این است که نه زن و نه مرد هیچیك متوجه حرکات و رفتار خود نسبت به یکدیگر شان نیستند . گاهی دیده باشید که مردی نا خود آگاه وبدون اینکه مقصد و منظوری داشته‌باشد زنش را نزد دیگران تحقیر و مسخره می نماید ، این وضع‌باعث میشود که زن عقدهٔ نسبت به این حرکت شوهر بگیرد وبرای تلا فی منتظر فرصت وموقعیت میگردد تا اینکه ر و ز ی این فرصت برایش

بقیه‌در صفحه ۵۳

برگزیده هایی از میان فرستاده‌های شما

برانتخاب راحله آبوی

دیوانه

ای یار من دلدار من از عشق تودیوانه ام
بر گرد شمع عارضت سوداگروپروانه ام
پیوسته سوزد عشق توجانو تن‌افسرده ام
بااین همه آزار توچون عاشق‌فرزانه‌ام
بودی امید قلب‌من در شام تـارزنـــدگی
از شهد مینای لبت پرکن دمـی‌پیمانـه ام
امشب درون خانه ام گر یان زهجران توام
کس را ندارم درجهان گویم بدوافسانه ام

* * *

از ابر سیه لعل وگهر مـــی ریزد
وزدیده من خون جگر می ریـزد
بی‌روی تو ازهرمژه ام درگلشن
دامن دامن لاله تر می ریـزد

ماست، پنسلین فقرا

باماست به جنگ میکروب‌ها بروید

یکی از بهترین ، نیرو مند ترین ارزان ترین ، سهل الهضم ترین و ارز شمند ترین غذا ها ماست است شاید شما در نظر اول ندانید که همین ماست از چه موادی بوجـود آمده و چطور این مواد شب و روز وجود ما را در برابر امراض‌نگهداری می کند پرو فیسور مجنیکوف کـه بزرگترین طبیب جهان است در باره مفیدیت ماست چنین می گفت :

((علت آنکه مردم بلغاریا زیـاد عمر می کنند آنستکه ، ماست درین کشور بمقدار زیاد مصرف می شود زیرا درین غذای بهشتی ، ترکیباتی بکار رفته که جملگی آن باعث‌ازدیاد عمر سلول های بدن شده و مکروب ها را از بین می برند بعـــلاوه در ماست میکر و بی بنـام لا کتیك وجود دارد که عالم مذکور آنـــرا میکروب طول عمر نام نهاد))

اگر ماست چند ساعت بماند ، لکتوز آن به اسید لاکتیك مبدل می شود و اگر ماست تازه ،نیز خورده شود در روده ها لکتوز آن به اسید

عبداللطیف پدرام

چندسخن درباره مجرم

شاعر دروازی

اسمش شیخ‌احمدتخلصش«مجرم»،از شاعران دهه های ۱۰ـ۲۰ ـ۳۰ و۴۰ قرن ۱۴چهاردهٔ هجری شمسی درواز بدخشان است• کودکی ونو جوانی «مجرم» در درواز گذشته وبعدهم درهمانجای زندگی رابدرود گفته است •

زیبایی خداداد دهستان کوچك «اوبغن»، جنگل هاو دشتهای قشنگی که از مسقط الراس او تادامنه های اکثرا پوشیده از برف سفید کوه و(حوض ورین) به صورت مایل افتاده است : و هوای گواراء رود (آمو) که از کنار خانه اش می‌گذشت ، آشنایی وگشت وگذار باشعرای هموطنش مانند «فطرت» عبدالله‌بیك (مظلوم) ودیگران ، محافل و شب نشینی هایی که گاه وبیگاه به مناسبت بررسی ونقد استاد سخن حضرت عبدالقادر بیدل بر پا می گردید وروزگار بدی که «مجرم»تاثیرات آنرا احساس میکرد ، همه وهمه ازمسایلی هستند ، که اشعار «مجرم»را بایست بی‌مطالعه آنها بررسی ننمود •

* * *

«مجرم»تحصیل رسمی نداشته است ازاینرو آنچه که از مخزن عظیم فضل وادب به‌اوارزانی گشته ، به مدرسه های خانگی وروحانیون تعلیم وتربیت مسایل شرعی ـاسلامی درواز مدیون باید بود •

همین موضوع یعنی نداشتن تحصیلات‌رسمی وتخصصی به شیوه امروز ویا پژوهشهای مشخص وغیر رسمی به‌سیاق مولوی‌وسعدی در روز گار گذشته ، باعث آن‌شده که«مجرم» راه غزل رادرپیش بگیرد ، وآفرینش های شاعرانهٔ خودرا درین بخش از شهر شعر عرضه بدارد .اماگر میگویم «مجرم»استعداد فطری وقریحه شعری خودرا بیشتر درغزل آزموده‌است‌به این‌معنی‌نیست‌که،در بحورواوزان پیچیده تر قد می نگذارده وشعری‌نسروده‌است چه باوجود آنکه سبك بیدل یاسبك هندی درزمانه «مجرم» کم‌کم‌داشت قلمروخودرادر سر زمین شعروادب محدود می‌کرد ،بازهم‌به دنبال ترکیب های مغلق‌وبحرهای طویل به‌گونه بیدل‌رفته وگه گاه اشعاری به‌آن‌سبك نیـز سروده است • که اکثرا به صورت مخمس‌های برغز لیات بیدل میباشند • و همچنان اشعار مستقلی‌رانیز به‌همین‌سبك‌درد یوان او میتوان پیدا کرد •

دیوان «مجرم» که‌بنابر سیاق شاعران‌کهن بابیت :

(ابتدا کردم کتاب خودبنام کبریا ـ کاوست شاهنشاه عالم خالق ارض وسما)

آغاز می‌گردد ، مشتمل برچندین هزاربیت درشکل های مخمس،مسدس، غزل‌مستضاد، قصیده، ترجیع‌بندو قطعات میباشد. در یـــن اشعار ، خوانند گاه شاهد زمزمه های میشود که همگی رقص کنان بسوی وصال‌معشوق

---

(۱) دهستان کوچکی است ،در بیست یاچهل کیلومتری ز مرکز درواز •

(۲) «حوض ورین »یابه اصطلاح مردم درواز«قول ورین» حوض طبیعی است در درواز، که کوچکتر از «حوض‌شیوه» میباشد •

لاکتیك تبدیل می شود اما اسید لا کتیك که بوسیله خود ماست بوجود می آید دارای خواص بیشتری است اولا اغلب میکرو بها در مقابل آن از بین می روند ، بطوریکه هیچ میکروبی به جز میکروب سل و سیاه زخم در مقابل آن نمی توانند مقاومت کنند .

برای آنکه به خواص اسید لاکتیك ماست خوبتر پی ببریدفکر کنید که چرا هیچ چیز در بین‌سرکه نمی گندد و اکثر میوه ها و سبز یجات را می توان صحیح و سالم در آن نگاه داشت ؟

علتش اینستکه ، تمام میکروب های که ممکن باعث گندیدن میوه شوند در سرکه از بین می روند حتی وقتی که اندکی سرکه باغذا می خوریم در معده نیز قسمتی از میکروب ها کشته می شوند ، ولی سرکه بلا فاصله خنثی می شود و به‌روده ها نمی رسدحال آنکه اسید لا کتیك ماست ، به خصوص در روده ایجاد می شود و میکروب های مضر روده را از بین می برد .

بنابرین ماست پنی سلین فقرا ست وبا آن می‌توان ا غلب بیماریها را علاج کرد در ماست علاوه بر ترکیبات گونا گون حیات بخش ، میکروب های گونا گونی نیز زندگی می کند و شادی ونشاط می بخشد .

ماستی که می خورید مملو از میکروب است ، وحشت نکنید میکروب های ماست همه حیات بخشس و مفید اند .

درماست میکروبی‌بنام «باسیلوس لاکتسس» وجود دارد و باعث ایجاد اسید لاکتیك می شود که دشمن گروه بسیاری از میکروب های بیماری زای روده ها است تمام‌این میکروب‌ها مدافع سلامتی وتندرستی ما هستند و بهترین دوستان و رفقای ما بشمار می روند .

میکروب های مولد ملاریا ، در دو ساعت و میکروب دیفتری در بیست وچهار ساعت بوسیله اسید لاکتیك ماست در وجود از بین می رود در حالیکه پنی سیلین ابدا روی میکروب مولد دیفتری اثر ندارد .

ماست وجود را از ابتلا به‌امراض جهاز هاضمه مانند سوء هاضمه و اسهال ، ورم روده و اکثر امراض جلدی نگهداری می کند . ماست بخاطر داشتن (فا سفور) زیادحافظه را به شدت تقویه می کند و غذای خوبی برای متفکرین و اشخاصیکه به کار های دماغی اشتغال دارند محسوب می گردند همچنان ماست بعلت داشتن (کلسیم) زیاد باعث رشد قلب تعادل ضربان قلب ، آرامشس اعصاب و کرم نخوردن دندانها می گردد .

همچنان ماست بخاطر داشتن ویتامین (الف) باعث رشد قد می شود ،بنابرین اگر از کوتاهی قد شکایت دارید تاحد امکان ماست بخورید ، ماست بعلت داشتن ویتامین (د) استخوان ها را محکم می کند شاید سوالی نزد شما پیدا شود که آیا ماست شیرین مفید است یا ماست ترش ؟

جواب این سوال اینست که ماست ترش ، اگر شنیده اید که ماست اسهال را بند می اندازد ، مقصود ماست ترش است نه ماست شیرین ، زیرا ماست ترش دارای مقادیر زیادی اسید لا کتیك می باشد ، بنا برین اگر فردی ازفامیل شما مبتلا به اسهال گردید ،بهتر است به او ماست ترش بدهید .

شاید باز هم سوالی در ذهن شما خطور کند که :

ماست مفید است یا شیر ؟

نظر به گفتار فوق، وا ضحیست که ماست . زیرا ماست بمراتب از شیر کرده سهل الهضم تر است بسیاری از معده های که شیر را هضم کرده نمی توانند ماست را بخوبی هضم می نمایند .

بعلاوه یك گیلاس ماست اگرچه انرژی اش از یك گیلاس شیر بیشتر نیست ولی گر سنگی رابهتر فرو می نشاند و معده را کمتر خسته می کند .

همچنان اشخاصی که می خواهند لاغر شوند می توانند با خوردن ماست بجای غذای چاشت و شب به آرزوی خود برسند . آیا حالا با پرو فیسور مچنیکف هم عقیده شده اید که در ماست میکروب های طول عمر وجود دارد ؟

مدهوش

طوفان زده عشق بلا را نشنا سد
مد هو ش تو جانداد چرا را نشناسد
خو بان‌را، بجز عشوه‌وناز نیست‌دگر کار
ای وای بران کس که‌شما رانشناسد
انسان نبود هیچ‌هر آنکس که‌در این‌دهر
نیکی نکند قدر وفا را نشنا سد
قربان جفا های تو بسیار جفا کن
پرورده غم خار جفا را نشنا سد
ما هیچ نداریم غم از شهر ت(گمنام)
کس نیست درین‌شهر که‌مارا نشناسد

گمنام

میرونلا .وزمانی پشیمانی ،دلواپسی‌واظهار ندامت شاعر رادر میباید ، که چرا تااین حد درگیرآلوده گیهای‌بقول احسا ن(طبری). «سرای سپنج» گرد یده وبه قول (خیا م) (م را غنیمت) شمرده ویا به شیوه (حافظ) بخاطر (خال سیاه) سیمتنی آنجهان یعنی جهان به اصطلاح (بقا) رادرگرو نفس آزمندخود هدیه کرده است ؟

«مجرم» گاهی در پیکریك (رند) و (خراباتی) و زمانی بصورت (صوفی) ومیرتاض هند ی جلوه میکند •برداشت درهم «مجرم»ازاوضاع آشفتهٔ مملکت در آنوقت ـ تکتازی و لاقیدی حکام محل والیان بدنام ، محیط اجتما عی ظالمانه ویابه روش بیان صاحب‌الزمانی‌در (خط سوم) دفع زشتی به‌بدی ودفع فاسد به فسد ، در روان‌فردی‌واجتماعی «مجرم» چنان تاثیری ناهمگونی برجای میگذارد که ، التهاب درونی اوگاه از مجرای (روان‌ناهشیار) وزمانی به «اسلوب بیان علم‌الروح ازمعبر(فرافکنی) روانشناسانه به‌شکل نفرت‌وبدبینی به مو لیان خود سر میکشد • لیکن وقتیکه به‌قسمت‌های آخر دیوان میرسی ، باماهی آرامی در (گود شبگرفته دریا) برمیخوری ، که نومیدانه لحظات جانکاه پدیده‌ی بنام (مرگ) را کندو کاو میکند . بخصو ص بعد از زیارت بیت‌ـ الله وادایی فریضهٔ حج •

بهرحال ، خواننده عزیز ! اکنون ناگزیر جای آن رسیده است‌که به همان (چندسخن) یعنی قراریکه دربالا گذاشته شدو فادار بمانم• زیرا دیوان اشعار «مجرم» دردسترس نگارنده قرار ندارد. ازاینروی کار اساسی راتادست یافتن دو باره به دیوان•••• به تعویق‌میگذارم

امابا وجود همه کمی وکاستی در کار ، چند غزل «مجرم»را در ذیل بخوانید وقصور در کاررا ، به بخشایید •

یار بیاتو گوش کن، طنطنهٔ رباب را
گیر بکف توساعتی،این قدح شراب‌را
نوش بکن بیادآن، مهوش گلعذار خود
مست شوآتشی‌فگن ،خرمن‌شیخ‌وشاب‌را
ای‌مه نازنین‌من، پردهٔدل‌توزین حز ین
عارض خویش واکن‌و، پیش مکش‌نقاب‌را
بستهٔ توبه تارمو ،بنده دردمند خود
لیك‌تومگسلان دیگر بهر خدا طناب‌را
دور میافگنم زبر،آمده‌ام به چشم تر
بسملم ومزن توسر، عاشق دل کباب‌را
حی قدیم لم یزل ، خالق پا ك بی مثل
کرده خجل‌به‌پیش تو ، صدمه‌وآفتاب‌را
«مجرم اگر توعاقلی ،فکرخطامکن دیگر
گیر بجان ودل همه گفتهٔ این کتاب را

* * *

کرده بیجا دلم از طرف جانانه جدا
دست مشاطه خدا یا شودازشانه‌جدا
زامدش شام وسحر هردو به‌خودمی‌نازد
قصر شاهانه جدا کلبهٔ ویرانه جدا
دمبدم باد کنند خاك به سر زامد او
مست و هشیار جدا مردم دیوانه جدا
قطره باده اگر نوش کنداز لب‌وی
زلبش مست شود ساغر وپیمانه‌جدا
کاش هنگام وداعش همگی جمع شوند
تابه او خویش جدا گریدو بیگانه جدا
«مجرما» دانی یقین از سفرش میلرزد
صحن ایوان جدا بام‌ودر خانه جدا

* * *

از هجر توای نگارامشب
هم خسته ودلفگارم امشب
اندوهٔ محبت و غم تو
آورده در یسن دیارم امشب
شب تابه سحر ندیده راحت
در دیده خلیده خارم امشب
روی مه توندیده ام سیر
نشکسته مرا خمار امشب
من از ستم و جفا یت اینك
در توسن غم سوارم امشب
یارب چه کنم علاج خود را
جز صبر دیگر چه دارم امشب
افتاده بدست والی ملك
بردند مرا به دارم امشب
«مجرم» چه کند که کردهٔ تو
زین ملك مرا فرارم امشب

جواب به نامه های شما

همکاران وهمقلمان عزیز سلام‌علیکم
به امید صحت مندی خوانندگان‌عزیز ، میپر دازیم به جواب نامه‌ها.

دوست عزیز پاینده محمد یارپور

سلام همکار ارجمند ، درســـت‌تصور نموده اید ، باری حتماخواهیم خواند و چرا نخوانیم و چرا پاسخ‌ندهیم . این صفحه همین وظیفه را دارد که درد دل دوستان مجلــه رابشنود و در آن میان عرض حـــال مجله وکار کنان مجله‌را هم بگوید.

دوست عزیز ، زانوی نتوانستن‌و تقدیر زدگی را سخت محکم گرفته اید و با این طرز فکر به آنچـــه‌میخواهید برسید ، نخواهید رسید زیرا نخست بخت خودرا بد پنداشته‌اید و با نظر گاهی که به پیرامون خویشس مینگرید جز سیاهی وپلیدی‌روشنایی و پاکی نخواهید دیـــد ، بقول مولانا :

چونکه بر چشمت زدی شیشـــهٔ‌کبود
لاجرم عالم کبودت می نمـــــود

ویا بقول ناصر خسروابرمردشعرواندیشه

چو تو خود کنی اختر خویشس‌رابد
مدار از فلك چشم نیك اختری را!

قصهٔ ((چه خوب‌است فراموشی))از نظر گذشت و غالبم این گمـــان است که قصه از کسی دیگری‌است‌که شما حتی نامها و کلمات‌نامعروف آنرا نیز بر گردانی به کلمات‌معروف‌خود مان نکرده اید ، تقاضا میرود که از نوشته های دیگران با نـــام خویش‌به‌ماچیزنفرستید وتوجه‌دارید که حق تالیف و نوشته دیگـــران‌محفوظ است ، با آنهم ، آن قصـــه به نشر میرسد ، امانه بنام شما .

دوست عزیز عبد القدوس نهضت‌فراهی متعلم لیسه عمر شهید

به سخن شما ازصدق دل سلام‌صمیمانه شما را علیك میگوییــم و سلام و پرسان می فرستیم .

همکار عزیز ما بعد از توصیف‌و قلمفر سایی بسیار در باب‌نیکویی مجله مینگارد : ((باید بعــــرض‌بر سانم که اینجانب علاقه زیـادی به شعر دارم ، خصوصا به شعـــرکلاسیك و از آنجمله به اشعار نغز حافظ شیرازی و مولانا جلال الدین‌بلخی عشق می ورزم . باور کنید که اشعار حافظ را تانیمه های شب می‌خوانم و بالذتی که میسرم میشود از خواب گریزانم . . . بی موجـب‌نخواهد بود که بگویم تابه حال از کسی تشویق ندیده ام و کسی بـه‌را هنماییم نپر داخته است . . .))

ما به تشویق تان می نشینیم وبه راهنمایی شما همت میگماریم . کار بس پسند یده یی است که به‌شعر حافظ و مولانا دل بسته اید و مایه یی خود را پر بار می سازید ،اما اشعار این بزرگان را بدقــت و وسواس بخوانید ، ظرافتهای شعری‌و تخیل و خیال انگیزی شعر آنان را در یابید و با نگاههای ژرف وکاوشگر ببینید که چگونه معنـــای بسیار را در کلمات خوش آهنگ وپر استعاره پرورا نیده‌اند . از زبان و بیان شعری شان بدقت استفـاده‌برید و همینگو نه اشعار تازه وبکر نو پر دازان راهم از نظر دور ندارید‌و شعر خوب آنان را به مطالعـــه بگیرید و حظ برید . به پاس داشت‌ذوق ارجمند شما دوست گرامی به این شعر آگنده از صنعت شعری،چکیده از احساس حافظ شیریـــن سخن توجه کنید :

سینه مالا مال در دست ای‌دریغامرهمی
دل ز تنهایی بجان آمد خـدا راهمدمی
چشم آسایشس که دارد از سپهرگرم رو
ساقیا جامی بمن ده تا بیا سایم‌دمـــی
زیرکی را گفتم این‌احوال بیـــن‌خندید و گفت
صعب روزی بلعجب‌کاری پریشان‌عالمـــی
سو ختم در چاه صبر از بهرآن‌شمع چگل
شاه تر کان فار غست از حال‌ماکو رستمی
درطریق عشقبازی امن‌و آسایشس‌بلاست
ریشس باد آندل که با درد تـــوخواهد مرهمی
اهل کام و ناز را در کوی رندی‌راه نیست
رهروی باید جها نسوزی نه‌خامی‌بیغمـــی
آدمی در عالم خاکی نمی آیـــد بدست
خیز تا خاطر بدان ترك‌سمرقندی‌دهیـــم
کز نسیمشس بوی جوی مولیـان‌آید همی
گریه حافظ چه سنجد پیـــشس‌استغنای عشق
کاندرین دریا نماید هفت دریـــاشبنمی

و اینهم چند تکه یی از اشعـارشما همکار عزیز :

ناله مکن آه مکشس غم بیهـــوده‌مخور نهضت
کین سه نکرد بخدا هرگز هیچ‌دردی را دوا

* * *

مرا ز آن مغرور سر کشس یکـی‌یاد شد
در دلم احساس کشنده ایجـــادشد
دلم غم گرفت ((نهضت))د مـی‌چشم‌آب
خدا یا دل رفت زندگی ام برباد شد

* * *

مطربان بر خیزید آهنگ شـادی‌ساز کنید
خوبان هرچه میتوانید امشب‌برماناز کنید
به چند صراحی و پیمانه کی‌شودچاره ما
ساقیان باده پیشس آرید و خم هاباز کنید

* * *

آن پیرخم گشته ز صد جـــوان‌آراسته به
که سر به کف می نهد در رهٔ‌نام‌وطـــن

دوست عزیز شکیلا ذکریا

سلام همکار عزیز ، همکاری‌شمارا با مجلهٔ خود تان خواهانیم .نامه را به متصدی صفحهٔ مسابقــات وسر گرمیها به منظور ((فال گیری)) سپردیم موفق باشید.

دوست عزیز سعیده متعلم صنف‌دوازدهم لیسه آریانا

بپذیرید سلام و پرسان مارا هم.همکاری قلمی شما را خواستاریم .

همکار عزیز ما مینو پسنـــــد :مجلهٔ شماره (۳۲ ـ۳۳) ۱۷ عقرب ۱۳۵۹ شما که دریك جلد نشـــرشده بود ،به مطالعه قرار گرفت و سر تاپا آنرا خواندم . مجله‌ژوندون مجله‌خواستنی همه خانواده‌ها است خواندن اشعار دلکش وپر بـــارشس‌همه رامست میکند وهمه از مجله ژوندون بر وفق طبع و ذوق خـــودبهره می برند و بنده هم یکـــی از علاقمندان‌این مجله‌است ، میخواستم‌متذکر شوم که چندی قبل شعری بنام عبد الرحمن فروتن به نشـــررسید ، با این مطلع :

موج گردابم که دایم بیقـــرارافتاده ام
قطرهٔ اشکم ز چشم روز گـــارافتاده ام

در حالیکه چندین سال پیشس ،غزلی به عنوان (غروب) از سیـــد نور فرخ(سال ۵۲ مجله ژونـــدون‌شماره ٤١) به نشر رسیده اســـت با این مطلع :

*** ای تازه نویسان«!» عزیز کاری نکنید که رسوای عام و خـــاص گردید و «انوری دزدی» را بیـــاد همگان بیا ندازید و خویشتن را برفراز بام مسجد بنشانید . . .**

*** . . . گویافکر میکنند که شعردزدی و مقاله ربایی نوعی از شعـرسرایی و مقاله نویسی است . .**

*** قطرهٔ اشکم زچشم روز گـارافتاده ام**

*** چونکه بر چشمت زدی شیشهٔ کبود   لاجرم عالم کبودت مینمود**

*** . . . همکار عزیز ما سعیده ،شعر دزدی را با پشتاره و بـــار، برگه و نشان دستگیر نموده است. لطفا از ماجرای این دزد گیـــری ،خویشتن را مطلع سازید.**

قطرهٔ اشکم ز چشم روز گـــارافتاده ام
در غروب زندگی چون شام تـارافتاده ام

و همچنان این غزل ، در ســال۱۳۴۸ به پروگرام زمزمه های شب هنگام هنر وادبیات رادیو افغانستان و هم به آواز گیرای احمد شاکـــر آواز خوان جوان رادیو در ســال۱۳۵۵ ثبت و چندین بار از طریـق رادیو نشر گردیده است که ایـــن خود دلیل قانع کنندهٔ برای شعـــر دوستان وآقای شخیص عبدالرحمن فروتن از میمنه باشد که ایـــن مصراع :

قطرهٔ اشکم ز چشم روز گـــارافتاده ام

از سید فرخ میباشد ، نـــه ازعبد الرحمن فروتن . امید وارم آقای عبد الرحمن فروتن بعد از همیـــن لحظه ، در سرودن شعر توجه بخرج بدهند تا شهرت مبارك شان باکلمهٔ سرقت ، مهر و موم نگردد ، به امید پیروزی های بیشتر کار کنان مجلهٔ محبوب ژوندون و مردم شریـــف افغا نستان .

جواب نویس :

این روز ها سرقت ادبی وسعت فزاینده یی یافته است و هرکه چند روزی دست به قلم برد و کتابی به مطالعه گرفت . به زعم خودش فردا مقاله یی مینویسد ونام مبارك خودرا در جرگهٔ نویسند گان و شاعران سیاه میکند و ازشهرت باد آورده یی اینکار لذت ها میبرد که به چـــه آسانی به اوج نام آوری نشستـــه است ، گویا فکر میکند که شعـــر دزدی و مقاله ربایی نوعـی از شعرسرایی و مقاله نویسی است . این دسته از اقتباس گران یا بهتـــر بگویم سارقان ادبی تا مدت زمانی طفیلی و میکروبی در وجود آثـــار دیگران زندگی میکنند شاخ و برگ میکشند ، به نشو و نمو میپردازند و اندك اندك بزرگ میشوند و در حلقه های ادبی راه می یابنـــد وشعر (!) می گویند و قصه (!) می نویسند و تقریظ و نقد به جامعـــه پیشکش می نمایند . جریان های ادبی جامعه اگر به جوش و خروش، بالندگی و شگفتگی باشند ، همان لحظه طبل رسوایی این قصـــه نویسان ،شاعران و منتقدان ساختگی و مصنوعی را می کوبد و نقــاب ازچهرهٔ نا شریف شان می درد . در غیر حواله به زمان میکردد که داورسخت گیری است و در باز یافت سره از نا سره خواهد کوشید ...و از ما به عبد الرحمن فروتـــن و دیگر محققان (!) سرقت ادبـــی نصیحت که کاری نکنید که رسوای عام و خاص گردید و (انوری دزدی)را بیاد همگان بیا ندازید و خویشتن را بر فراز بام مسجد بنشانید . . .به حوصلهٔ همین صفحه ، چیـــز دیگری نمی گوییم .

دوست عزیز سید عبد الله متعلم لیسه منهاج سراج سرپل

مطلب فرستادهٔ شما بـــه اداره رسید ، بارها خدمت خوانند گـان و همکاران عزیز عرض شده استکه به یك روی ورق بنویسند ، در غیر نوشتهٔ ارسالی شان از نشربازمی ماند . و همینگونه است نوشتهٔ شما دوست عزیز . سلام فراموش شدهٔ آغاز کلام راحال بپذیرید وبـه انتظار مطالب دیگر تان هستیم .   خدا حافظ .

دوست عزیز شمس الدین آرین سلام علیك همكار عزیز ، قبـل از همه سخن های دیگر به عـــرض تان بر سانیم که نام متصدی صفحه خنده نسرین نیست از این بعـــد مطالب تانرا عنوانی مجله و یا بنام همان صفحه مورد نظر تان ارسال دارید . .

دوست عزیز (؟) ! به حال رقتبارتان متاسفیم و متعجب هستیم کـــه چرا پدر تان به حال زن و فرزندان خویشس نمی رسد و تنها بـــا زن سومی به ناز و عشرت زندگی میکند.گرچه در این زمینه میتوانستیـــم چیز های بگوییم ، ولی شما واضح نساخته اید که چند سال داریـد ، مصروفیت شما چیست ؟ و چرا پدرشما مادر و مادر اندر شـما را از خانه راند ؟ آیا شما به ســـن وسالی هستید که تك وتنها زنـــدگی را پیش ببرید ؟

عجالتا چه کشیدگی و اختـــلاف نظر در میان خانواده وجود دارد ؟ آیا شما مکتب را خلاص نمـــوده اید ؟ آیامیتوانید با مادر و مادراندر تان یکجا زندگی نمایید و از همـــه جهات آرام باشید . . .

تا دقیقا از وضع و حال زندگـــی شما اطلاع نداشته باشیم ، مشوره یی دقیق و درست عرضه نخواهیـــم داشت و هرچه خواهیم گفت تیر به تاریکی رها نمودن است که به نشانه اصابت نخواهد کرد . از این جهت معذور دارید ما را ، به امید نامـــه های دیگر شما .

دوست عزیز اول زمان نبی زارمتعلم صنف یازدهم لیسه میخانیکی ننگر هار

سلام های صمیمانه و دو ستانهٔ مارا قبول کنید . دعامیکنـــیم که در حراست وحفاظت خداوند متعـــال باشید پارچه شعر ارسالی خویشس رادر صفحه برگزیده های از نوشته های شمادریکی ازشماره های آ ینده بخوانید .   موفق و کامر وا باشید .

دوست عزیز رحمت الله غیرت متعلم مکتب ابتدایی اسلام قلعه پلخمری

سلام همکار ارجمند تقاضا میرودکه شعر بسیار بخوانید و هم بسیار شعر بگویید که گفته اند کار نیکوکردن از پر کردن است ، اینـــك تکه یی از شعر شما :

خزان در رسید موسم بهـــارگذشت
هنگام طرب و خوشی روز گـــارگذشت

و این مژده هم از ما به شما که بهار در راهٔ رسیدن است بـــه پیشوازش آمادگی بگیرید .

و باز هم نامه یی از شما ، دقت کنید :

با سلام دو باره شعر انتخابـــی خویشس را بخوانید :

به دندان رخنه در فولاد کردن   به ناخن سنگ خارا را بریدن
به فرق سر نهادن صد شتربار   ز مشرق تابه مغرب ره بریدن
فرو رفتن به آتشی دان نگونسار   به پلك دیده آتشی پاره چیدن
بسی بر جامی آسانتر نماید   ز بار منت دو نان کشیدن

شعر ((زندگی)) سرودهٔ طبـــع شما را خواندیم . احساس شمـــا قابل ستایشس است و آرزو مندیم که اشعار مـعـا صر ا ن را بسیار بخوانید .   خدا حافظ .

دوست عزیز محمد یونـــس ازمیرویس میدان

سلام علیکم همکار ارجمند . مجله ژوندون هر هفته از چاپ می برآید مگر آنکه بنابر تراکم فرمایشـــات مطبعه دولتی ، کار ها به عقب افتاد و مجله شما ، دو شماره دریـــك شماره از چاپ بر آید . ما همیشه کوششی مینمایم که مجله هر هفته بدست خوانند گانشی برسد وبنابه شکایت شما ، از مدیریت عمومـــی توزیع روز نامه ها خواهشی میکنیم که در توزیع مجله ژوندون همـــت گمارند و مجله هفتگی را بعـــد از پانزده روز و بیست روز بدســت خوانند گان و علاقمندان نسپارد .

(والسلام)

راه زندگی

غفار عریف

پیوسته بگذشته

اماخوشبختانه :

همبستگی جهانی ملل ، مبارزات استقلال طلبی ، جنبش های آزادی بخش ملی ، اقدامات پر شور وهمه جانبهٔ کمپ سوسیالستی ، سهم گیری هر چه بیشتر ممالك دارای رژیم های ملی ومترقی ، پیکار قهرمانانه کشور های عقب نگهداشته تمام محافل و نیرو های مترقی جهان ، کلیه مبارزات ضد امپریالیستی ، وحدت قانونمندنیرو های اساسی انقلابی جهان ، کشور های دارای سیاست عدم انسلاك ، همهو همه به طور قاطع وپیگیر باروحیهٔ یکدلی و همبستگی واقعی سیاست جهانی امپریالیزم ، جنایات دهشت افگنانه گروه‌های ارتجاعی ومشی سازش کارانهٔ نیرو های محافظه کارداخلی رابه باد انتقاد کشانیده و تحت چکمه های آهنین و ضربات خورد کننده نیم جان حیات بسر می‌برند.

طی جلسات عمومی وکنفرانس های بین‌المللی ، مارش های ظفر آفرین واعتصابات سر تاسری ، مظاهرات پرشور علیه نقض مواد اعلامیه حقوق بشر وپامال شدن شوونات انسانی که موجد اصلی آنها امپریالیسم وارتجاع بین‌المللی میباشد در سراسر جهان تصاویب عملی وسازنده بعمل میاید ،قطعنامه ها صادر میشود ، استراتژی و تاکتیك محافل امپریا لیستی دردفاع از رژیم های نظامی گر وفاشیستی را نوعی از تجاوز به حقوق بشر وقوانین معتبر جهانی تلقی میکنند ودر دفاع ازین امر که کلیه پیشرفت های چشمگیر سیانس وتکنالوژی علم وفرهنگ ، دستاورد های ادبی هنری ،اجتماعی وسیاسی ، فقط وفقط زادهٔ بازوان توانای انسان زحمتکش و هدفمند است ،همبستگی بین‌المللی ومساعی همگانی قرار دارد .

لیك گوشهٔ از راهٔ زندگی را اقلیت ها با استفاده از عقب ماندگی های فرهنگی ، کوتاهی آگاهی ، کمبود درك سیاسی ، دوری ازشعور طبقاتی به مخاطره انداخته است . اقلیت های طفیلی گاهی‌درنگهداشت ودفاع از عقاید پوسیده ، خرافی ، درحال زوال ودوراز واقعیت وزمانی هم بسط سیمای وحشت زای بی عدالتی ، تشدید ستم سر نیزه‌زحمت کشان را از تهداب زندگی (زیر بنا) وخصلت زندگی محروم حقوق می دانند .

گروهی در زندگی جهانی با داشتن امتیازات وافر از همه نفوذ واعتبارات برخوردارند ، گاهی متکبرانه با غرور خود ساخته و پرداخته برای نمایاندن چهرهٔ ظاهری ومیان تهی خود به اجرای هرنوع (اکت) ونمایش می بالند وزمانی هم شاید به ارثی بودن امتیازات خود با داشتن اصل ونصب بنازند .

گاهی زندگی مردم در گوشهٔ ازجهان دستخوش چپاول ویغماگری میشود وزمانی هم دژخیمان ستم پیشه سدراه پیشرفت عرصه های سیاسی، اقتصادی ، اجتماعی ، فرهنگی ، فنی و تخنیکی در زندگی اکثریت‌میشوند .

استثمار گران وستم پیشگان گاهی باتحمیل فشار وحملات‌ددمنشانه سرزمین مردمان رابه باد فنامیدهند وزمانی هم پیداوار ، مواد خام ونیرو کار زحمتکشان سر زمینی را با سراشیب سرمایه های سود آلود به هلاکت میرسانند .

در گرداگرد کشتی زندگی‌گروهی برای قایم کردن پایه های بی بند وبار قدرت خود سر زمینی را تحت تابعیت دارند وعدهٔهم دایرهٔ کشتار بیرحمانه انسان های بی گناه وپاکیزه سر شت رادر قلمرو خود بسط میدهند وبدین سان سود های افسانوی به بار میاورند .

گاهی اهریمنان وقاتلان سر زمین مردمان زحمتکش رابه تفالهٔ‌گندیده وشوره زار انحصار بدل میکنند و زمانی هم قرار داد های کمرشکن می بندند .

استعمارگران وشیوه نوین آن‌در تبانی بانیروهای محافظه کار داخلی گاهی دربرابر زندگی راه رشد غیر سرمایه داری به شدت مقاومت می کنند وزمانی هم کین توزانه با حیله گری ونیرنگ ناسیونالیسم محلی‌را تحریك میدارند .

در راه زندگی عده از کشور ها ، مرتجعین با استفاده از کمبود ها و ضعف‌های بسازماندهی ونواقص فعالیت نیرو های مترقی‌ودموکراتیك موفقیت حاصل گرده‌اند که قدرت سیاسی واقتصادی رادر دست‌داشته باشند ودر تعدادی ازملل جهان نیرو های کهنه کار و عقب گرا طعم تلخ شکست های سهمگین را می چشند.

لیك برپایه موفقیت های روز افزون سه نیروی عمده عصر ما وبه اتکای تجارب ورخداد های عظیم جهانی وهمچنان به اطمینان بهترین ره آورد های بشریت زحمتکش می توان گفت‌که :

مقاومت وبرج وباره شکنجه‌گران که در تحت سایه افکار و عقاید فرتوت وتاریخ زده بر منافع‌سیاسی اقتصادی واجتماعی انسان های زحمتکش گیتی تاخت وتاز میکنند ، سخت سست بنیاد گردیده ودوران اضمحلال رامی پیمایند .

ملل ستمدیده وانسان‌های‌روزگار دیده جهان با قاطعیت و دلیری بر ضد منوپولیست ها ، ستمگران ، بیداد گران ، درنده خویان ، روباه صفتان ، زشت گرایان ، تباه کاران نظامیگران ،جهل پرستان‌وکلیه‌فرومایگانیکه ارا جیف قرون وسطایی سر میدهندبه پاخاسته اند ، برای کسب استقلال سیاسی واقتصادی وتحکیم حاکمیت ملی ، به‌خاطر دموکراسی ، ترقی اجتماعی وعدالت واقعی ، برای صلح‌وامنیت‌بین‌المللی واستقرار نظام های مترقی ودموکراتیك وراه رشد غیر سرمایه داری میرزمند .

اگر الیگارشی مالی است و یا حدود سرمایه بجای صدور کالا، اگر اتحاد مقدس بسته شد و یا اصالت فرد پیریزی ، اگر باکونین وماکس استیر انارشیسم را تبلیغ میکردند ویاکلیسای کاتولیك در دادگاه تفتیش عقاید کردندویاروش لیبرال منشانهٔ پاسفیسم پیش کش شد .

(باقیدارد)

بقیه صفحه ٤١

آن مسابقا ت تعداد بیشتر ی تماشا گران دیدن نمودند وعلاوتا تعـــداد بیشتر تیم‌ها شرکت ورزیده بودند چنانکه درمسابقا ت والیبا ل‌مذکور تیم های پوهنتون کابل ، کابورا ، جهش ، مشعل وتعلیم‌وتر بیه‌شرکت ورزیده بودند که درپایان آن ،تیم‌ـ والیبال دختران پوهنتون اول ــ تیم مشعل دوم وتیم کابورا سوم شدند.

در مسابقا ت باسکتبال تیم ها ی الف وب پوهنتون ــ الف و ب جهش پولتخنیك وتعلیم وتربیه شر کـــت نمودند که در مقام قهر مانی تـیم الف پوهنتون قرار گرفت وتیم های جهش الف وب پوهنتون دوم وسوم شدند.

در مسابقات والیبا ل که اخیرا از طرف ریاست عالی‌ورزش وکمیته‌ملی المپیك در جمنازیوم پولتخنیك دایر گردید تیم های پولتخنیك ، کابورا، تعلیم وتربیه ومشعل شر کت نموده بودند که در نتیجه تیم والیبا ل‌مشعل به مقام قهرمانی رسید وتیم کابورا دوم وتعلیم وتربیه سوم شدند .در مسابقات باسکتبا ل ده تیم ازکلپ جهش ، تعلیم وتربیهٔ شرکت داشتند که در ین مسابقا ت تیم های الـــف وب‌جهش اول‌ودوم شدند .

مسابقات به سیستم دور بودکه‌در ختم آن به تیم های برندهٔ او لـدوم وسوم کپ های قهرمانی اهداگردید وعلاوتا برای هر تیم شش ،شش جوره کرمیچ نیز اهداء شد .

مسابقات گروپ جدیدالشمولان شطرنج پایان یافت

ریا ست عالی ورزش وکمیته المپیك چندی قبل مسابقات شطرنج رابین شطرنـــج بـــازان تـــازه وارد مسابقات بنام مسابقات گـــرو پ جدید الشمولان در یکی‌از سالون‌ها دایر نمود . درین مسابقات شصت شطرنج باز اشتراك ورزیده و آنها یکسلسله مسابقات را طبق مقررات جدید تحت نظر عدهٔ از کارکنـــان مسلکی ریـــا ست و رزش بـــراه انداخت . که این مسابقات بعد از ده دور دیدار ها بین شرکت‌کنندگان اخیرا پایان یافت .

در مقررات مسا بقات تشریـــح گردیده بود هرگاه هر اشتـــــراك کننده از جمله ده مسابقـــه شش فیصد پیروزی را نصیب شـــود در مسابقات آینده در جمله‌بازیکنان گروپ چهارم ظاهر خواهند گردید. و همچنان هر شطرنج بازیکه بتواند از جمله ده مسابقه ایکه انجام‌میدهد بیشترین امتیاز را بگیرد به حیـث برند گان مدالهای طلا، نقره وبرونز شناخته میشوند .

مقررات طوری وضع گردیده بود که باید هر شرکت کننده ده بـــار مسابقه را ادامه بدهد . که باتکمیل نمودن ده دوره مسابقه نتایـــج به صورت کل ارزیابی گردیـــــده و مستحقین مدالها معرفی میشود.

در نتیجه نهایی این مسابقـــــات کمال الدین با کسب پنجاه و دونیم امتیاز قهرمان اول شناخته شده و برندهٔ مدال طلا گردید .

محمد نعیم محصل پوهنتون کابل با کسب سی و نوو نیم امتیاز به مقام دومی دست یافت و مستحـق مدال نقره گردید . و محمد بشیـر گران دیگر شرکت کننده با بدست آوردن سی و هفت و نیم امتیاز به حیث برندهٔ سوم شناخته شده وبه مدال برونز این مسابقات دســـت یافت .

بعد از ارزیابی نتایج عمومـی به شمول سه برنده مدالهای طـــلا نقره و برونز بیست شطرنج بـاز دیگر مستحق اعتبار نامه گردیده و آنها در مسابقات آینده حق اشتراك را در گروپ چهارم شطرنج کشور حاصل نمودند . در جمله چهره های برازنده که در بالا از آنها نام برده شد غلام حبیب ب، عبد الواســـع جکنات ، عتیق اله ، ویس احمد از جمله چهره های موفق این‌مسابقات بودند که هریك آنها با پیـــروزی شان در پیشس از پنج مسابقـــــه در خشیدند و سایر شرکت کنند ـ گان با پنج برد و اضافتـــر از آن یکسلسله مسا بقات را انجام دادند برگذاری این مسابقات یکبار دیگر زمینه آنرامیسر ساخت تا علاقمندان این ورزش استعداد های شانـــر! ارزیابی بکنند و در کار شان برای یك آینده بهتر دست بکار شوند .

کاندید کسب عنوان قهرمانی جهانی شطرنج با کارپوف آماده گی میگیرد

ورزش شطر نج هم در جهـــان ورزش مقام خوبی را کسب نموده و از شهرت و محبو بیت زیـــاد بر خور دار میباشد . مخصوصـــا این شهرت و محبو بیت از زمانی زیاد اوج گرفت که اناتولی کارپوف چهره معروف شطرنج اتحاد شوروی با پیروزی هایشس درسرتاسر اتحاد شوروی و جهان بود .

یك خبر مربوط به دیدار هـــای جهانی شطرنج حاکی ار آنست که رابرت یونیر شطرنج باز معـــروف جمهو ری دمو کرا تیك آلمان برای کسب مقام قهرمانی یکسلسلـــــه مسابقات مقدماتی را جهت مقابلـه شدن با کار پوف انجام دهدوخیال دارد با کار پوف مقابل شود .

مسابقات کاندید های مسابقه با کار پوف که دریکی از شهر هـای ایتالیا دایر گردید رابرت یونیـــر نسبت بر دیگران در خشید اودریك دیدار خود با کور چیونی شطرنـــج باز دیگری از اتحاد شوروی که این هم از چهره های برازنده شطرنـــج اتحاد شوروی است در برابرحریف کار پوف در حرکت سی و یکنیـــم شکست خورد و از بازی کنار رفت یونیر در مسابقه خود با کار پوف از دانه های سفید کار خواهـــد گرفت .

بقیه صفحه ۱۵

جشن مرگ

کنجکاو و پر تمنای مادر و برادرش لخت شد و بر ختخوا بش کــه هنوز گر می چند د قیقه قبل بد ن او را در خود نگهدا شته بـــود رفت و تنها حر فی که زد ایـــن بود :

ـ آخ مادر چقـدر سرد است ، چقدر سرد است ...

گلناز از جا یش بر خوا ست ، اول پتوراروی او کشید و بعد هرچه در اتا ق پیدا میشد رو یش انداـ خت و با چشمها ی و حشتزده‌بدبن لرزان او که در زیر کلی ازپتوو پارچه و لبا سها ی کهنه و بفچـه میلر زید و با لا و پا ئین میر فـت خیره شد ،

لرزه شدید پسر بیچاره یـــک سا عت و شا ید هم بیشتر طـو ل کشید ، آنو قت بشد ت تـــب کرد ، هما نطور طا قباز خوا بیده بود و کو چکتر ین حر کتی نمیکرد، چشمهای ما تش رابه سقف دو خته بود .

گلناز رو کشها ی سنگین را از روی او بر دا شت و سعی کـــرد سر مـوزون او رابا د ستهـــا ی یخ زده ا ش سرد کند ، زن بیچاره تا غرو ب با نو مید ی وو حشت در اتا ق قدم م زد وبا لا و پا ئیـــن رفت ، نمیدا نست چه کند ، فکرش از کار افتاده بود ، بی در پـــی از اتا ق بیرو ن میر فت‌وبرمیگشت و با ترس و اضطرا ب و چشمها ی از حر قه در آمده ولبریز از وحشت بدیوار های عر یـــان و سقف ازهم پا شید ه نگاه میکرد نا گها نـحس کرد که د یگر گر سنه نیست ، مثل کسی بود که از سر ما یاگرـ مای بیش از اندازه کر خ شـــده با شد ، اعصا بش از فر ط گر ـ سنگی و رنج از کار افتاده بود و دیگر هیچ چیز حس نمیکرد .

آفتا ب تازه غروب کرد ه بود، ناگهان نور امید ی در د ل گمناز درخشید وبا خود گفت :

((آیا هیچ کس پیدا نخوا هـــد شد که در برابر این همه بد بختی پو لی بمن قر ض بد هد ؟

بعد بیاد همسا یه ها و مغا زه خورا که‌فرو شی سر بازار بزرگـت افتاد ، اما بلا فا صله نا امید شد، چون یاد ش آمد که بازار را او ل غروب میدید ند وآن مغازه هـــم مطمئنا تعطیل شد ه ا ست .

نا چار با یستی تا صبح صبـــر کند ، با این امید درو غی که فردا پو لی قر ض خوا هد کرد خودش را فر یب داد و آرام شد ، د یگر از این اتا ق با ن اتا ق نمیر فـت سا کت و غمزده آمد و در پهلو ی بسترپسر ش نشست .

تب بچه بالا رفته بود ، گلنا ز بیحر کت در کنـــار او نشسته و چشمها ی خیره اش را به کنـــج اتاق دو خته بود و از فر طاضطراب میلر زید .

پسر کو چکتر از گر سنگـــی خوا بش نمیبرد ، او هم باچشمهای از حو قه در آمده بد یوار اتا ق خیره شد ه بود ، پسر مر یض‌با آرامی نا له میکرد ، گاه هذ یـــان میگفت‌و سر ش را از طر فـــی بطرف د یگر میچر خا ند وچشمهاـ یش بیك نقطه از سقف خیره شده بود، نگا ه میکرد اما جا یی رانمیدـ ید، آن چشمهای داشت سیـا ه و شیشه یی و در خشا ن ، پســـر کو چکتر با د قت از بستر ش‌باو نگاه میکرد ، و قتی دو باره پسر مریض شرو ع بحر ف زد ن کـــرد برادر ش بلند شد ، روی بستر ش نشست و با صدای خفه یی که‌فقط مادرش میتوا نست بشنود، گفت :

ـ مادر ، برادر بزرگم میمیرد ؟

مادر مثل اینکه با د سر د ی بر بد نش وزید ه با شد لرزید ، بـــا چشمها ی و حشت زده به پســـر کو چکش نگا ه کرد و گفت :

ـ این حر فها چیه ، چرا ایـــن حرف را زدی ؟

پسر کو چك در برابر نگـــاه خیره ما در ش لحظه یی مکث کرد وبعدخم‌شد وسرش را بگو ش ا و نزدیك کرد و با صدای خیلـــی ملا یمی که سعی دا شت برا درش نشنود ، گفت :

ـ چو ن ا گر او بمیره باز از آن خانه سفید برا ی ما غذا میا رن .

بقیه صفحه ۱۹

هر رنگی در میناتور...

ـ اصلا مینا تور کلمه فرانسو ی بوده و ظر یف کاری را معنـی مید هد ، یعنی هر قدر که یك تاـ بلوی مینا تو ر ظر یف و ریز تر کار شود به هما ن قدر ، با ارزش تر بوده ومیناتور گفته میشود وبطور عموم‌هنر مینا توری سبك بهزادبه سه بخش عمد ه تقسیم میشود .

۱ـ تذ هیب سبك بهزاد .
۲ـ تصو یر سبك بهزاد .
۳ـ تشعیر سبك بهزاد.

ومقا یسه هنر مینا توری بـا ریا لیزم با ید گفت که : این هنـر با ریا لیزم فر ق ز یادی دارد ، زیرا در هنرریالیزم پر سپکتیف و انا تو می و سا یه ها و پر داز ها استفاده ز یادی بعمل می آیـد در حا لیکه هنر مینا تور ی از این قاعده متثنی ا ست . امـا بـا ید گفت که تنا سبات دراین شیوه‌باید حفظ گر دد .واما‌با سایر سبك این سبك تفاو ت کلی دارد ، مثـلا با کو بیزم هنر مینا توری هیـچ مقا یسه نمیشود و ...

* در مورد بکار بر د ن ر نگ ها در هنر مینا توری چه نظـر داری ؟

با تو جه با ینکه نقا شی میناـ توری از نظر رنگ آمیزی و سـر شا ری رنگها ، ر قیبی ندا رد ،لازم می آمد تا هنر آمو زا ن در دنیا ی رنگ ها و طر یقه تر کیب ورابطه هر رنگ با رنگها ی د یگر مطا ـ لعا ت و تجر بیا ت عمیق‌بد ست آورند . برا ی آنکه در غنای رنگهای نقا شی کشور ما ن نظر کلـی دا شته با شیم ، کا فی ا ست تابه آثار مینا توری هنر مندان چیره‌ـ دست و معرو ف از سر د قت نگاه کنیم . هما هنگی و تر کیب رنگها در این نقا شی ها ا عجاز آ میـز است. ظاهرا هر رنگی در مینا ـ تور ، مرز و محدود ۀ خود را دارد، اما در مجموع این‌رنگ ها ،بطرزی غریب و حد تی را القاء میکنـد که مشخصا مینا تور کشور عز یزما افغا نستا ن ا ست ...

* در نقا شی مینا تور از کدا م نوع رنگ ا ستفاده مینما یی ؟

ـدر هنر مینا توری از هما ن اوا یل پیدا یش این هنر ازرنگهای اصلی و معد نی ا ستفاده بعمـل میا مد . و بنده نیز ما نند سایرین ازرنگها ی آ بی ودیگر تر کیبات رنگها ا ستفاده میکنم . نا گفتـه نبا ید گذ شت که بصورت عمو م در نقا شی مینا توری از رنگهای ی مانند : لا جورد ، شنگر ف ،(سرخ) ،زنگار (سبز) و زر یـنـخ (زرد) بیشتر کار میشود . و این نـو ع رنگ ها از جمله رنگ ا صیـل است که در گذ شته ز یاد مو رد استعما ل دا شت ، ا لبته ر نگـ طلایی ونقره‌یی را نیز باید درجمله این رنگها اضافه کرد.

ودر قد یم چو ن رنگ‌های آبیکه امروز در د ستر س نقا شا ن‌است موجود نبود لاجرم هنـر منـدا ن برای رنگ آمیزی تا بلو هـا ی شان از مواد معد نی و رنگ های معدنی وطبیعی که خود میسا ختند استفاده میکردند و لی حا لا آ ن طریقه ها و شیوه ها تقر یبا فراـ موش گشته ا ست اما هستند نقا ـ شان که در تا بلو ها ی شا ن از رنگ ها ی قد یمی که بیشتر شان سا خته خود شا ن ا ست ا ستفا ده میکنند .

تا بلو ها ییکه با این نو ع‌رنگ ها ما نند لا جورد ، طلا ، نقـره وغیره ا ستفاده میشود چو ن‌بهای زیادی را ا یجا ب میکند از ایـن رو تابلوی که توسط ا یـن رنگـ ها کار میشود از ارزش و پختگی بیشتر ی بر خور دا ر میبا شـد ومن نیز از رنگ لا جورد در بعضی از تا بلوهایم ا ستفاده میکنم .

*در مورد کارت چه فکر میکنی، چقدر و قت د یگر لا زم ا سـت‌تا کارت از پختگی لازم و بیشتر ی برخور دار گر دد ؟

ـدر مورد کار ها یم خودچیزی اظهار نمیدا رم و نبا ید چیزی‌بگوـ یم و به مصدا ق مثل معر و ف که (شنید ن کی بود ما نند دید ن) قضاوت را به هنر دو ستا ن ،هنر شنا سا ن میگذا ریم . اما ،درمورد بخش د یگر سوا لتا ن با یـد عر ض کنم که : هنر مینا تو ر بخصوص سبك بهزاد یك هنـر مشکل و پیچیده ا ست . در حاـ لیکه تعداد زیادی‌این هنر را تعقیب می نما یند و لی تنها سه یا چها ر استادی که نام شان را قبلا ذکـر کردم‌در کشور ما ن د ید ه میتوانم که کار ها ی شا ن از پختگی ، زیبایی واصالت زیـاد بـر خورـ داراست . و من هم نمیدا نم که چه مدتی و قت لازم ا ست و چقـدر سا لها را با ید پشت سر گذ اشت تا کارم به پختگی بر سد. وشعری از خوا جه عبدا لله ا نصاری بیا دم آمد که میگو ید :

الهی اگر خامم پـخته ام کـنـ
واگر پخته ام سـو خته ام کـن

* عمومادر نقا شی ها ی مینا ـ توری گذ شته صحنه ها ی ا ز جنگ، شکار و غیره دیده میشود

بقیه درصفحه ٥٤

بقیه صفحه ٤٥

جوانان وروابط...

دست میدهد و او بخاطر گرفتـن انتقام شو هرش را نزد دوستـان و آشنا یانش‌خردمیسازد وتحقیرش میکند . و اکثرا مرد ها در این مورد کمتر حوصله دارند و برای اینکـه اعادهٔ حیثیت نموده باشند ناگهان عصبانی میشود و آنچه را که نباید بگوید به زبان می آورد و این امـر بیشتر بر روابط خانوادگـی زن و شوهر تاثیر سوء میگذارد و اکثرا ازهمین جاست که جدایی و از هـم پاشیدن روابط خانوادگی شـان شروع میشود .

پس ببینید که زندگی در ابتدا اگر ازیك بوسه آغاز می یابـد ، بالاخره بکجا می‌انجامد .خوشبختانه امروز زنان و مردان یا بهتر است بگوئیم جوانان ما در یافته اند که زندگی خانوادگی و ادامه‌آن‌مستلزم مراعات نمودن یك سلسله نزاکـت ها و قوانین است که باید ازطرف زن و مرد مراعات شود . وقتی بین زن و شوهری تفاهم وجود داشتـه باشد . و در پهلوی آن محبـت و صمیمیت هرگز محیط نا مساعـد خانوادگی بو جود نخواهد آمد .

شاید این سوال نزد تان خلق گردد که چرا بعضا در بین جوانان تحصیل کرده و فهمیده اختـلافات خانوادگی ایجاد میگردد به جـواب باید گفت : که اختلاف خانوادگـی اکثرا زمانی به وقوع میپیوندد کـه یکی از دو طرف همانطور یکه قبلا تذکار دادیم‌مراعات‌نکردن نزاکتهای زندگی میباشد و یك موضوع مهم دیگر یکه بیشتر در بین خا نواده های جوان تاثیر بد میگذارد وباعث

میشود که محیط پاك و خالـی از هرگونه شك و تردید را درخانواده لکه دار سازد وجود دوستـان و آشنایان که بعضا در بین شـان اشخاصی موجود اند که شایستـه دوستی و رفت و آمدرا ندارنـد این اشخاص با حرکات و نگاه های دور از نزاکت و اخلاق باعث‌میشود. که حسی بد گمانی را در میان ز. و شوهر جوان ایجادنماید و ازهمین جاتخم نفاق کاشته میشود و توسط همین دشمن به ظاهر دوست‌آبیاری میگردد . بالاخره نتیجه این میشود که روابط سالم و پاك زن و شوهر از هم بگسلد و بپاشد همانطوریکه بار ها گفته ایم باز هم میگوییم در انتخاب دوست و رفیق خیلی‌محتاط باشید زیرا رفیق بد بزر گترین دشمن خوشبختی و سعادت‌خانوادگی است .

خوشبختا نه امروز جوانان مـا براستی به این نکته ملتفت گشته اند و از همین رو در انتخاب‌دوست و رفیق زیاد احتیاط میکنند . ونمی گذارند که زندگی خوش خانوادگی شان دستخوش بازیچه دیگـران قرار گیرد . و حقیقت هم همیـ است باوجود اینکه رابطه میان زن و شوهر همانقدر که محکم اسـت گاهی اتفاق می‌افتدکه این‌استحکام بایك سخن بی جا و بی مـورد متزلزل گردد . پس چه بهتر که قبل از وقوع حادثه علاج آن گرفته شود یعنی قبل از اینکه رابطه نیك خانوادگی از هم بپاشد و شیرازه خوشبختی خانواده از هم بگسلـ باید در مورد انتخاب دوسـت و رفیق زیاد متوجه بود .

بقیه‌صفحه ۱۱

نگرشی به‌سینمای

می لرزد موج شکن نیرومند ازمیان امواج متلاطم ره می گشاید رزمناو انقلاب مغرور و شکست ناپذیر به سوی شکوه وجاودانگی پیش می‌رود . صحنه پایان این فیلم نازدودنی با غرور و افتخار اعلام می کند که انقلاب شکست ناپذیر است .

ایزنشتین و همکارانش پس از بزرگداشت او لین‌انقلاب(۱۹۰۵) به درخواست دولت شوروی‌کار بر روی فیلم اکتبر مربوط به انقلاب کبیر سوسیالستی(۱۹۱۷) را آغاز کردند .

تدارك برای فیلم اکتبر رزمناو پوتیو مکین آغاز شد . **ایزنشتین** به اتفاق شاگرد و دستیارش گریگوری الکساندروف کار خود با گرد آوری تعداد بی‌شماری

لاریسا درحال اجرای یکی‌ازصحنه های فلم

از اسناد و مدارك در باره زمینه چینی تحقق وپیشرفت پیروزمندانه انقلاب سوسیالیستی‌شروع کردند سپس به یافته های خود درباره وقایع فبروری تا اکتبر ۱۹۱۷ در پتروگراد بسنده کردند که به فیلم و حدت وزیبایی بخشید

صحنه های پر جمعیت بهترین فصل های فیلم هستند وپرکشش ترین و حساس ترین مراحل انقلاب را نشان می دهند تیرباران تظاهر کنندگان غیر مسلح جون ۱۹۱۷ به دستور دولت موقت نطق لنین از زره پوش خطاب به جمعیت گرد آمده در ایستگاه فنلاند ، میتینك نزدیك ((سمولنی)) شلیك توپخانه رزمناو ((اورورا)) یورش توفانی به کاخ زمستانی . این فصل ها خاطر بازسازی رویداد ها از روی اسناد و خاطرات شهادان عینی با دقت ژرف کاوتاریخی وباالهام از روحیه نبرد انقلابی بر تمام فیلم برتری دارند این صحنه ها هستی مستقلی می یابند و در شمار فیلم های تاریخی مستند در می آیند از نظر تماشاگران این صحنه ها صرفا بریده هایی از یك اثر هنری نیستند بلکه فیلم‌های مستندی به شمار می روند که رویداد های حقیقی انقلاب را به تصویر می‌کشند بهترین تصاویر بهترین تصاویر فصل ها هیچ گاه فراموش نمی شوند.

نیروی مقاومت ناپذیر جمعیتی که توفان آسا به کاخ زمستانی یورش می برند چکمه ملوانی که تاج زینت بخش سر در آهنی کاخ‌را خود می‌کند برش های‌پیاپی سریع تصاویر تظاهرات و تیر-اندازی سربازان طنین‌ریتم تیربار را منعکس می سازد .

در فیلم اکتبر بود که نخستین تلاش برای ترسیم سیمای‌لنین بدون استفاده از روش های‌مستند به کار رفت ایزنشتین برای این مقصود به جای بازیگران حرفه‌ای از کارگری به نام نیکاندروف استفاده کرد که شباهت‌فیز یکی زیادی به ولادیمیر ایلیچ داشت اما مطلقا آموزش بازیگری ندیده بود و از این گذشته تلاشی هم برای نقش لنین به کار نبرد صحنه های پر جمعیت فیلم که لنین را در میدانی در تماس‌نزدیك با توده های انقلابی نشان می دهند وزیر پرتو های مزاحم نور افگن های که از جهت عکس می تابند محو می شوند هنوز بسیار نیرومند و موثر به نظر می‌آیند .

باقیدارد

هر رنگی در میناتور...

ودر کار های خودت نیز این صحنه ها دیده میشود ، آیا نمی شود که زندگی امروزی رادر تابلو هایتان انعکاس دهید؟

ـ سوال مشکلی می نمائید، چون من یك نوآموزم این سوال را باید از استادان بنمایید ولی تا جاییکه دیده شده تنها شکار وجنگ نه بلکه دیگر رخ داد های زندگی نیز در تابلو های مینا توری منعکس شده است، اما چون از قدیم در تابلو های مینا توری صحنه های شکار ،جنگ ،بزم موسیقی و غیره انعکاس یافته است وماهم برای حفظ اصالت این هنر این صحنه ها را در آثار مان انعکاس میدهیم ومیاوریم . و اگر مینا تور را باسبك ریالیزم امتزاج بدهیم و صحنه های از زندگی امروز را ترسیم کنیم شاید همان چیزی بدست آید که شما سوال آن را کردید ومن نمیدانم که تا امروزچرا این کار رانکرده اند .

* چند نوع مینا توری را میشناسی ؟

ـ اگر چه من آنقدر معلومات کافی در این زمینه ندارم ولی با آنهم به سبك بهزادآشنا هستم وخودم نیز آن را تعقیب میکنم به آثار محمد هروی آشنا بوده، سبك ایران، سبك هند ، سبك کشمیر عراق ، بخارا ، هادی تجویدی و محمد تجویدی را میشناسم .

ولی برای من ازهمه مهم سبك بهزاد است .

* درمورد شیوه آموزش هنر نقاشی‌در گذشته چه میدانی ؟

ـ اگر از نزدیك بیك تابلوی مینا توری از روز گار گذشته متوجه شویم که هنر آموزان‌جوان کار گاه ها ، رنگ آمیزی مینا تور ها را بر عهده داشتند . استادان طرح اصلی را و استخوان بندی مینا تور را می کشیدند وکار رنگ آمیزی را بعهده هنر آموزان میگذاشتند .

هنر آموزان را ابتدا به رنگ آمیزی بخش های ساده وا می داشتند و به همان نسبت که در کار پیشرفت میکردند ، برنگ آمیزی قسمت های مهمتر وپیچیده تر را به آنها تکلیف می کردند یك هنر آموز با این شیوه تعلیم در هفده سالگی ، میتوانست یك اثر مینا توری را به‌تنهایی رنگ‌آمیزی کند . این طریقه تربیت نقاشان، نسل به‌نسل ادامه می‌یافت‌و هنر آموزان جوان پس از گذراندن دوره های فشرده و جدی تعلیم ، خود استاد می شدند . و به تربیت نسل دیگر نقاشان همت می گماشتند .

آنچه در نزد این هنر مندان بیش از همه جلب نظر میکرد ، احساسات عاشقانه و مستانه شان برای خلق‌هنری‌بود .

و در تاریخ ها آمده است که این نقاشان بهنگام خلق یك‌اثر دچار جذبه و شور میشدند، وآثاریکه توسط کلك این هنرمندان با این احساس بوجود می آمد از جمله شهکار های روزگار خود بشمار می رفت .

* خوب عمر ذکریا می خواهم آخرین سوال را ازشما نمایم، آیا می‌خواهی این رشته را تقیب‌نمایی یا در نیمه راه رهایش کنی ؟

ـ آرزو دارم که با تمام قوت‌این رشته را تعقیب کنم البته درپهلوی آن می خواهم هنر خطاطی را و مجسمه‌سازی را نیز یاد بگیرم‌ولی شاید مسلکم همین هنر میناتوری باشد که حالا آن را تعقیب میکنم ومی‌خواهم ساینس را نیز در پهلوی این هنر ها فرا گیرم.

عمر ذکریا از محبتت تشکر آرزو میکنم که در کار هایت موفق باشی

بقیه صفحه ۲۶

اعلامیه وزارت...

داد ن تو جها ت این اجلا س از مسایل مبر م و داغ کشور های اسلامی ندارد .

برای جلو گیر ی از همچو تلاش های خد عه آمیز بذل توجه نمود ه و کو شش نمایند تا کنفر انس و قت خودرا و قف مسایلی نه نماید که و حد ت جها ن اسلام را صد مه میز ند ، تابه این تر تیب پیرو ز ی آنها در مبارز ه مشترك شان علیه دشمنا ن تا مین گردد .

واما در مورد تصمیم مربوط به تعلیق عضو یت جمهور ی دموکرا تیك افغانسان در ساز ما ن کنفر انس اسلامی باید گفت که این تصمیم کا ملا غیر عادلا نه و بدو ن هرگو نه دلیل میباشد بنابرا ن وزار ت امور خارجه جمهور ی دموکرا تیك افغانستا ن با صلا حیت تا کید میدارد که هر گو نه فیصله وتصمیمی که درین اجلا س در غیا ب هیا ت نمایند گی افغانستا ن اتخا ذ گـر دد جمهور ی دمو کرا تیك افغانستا ن خودرا بدان مقید ندانسته و تاجا یکه به کشورما مر بو ط میشود فاقد اعتبا ر قانو نی خوا هد بود .

بقیه صفحه ۷

دیگر قلت چوب و ...

انجنیر نوایی

تاجاییکه این موضوع به وزارت معادن و صنایع تعلق می گیرد ما می کوشیم موضوع را به مقامات مسوول پشنهاد کنیم و چنین زمینه یی رابه وجود آوریم ودر مورد موسسات دیگر میتوانم بگویم در صورتی که دو نوبت کاربه گونه یی در نظر گرفته شود که نوبت نخست ازساعت ۸ صبح آغاز و تا ٤ بعداز ظهر دوام آورد ونوبت دوم از ساعت ۷ شام شروع و برای مدت هشت ساعت ادامه یابد با توجه به اینکه سه ساعت از چهار بعداز ظهر تا هفت شام را این موسسات در حال تعطیل کار قرار می گیرند میتوان انتظار داشت که بخشی از مشکلات کمبود برق دراین ساعات که نیازمندی فراوانتری به آن محسوس است از میان برود. درپهلوی این مسایل یاد آوری این نکته هم ضروری است که استفاده از انرژی برق برای پخت و پز با داشتن دو خصوصیت بهترین و ارزانترین بیشتر مورد علاقه وتوجه مردم قرار دارد و همین امر هم سبب کمبود آن می گردد - چراکه ظرفیت تولیدی مامحدود است ونمیتواند بیشتر از آن زمینه مصرف داشته باشد و همین نکته است که باید خانواده های ماهم آنرا درنظرداشته باشند و در مصرف برق تاجای امکان زیاده روی نکنند ودر همین جای سخن این یاد آوری هم بیجا نیست که مشکل انرژ ی تنها مشکل شهر و کشور ما نیست و امروز حتی پیشرفته ترین کشورهای جهان هم باآن روبرو می باشند در مورد استفاده از گاز مایع تولیدی خود ما بایدبگویم فعلابه دلایل اقتصادی وعمدتاً این دلیل که انتقال گاز از شمال کشور به کابل مستلزم تمدید پیپ لین هایی می باشد که ایجاب مصارف هنگفتی را می کند برای ما مقدور نیست . اما دراین مورد که باید درحجم توریدات ما ازاین ماده انرژی زاافزوده گردد من کاملا توافق نظر دارم .

در شرایط کنونی کابل سالانه به هفتادو پنج تن گاز مایع ضرورت دارددر حالیکه صرفاپنج تن تورید می گرددویقیناً در صورتی که مقدار بیشترازحد نیازکنونی مردم هم تورید گردد باز هم برای آن مشتری خوهیم داشت امابایدد در نظر داشته باشیم که از گاز صرفاً درامور پخت و پز استفاده شده میتواند و نه برای تسخین وگرم ساختن منازل .

راحله راسخ خرمی !

پیشنهادی که من در این زمینه دارم این است که شاروالی کابل ووزارت معادن و صنایع درزمینه مورد بحث طرحی را مشترکاً مورد تصویب قرار داده و آنرا با ذکر دلایل قانع-کننده چه از نظر مفیدیت اجتماعی و چه ازنظر ارزش اقتصادی در اختیار ارگنهای تجاری کشور قرار دهند تادر زمینه توریدمقدارکافی گاز مایع با شرایطی سهل با کشور های دوست تماس های به منظور عقد قرار دادهای تجارتی گرفته شود وژوندون هم آنرا انعکاس داده حتی حاضر است این دلایل را اگر در اختیار ما گذاشته شود به نشر رسانیم .

برف میبارد

برف میر قصد
بر ف همچنون بر گهای خشـــك پاییزی
بر وی بامها ی شهر میر یزد
صحن خانه روی جاده
سوده کافور پاشیده
یکطرف غم
یکطر ف شادی
کوچه ها خالی
من ز پشت پنجره درگیرودارزندگی
غر ق در رویای حزن انگیز رویای جوانی
یادم آمد سالها زین پیش
روزهای بر فوبارا ن
درکنار کرسی گرم زمستا ن
بابه حیدر خان دهقان قصـــه میگفت
قصه های رزمی وحما سه دورا ن پیشین را
قصه باستا نی
ازنیاکا ن همامی
داستان بلخ بامی
قصه گو درز نامی
از هجوم لشکر سر مست توران
از دلیری های پرشور نیا کان
از كك کهزاد و رستم
رستم وسهراب ناکام
قصه زور آوری یی پهلوان سام سام نریمان
قصه سیمر غ دستان
از در فش کاویانی
از سرود جاودانی
حکمت و آیین زردشت
شعله های آتش بر زین زردشت
درمیان قصه خوانی
گاه میگفت :
وه چه خوش بودآنز ما ن شاد مانی
زندگی بافرو آزاد ی عهـــــد باستانی
ای جوان زنده دل ای شهپـــرشهباز کشور
هو ش دا رای مرد دورا ن ساز کشور
زندگانی چیست دا نی کار زار مرگ وهستی
گاه زحمت گاه ذلت گاه مستی
دربر پیکار دشمن چون در خـــت سروپایا
استوارو پایدار وپا یبر جا
باهمه پستی بلندی گفته بـــودم زندگی زیباست
«آری آری زند گی زیباست »
زند گی آ تشگهی دیرینه پا برجاست
چون بیفروز یش رقص وجلوه اش درهر کران پیداست
ورنه خامو ش است خامو شـــی گناه ما ست
زنگی راشعله باید برفرو زنده
شعله ها راهیمه سوزنده

اجسام شفاف

معلم در بین صنف رو بیکی از شاگردان‌لایق کرد و پرسید :

ـ نام‌یکی ازاجسام‌شفاف واکه باآن بتوان‌ازیک طرف، طرف دیگر را دید برایم بگو !

شاگرد بلافاصله جواب داد :

خوب آقای معلم صاحب اینکه شمامی‌گوییدمعلوم‌دار است ؟

خوب چه است ؟

آب مرتبان شیشه یی است

ارسالی دل آغا وحیدی

خانم ـ داکتر چه خاک بسرم شد ..بچیم‌ریزش کرده وبه همین وضع مانده است .

داکترـ غصه‌نخورید خانم‌اگر همینطورباقی‌بماند بسیار بچه هوشیار ودرس خوان باقی می ماند .

شماسوادداريد

مسافری در بین سر ویس به مردی که‌سوادنداشت همسفر شد در راه در کنـــــارش پرو فیسوری نشسته بود ومجله می‌خواند...

مرد که سواد نداشت ، مجله را از او گرفت‌و شروع کرد به نگاه کردن...

پروفیسور پرسید :

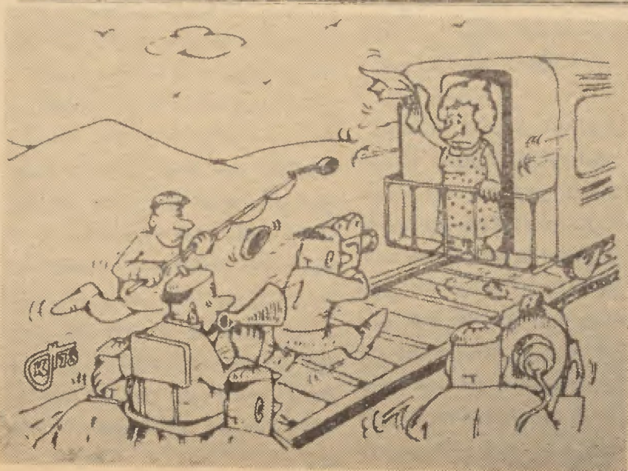
ـشما سواد دارین ؟

بلی که دارم !

ـپس‌برای چه مجله را بر عکس گرفتــه‌اید ؟

برای اینکــه کسی دیگر اینطور نمیتواندمطالعه کند .

ارسالی محمد سلیم لطیف زاده

وقتیکه خانم ازیک حادثه ترافیک جان به‌سلامت برده وعکاسان وخبرنگاران میخواهند راپوری از آن حادثه بگیرند .

بازهم‌اسکاتلندی‌ها

مکتاویش اسکا تلندی رو به دو ستش کــه‌برای دیدن او آمده بود کرد و گفت :

ـ بلی ... من در وصیت نامه ام‌نوشته‌ام که به هر کدام از مستخدمینم که بیش از ده سال در منزل ام کار کرده باشد برایش‌ده‌هزار دلار بدهند !

دوستش سری تکانداد و گفت :

ـواه ... واقعا که تو آدم درست و دلبازوسخاوتمندی هستی ؟!...

مکتا ویش بلا فاصله حرف اورا قطع‌کرد:ـ نی... نی جانم ... هیچ اینطور نیست . آخر من هیچ مستخدمم را بیش از ۲سال‌زیاد تر در بین خانه نگهداری نمی کنم :

ارسالی محمد عارف «چوبك»

بدون شرح

شرم دارم

طبیب رادیدند که‌هرگاه بگو رستان میرسیددستمال بروی خو د گرفته ورود تیر می شد مر دم سبب آنرا پرسیدند گفت : از مردگان این گورستان شرم دارم زیرا هرکدام شربت مــر ا خو ر د ه است مرده است .

ارسالی عزیزاحمد ولی زاده

بدون شرح

تهیه‌وترتیب حمید(آژیر)

چرا میخندیم؟!

باب هوب میگوید: از خنده مردن، شیک ترین نوع مردن است!

اگر تو نه خندی، زندگی به ریش تو می خندد!

(از ضرب المثلهای هندی)

وقتی که می خندی امراض از تو فرار میکنند!

(از ضرب المثل های چینی)

اگر بی پولی، بخند تادردش کمتر بشود!

(از ضرب المثلهای فرانسوی)

حتی وقتی که میمیری بالبخند بازندگی وداع کن!

(از ضرب المثلهای تایلندی)

در دو غم از خنده میترسند!

(از ضرب المثلهای فرانسوی)

همه می خواهیم بخندیم تا مجالی به غم ندهیم که خانه دل ما را تسخیر کند. خندیدن حصاری است که خود را از شر حمله وهجوم اندوه‌ونگرانی و ناامیدی در آن پنهان میکنیم.

یك فیلسوف آلمانی میگوید:

- خود خنده چیزی مهمی‌نیست، یك عكس العمل طبیعی انسان است که خودش نفعی عاید انسان نمی کند ولی اثر مهم خنده آنست که‌برای چند لحظه و دقیقه آدمی را از ((جدی بودن)) دور می کند.

یك روانشناس میگوید: در آن لحظه که مغز ما از فکر کردن تهی می‌شود و حساب زندگی - چه مثبت و چه منفی از فکر مادور میگردد آن‌لحظه خوشترین لحظات زندگی ماست و فقط ((خندیدن)) قادر است که چنین‌لحظات گرانبهائی‌رابرای انسان بوجود آورد.

چرا وکی میخندیم؟

ثابت شده که انسان برای خندیدن احتیاج به‌شریك دارد زیرا مادر تنهایی به‌ندرت می خندیم خنده حالت واگیری دارد و گاه اتفاق افتاده که ما از غش غش خندهٔ دیگران بدون دلیل- به قهقهه افتاده ایم بدون اینکه بدانیم چرا میخندیم آنقدر خندیده ایم که چشمان ما به آب افتاده است پس خندیدن شریك میخواهد.

جالب اینست که در دنیای امروز يك ((صنعت پولساز خنده)) در چهار گوشه جهان مشغول فعالیت‌است و هزاران نفر در ((صنایع خنده)) شب و روزکار می کنند و موجبات خندیدن خلق الله را فراهم میسازند کارخانجات ((خنده سازی)) کارشان تهیه لوازم شوخی و خنده است مثلا يك جناح از صنعت‌چاپ ونشرکتاب و روز نامه کارشان فقط تهیه مطالب فکاهی برای خنداندن است زندگی کار- یکاتوریست ها هنر پیشگان‌تا- تر ها کمدی و ستارگان سینما سناریو نویس ها تهیه کنندگان فیلمهای کمدی تلویزیونها همه بستگی به خندیدن و خنداندن دارد. که اگر ما آدمها نمی توا- نستیم به خندیم وجود اشخاصی مشهور مانند ((چارلی چاپلین)) ((لورل - هاردی)) ((برادران مارکس)) و یا نوامن یزدم)) تا چه حد بی مصرف و بی معنی میشد.

صنعت و تجارت خنده آفرین با میلیاردها ثروت و سرمایه‌داری که در اختیار دارد، شب و روز در چهار گوشه جهان مشغول کار و فعالیت است تا وسایل و عوامل لازم برای ((خندیدن)) را تهیه و توزیع کند. ((والت دسینی)) مشهور ،خالق کارتونهای ((میکی ماوس)) از تجارت خنده میلیاردها دلار ثروت‌اندوخت واینك شهری در امریکا به‌نام ((ولت دسینی لند)) بر پا شده که در حقیقت ((شهر خنده)) است.

((هانری برگسون))فیلسوف فرانسوی میگوید: گاه خنده برمانشان دهندهٔ سنگدلی ماست مثلا کسانی در شهر می بینند مردی بر اثر پا گذاشتن روی يك پوست کیله به زمین می خورد ودر گل و لای جوی آب فرو میرود قهقهه می خندند.

((برگسون)) هم‌چنین ازداستان پیرزنی می‌گوید که در بستر مرگ افتاده‌و داکتر بر بالین او نشسته بود. آقای داکتر گو یا غذای چاشت آش خورده بود و شکمش مدام غرغر میکرد و

گاهی هم صداهای عجیبی از او بگوش میرسید. پیرزن در حال احتضار که‌میدانست هر لحظه چراغ عمرش درخطر خاموش شدن است از شنیدن صدای غرغر شکم داکترقهقهه می خندید! او مرگ را فراموش کرده بودو تمام حواسش متوجه غرغر شکم جناب داکتر بود! ... و بلاخره هم در زیر قهقهه خنده جان سپرد!

این قصه نشان میدهد که انسان برای خندیدن به ناراحتی های خنده دیگران حتی در دم مرگ هم آمادگی کامل دارد ودر حقیقت این اعمال و حالات وگفتار دیگران است که ما را می خنداند و آدمی آنقدر مغرور و خود خواه است که‌از خودش کمتر می خندد!

انسان حیوان شوخ طبعی است.

گروهی از زیست شناسان معتقدند که انسان ((حیوان شوخ طبعی)) است و تنها اوست که در بین صدها هزار نوع از جانداران میتواند بخندد و به همین جهت بعضی ها انسان را ((حیوان خندان)) نام نهاده اند.

جدی ترین آدمهای مایل اند که‌بخندند وآدمهای ((خنده رو)) یا خنده آفرین همیشه محبوب ترین‌دوست درحلقه رفقا محسوب میشوند. به همین جهت است که فراهم آوردن موجبات خنده‌باعث شهرت و محبوبیت میشود و هنرپیشگان کمدی بارها اززعمای کشورهای مربوطه شان افتخار گرفته اند زیرا که باذوق‌واستعداد استثنائی خود بارها ملت خودرا خوش نگاه کرده اند.

((چارلی چاپلین)) از ملکه انگلستان لقب ((سر)) (عالیجناب)گرفت.

داکتر بسیارممنون‌هستم

مریضی رو به داکتر معالج خود کرد وگفت:

-داکتر جان ... بسیار ممنونم که حس‌شنوایی مرامعالجه کردین ...حالابگوییدبرای این معالجه چقدر پول بدهم؟

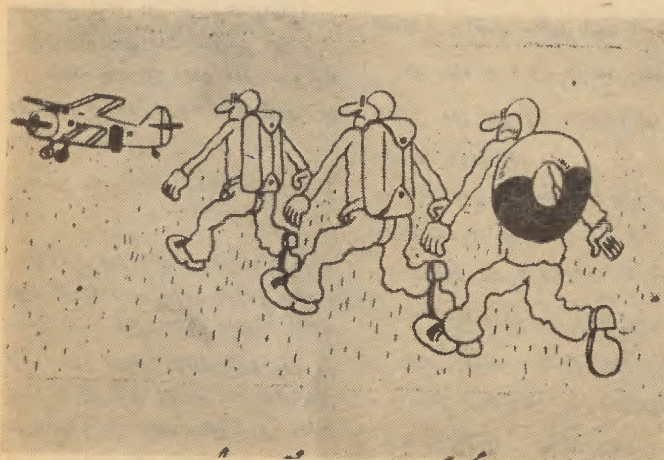
داکتر گفت:

-پنجاه دالر

مریض با صدای بلند فریاد کشید:

-چی گفتین ... چقدر ... چهل دالر؟

- نی جانم ... گفتم هفتاددالر ...

من از آب میترسم.

د۳۲ مخ‌پاتی

غوړمسلگی لوبغاړو

دوام ورکړ. نن سمو دوف دیوه ښوونکــی په توگه، او شیلینا بیرته زموږ دکلتورقصر ته ددوو مسلکو نوپه لرلوسره راستنه شوه چی یوی دسولو هنر اوبل‌ئی دښوونکی‌وظیفه ده. مارینا ویتوفسکایا چی په ۱۳ کلنی زموږ ستدیوته راغله اواوس کولای شی چــی دبالت دنخا ډیره مشکله برخه هم عملی‌کړی. مارینا اوس خوانو هنر مندانو ته دزده‌کړ ی ورکولو دنده په غاړه لری.

«ددغه گروپی هنری ډله په ډیره ښه‌توگه هغه څه چی دهنر ښونکو ارزووی دننداړو د پاره وړاندی کوی او دموددن بالت ننداری د خلکو دهیلو سره سم ننداره کونکو ته ځگنـ وی. ددغی هنری ډلی دمهمو ننداړو څخه‌چی څه موده دمخه ئی وړاندی گړی‌دی په لاندی ډول دی . دجرئت شعر- دیوه‌اکت بالت د نشو ستالوویچ په‌مرسته ،(دتندلاره) اوداسی نوری.

تاسی په کوم پرنسیب سره دغی ستدیو او دغی هنری ډلی ته‌ئی هنرمندان منی؟

زموږ دستدیو دروازه دهر هغه چا په مـخ خلاصه‌ده چی دبالت دنخا سره مینه لری او غواړی چی خپل‌فارغ وخت دنخا زده کولـو صرف کړی .

دتیرو شلو کلونو په موده کی زموږ دتیاتر له خوا په سل گونوکسانوته دبالت‌دنخا په برخه کی زده‌کړه ورکړ شوی ده. موږ په‌خپل دغه تیاتر کی دماشومانو دنخا برخه هم لرو اوددغه کورس موده پنځه کاله ۱۲کل شوی .

موږ اوس یوه نوی برخه په کار اچولی ده چی په هغه کی هر خوك اوپه‌هرعمر دهنــر خوښونکی کولای شی چی برخه واخلی. ددی څخه زموږ هدف دادی چی موږ کولای شو هرهغه چاته چی دبالت دهنر سره مینه ولری زده کړه ورکړو. دغه هنری کمپنی‌اوس (۲۵۰) هنرمندان لری .

ددغی ستدیو لگښتونه دچاله خوا ورکو ل کیږی ؟

دزده‌کړی دپاره لگښت دهیچاپه غاړه نــه اچول کیږی. ذهغو پیاوړو ښوونکو دپاره د معاش لگښت ددغی فلزاتو دفابریکی دکارـ گری اتحادی له خوا ورکول کیږی. موږ یو شمیر دتمرین کوټی لرو چی ددغو کوټولگښت هم دهیچاپه غاړه نه‌دی ورکړ شوی. ددغــه تیاتر داړتیاوودسامان آلاتو دپاره دکلتور ی قصر له‌خوا دلگښت اندازه برابر یږی .

ډیر پیاوړی دبالت دهنر لوبغاړی له‌موږ سره دنخا په زده کړه کی مرسته کوی، اود بالشوی‌دتیاتر پیاوړی هندمندان زموږ دهنری ننداړو په تولیدکی له موږ سره مرسته‌کوی. زموږ داکثرو نمایشونو په برخه کی پیاوړی هنر مند او دبالت ماستر لیونید باکو بسن ستر رول لوبولای دی .

د۱۷) کلونو دپاره موږدبالشوی دتیاتر څخه گټه اخستله‌دبالشوی‌دتیاتر پیاوړو هنر مندانو زموږ سره ستره مرسته کړی ده او اکثراً موږ دبالشوی دتیاتر څخه وړیا مرستی لاپه لاسه کړی دی .

څه موده دمخه زموږ دتیاتر نوم په رسمی توگه دبالشوی دتیاتر ستوری لقب غوره کړ.

موږ دخپلی شلمی کالیزی دنمانځله پــه وخت کی په دی بریالی شوو چی یوشمیــر په زړه پوری ننداری دهنرخوښونکو دپا ره وړاندی کړو. یوه په زړه پوری ننداره چی‌د (۱۵) جمهوریتونو څخه نمایندگی کوی برابره شوی ده.ددغی ننداری دایرکتر دبالت دنخا ماستر کالینا شا خوفسکایا ده.او مو زیـك کمپوز کونکی ئی(دونایفسکی) ده. دایرنیایاـ کوبسن په مرسته دنوی‌ننداری چی د(شورالی) په بنسټ ولاړ ده او دتاتار دکمپوز کو نکی یارولین له خوا ورسره مرسته کیږی پــــه کار اچوی .

بقیه‌صفحه ۳۹

تذکرة‌الاولیای‌عطار

حلاج نسبت به حقانیت خویش یقین‌عجیبی دارد. یقین نه که اصلا چیزی برتراز تعیین به‌اوخود را حق می خواند. یعنی اودرواقـع انسان رایگانه حقیقت مسلم جهان مــــی داند.

ماحصل اندیشه او، ثبوت نقش آفریننده دو ین ښار ته‌ستون شو ، بیا هم انسان ، و انسان سالاری است .

بیایید تابا هم ا ز زبان عطار بــزرگ اندیشی های حلاج را بشنویم و بر گفته های خود پایان دهیم :

صد هزار آدمی گرد آمده بود. نقل است‌که درویشی در آن میان از او پرسید : عشق «پس دیگر روز او را ببردند تا بکشند. چیست. گفت: امروز بینی وفردا وپس فردا آن روزش بکشتند . ودیگر روز سوختندو سوم روزش برباد دادند. یعنی‌عشق‌این‌است.

پس در راه که می رفت،می‌خرامید، دست اندازان وعیار وارمیرفت با سیزده بند گران گفتند : که این خرامیدن از چیست ؟ گفت: زیرا که به نحرگاه می روم .

چون به زیر دارش بردند . به باب الطاق بوسه بر داد و پای برنرد بان نهاد . گفتند: حال چیست گفت : معراج مردان سرداراست پس شبلی در مقابلهٔ او بایستاد و گفت:ما التصوف یا حلاج ؟ گفت : کمترین اینست که‌می بینی . گفت بلند تر کدام است ؟ گفت تورا بدان راه نیست .

پس بردار شد.وهرکس سنگی می‌انداختند پس دستش جدا کردن ، خنده بزد .

دودست بریده خون آلود بر روی درمالید وروی وساعد را خون آلود کردن گفتند چرا کردی ؟ گفت : خون بسیار از من رفت. دانم که رویم زرد شده باشد. شما پندارید که زردی روی من از ترس است. خون‌در روی مالیلم تادر چشم شما سرخ رو ی باشم که گلگونه مردان خون ایشان است .

بقیه صفحه ۲۹

تجارب‌وآموزش

۱ـآیا بزر گا ن خا نواد ه آماـ دگی لازم را برای حـل مـشـکـل دارند ؟

۲ـآیا بزرگا ن به قدر کا فـــی منصف هستند ؟

۳ـ آیا مطر ح کردن‌مسا یـــل خا نواد گی مو جب کدور ت همسر نمی شود ؟

٤ـ علا وه بر ا ینها ، بسا اوـ قا ت ز ن‌وشوهر ، از ینکه مشکلات خودرا با کسا ن د یگری در میان می گذارند ، ا حسا س شرمساری نمی کنند و یا اینکه د خا لت افراد و اشخا صی د یگر و ضع را بدتر نمی کند ؟

زند گی خانواد گی درهرقدم‌و در هر لحظه از خود خوا ستـــه ها ی دا رد و مقتضیا ت که ا گر هو شیا رانه و خرد مندا نه به آن برخورد نشود هر آ ن مشکلی بـر مشکلات قبلی‌افزود می گر ددمگـر زن و شو هر با تجر به وآگا ه‌می تـواند ا ز آغـاز مشکلات‌را نادیده گیرد و با مفا همه و به غر ض‌داـ شتن‌زندگی شاد و مسعود و بـــه منظور زندگی مشترك ،هدف‌مشترك وخانواده مشتـرك با همه قضایـا بر خورد منطقی و عا قلا نه دا شته با شد .

می شود به ا ین خا نواده خاـ نواده پیروز مند نام‌داد .

بقیه صفحه۲۸

ورزش‌های‌ملی

وطنی)) بنام اینکه ((بنی‌آدم اعضای یکدیگرند)) در محضر ورزشکارا ن سراسر جهان ، خاصتا آنانیکه با شمول خویش در المپیا ی بین‌المللی ۱۹۸۰ ما سکو با گرد ن فراز ی‌و پیروزی کامل و چشمگیر،افتخارات عظیم معنوی را برای همو طنا ن و همنوعان خویش کسب میکنند ،از صمیم قلب اهداء میکنم .))

نشر این کتاب مفید و ارزنده را به مولف وناشر تبریك میگو ییم و در انتظار کار های تازه تر وکاملتر درزمینه مسایل مربوط به فرهنگ عامه میباشیم .

تبصره

درحاشیهٔ اعلامیهٔ ح،ج،د،ا :

از راهی که برگزیده‌ایم برنمی‌گردیم

تحولات مثبت و دمو کراتیکی که با پیروزی مرحلهٔ نوین و تکاملی انقلاب ثور در وطن ما براه افتاده است عملا از طرف توده‌های ملیونی مردم با ابعاد روز تا روز گسترده تر مورد تائید و پشتیبانی قرار می گیرد .این تایید و پشتیبانی از درك و احساس مرد مناشی شده است چه مردم زحمتکش و شریف ما بخوبی در عمل دیدند که دولت مردمی شان هر آنچه می گوید و وعده‌می دهددر معر ض عمل قرار می دهد .

تائید ، دفاع و پشتیبانی مردم هکذا متضمن تحکیم هرچه بیشتر نهاد حکومت مردمی و دمو کرا تیك افغا نستان ، انکشاف اقتصا دی بنفع مردم و در جهت ارتقای سطح حیاتی زحمتکشان و تعمیم نظم‌عامه و مراعات همه جانبه و دقیق قانون نیز می باشد .

پشتیبانی مر دم از سیاست حزب د مو کرا تیك خلق افغا نستان و دو لت جمهوری دمو کراتیك افغا نستان ضمن ملاقات های ببرك کارمل منشی عمومی کمیتهٔ مرکزی حزب دموکراتیك خلق افغا نستان ، رئیس شورای انقلابی و صدراعظم جمهوری دمو کرا تیك افغا نستان با نماینده گان اقوام و ملیت‌های مختلفه مردم که از نقاط مختلف کشور برای این منظور آمده بودند ، بخوبی نمودار گشت .

با پیروزی انقلاب ثور و هکذا مرحلهٔ نوین و تکاملی آن ، مفت خواران و مرتجعین چون ساحه را برخود تنگ دیدند بد ستیا ری امپریا لیزم و ارتجاع منطقه بنای فرار را گذاشته و در حاشیهٔ جنوبی شرقی و غربی سر حدات کشور ما مستقر شدند ، آنها توانستند عده ای از همو طنان شریف مارا که دستخوش پی گردهاو آزار امین این جاسوس و سفاك نامدار ،شده بودند، فر یب دهند ،ولی پس از پیروزی مرحلهٔنوین و تکاملی انقلاب ثور و استقرار روز به روز اوضاع در وطن عودت دسته جمعی هزاران هموطن فریب خورده و فراری ظلم امین و باند جنایتکارش یکی دیگر از نمود های پشتیبانی مردم از انقلاب و هکذا اطمینان آنها به‌آینده و به حیات بهروز فردا میباشد که باز گشت ده ها هزار نفر ازساکنین روستا ها و شهر های وطن و ادامه این پروسه موید روشن و گویای دیگری است از وحدت دولت و مردم و اطمینان و اتکای مردم به‌سیاست حزب دمو کرا تیك خلق افغانستان و حکومت جمهو ری دمو کرا تیك افغا نستان .

حکومت جمهو ری دمو کرا تیك افغا نستان بخصو ص پس از پیروزی مرحلهٔ نوین و تکاملی انقلاب ثور بطور مستمر آغوش وطن را برای پذیرش آن عده از هموطنان شریف ما که فریفتهٔ تبلیغات سوء و دروغین و دور از واقعیت دشمنان انقلاب شده اند و تا هنوز درخارج از کشور باقی مانده اند ، صمیمانه و صادقانه باز گذاشته است عفو عمومی آن عده از هموطنان ماکه تا هنوز در خارج مانده اند و دست شان بخون پاك همو طنان بی گناه و زحمتکش ما آلوده نشده . یکبار دیگر از طرف حکومت جمهو ری دمو کرا تیك افغا نستان طی اعلامیه تاریخی ۲۷ جدی ۱۳۵۹ موکد گردید .

درین اعلامیه دنجمله چنین گفته می شود : ((. . . حکومت جمهوری دمو کرا تیك افغا نستان با اعلان آمادگی برای پذیرفتن افغانهای خارج از کشور خاطر نشان می کند که تمام شرایط لازم زندگی آبرومند و فعالیت مثمر کار اجتماعی به آنها بخاطر رفاهیت وطن محبوب ماتامین خواهد شد . حکومت به تاسی از اصول اساسی ج ، د ،ا یکباردیگر تضمین می کند که برای کوچی ها، قبایل و مالداران نه تنها استفادهٔ مجانی از چراگاهها بشکل عادلانه مهیا ساخته می شود بلکه حق‌حرکت آزاد آنها در کشور تاکید می گردد . . . تحولات مثبتی که در کشور در دست انجام است و برگشت روز افزون افغانهای خارج از وطن ، موجبات خشم محافل ارتجاعی و امپر یالیستی را فراهم نموده است . . .)) .

ارتجاع و امپریا لیزم‌بادستیاری همقطاران ارتجاعی و عقب گرای خود از همان نخستین روز های پیروزی انقلاب ملی و دمو کرا تیك ثور در صدد آن بوده اند تا با براه انداختن موانع و دسایس سد راه انقلاب مردم افغا نستان شوند ، این تلاش های مذبو حانه بخصوص پس از پیروزی مرحلهٔ نوین انقلاب ثور ابعاد وسیع تری یافت ولی آن خیره سران ، آن دشمنان واقعی پیشرفت بشریت با این اعمال خویش چنین می پنداشتند و می پندارندکه می توانند با براه‌انداختن دسایس و توطئه ها و ارتکاب‌اعمال وحشیانه و خلاف کرامت انسانی مردم آزادهٔ افغا نستان را از راهی که انتخاب نموده اندبرمی‌گردانند!؟

و لی مر دم زحمتکش افغا نستان که سالها زیر بار ظلم و ستم و استبداد و استثمار رنج برده‌و، حاصل کارشا نرا عده یی از مفت خواران وابسته به امپریا لیزم ربوده بودند ، هرگز از راهی که انتخاب نموده اند راه انقلاب راه اعمار وطن ، راه شگوفان ساختن وطن ، راه بهروزی خلق برنخواهند گشت و همه دسایس و توطئه های استعمار ، ارتجاع و امپریالیزم را هما نطوریکه تا حال با دادن جواب دندان شکن نقش بر آب ساخته اند ، با پایمردی و دلیری بازهم نقش برآب خواهندساخت.

ولی حکومت جمهوری دموکراتیك افغا نستان همان طوریکه در اعلامیه تاریخی چار دهم می سال ۱۹۸۰ اعلام داشته است آماده و حاضر است که مطابق به متن همان اعلامیه و همان موضع گیری صاد قانه با ممالك همسایه به مذاکره نشسته و در جهت حل مسایل مربوط و رفع تشنجات در منطقه مفاهمه ومذاکره نماید . حکومت جمهو ری دموکراتیك افغا نستان عقیده مند است که کشور های ذیدخل به عنوان ابراز حسن نیت فعالیت های ضد افغانی شانرا متوقف و راه مفاهمه ومذاکره را باز نمایند .

مردم افغا نستان و حکومت جمهو ری دمو کرا تیك افغا نستان عقیده مند است که صلح و امنیت کامل زمانی در منطقه کاملا اعاده خواهد شد که روابط نیك حسن هم جواری بین کشور های منطقه بر قرار شود . این موضوع جواب گوی مصالح کشور ها و خلق های منطقهٔ ما می باشد . زنده باد صلح در جهان و منطقه ما .

مدیر مسوول : راحله راسخ‌خرمی
معاون : محمد ز مان نیکرای
آمر چاپ : علی محمد عثمان‌زاده
آدرس : انصاری وات‌ـ جوارریاست مطابع دولتی ـ کابل
تیلفون مدیر مسوول : ۲٦۸٤۹
تیلفون ارتباطی دفتر : ۲۱
تیلفون توزیع وشکایات ۲٦۸٥۹

دولتی مطبعه

هنر میناتوری ، ترکیبی از زیبایی و نازک خیالی ومخلوطی از رنگهاست که اعجاب انگیز است .